

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

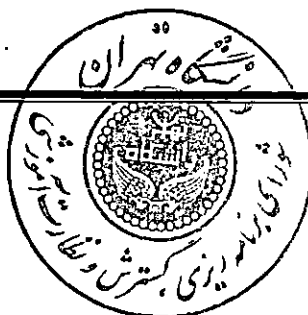
دوره: کارشناسی

رشته: مهندسی شهرسازی

پردیس هنرهای زیبا

مصوب جلسه مورخ ۹۹/۰۳/۱۱ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده شهرسازی پردیس هنرهای زیبا، بازنگری شده و در سیصد و هشتاد و هشتمین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۹۹/۰۳/۱۱ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی ، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : مهندسی شهرسازی

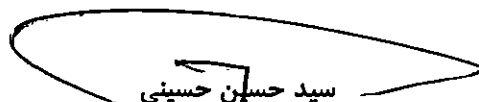
مقطع : کارشناسی

برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی شهرسازی، که توسط اعضای هیات علمی دانشکده شهرسازی پردیس هنرهای زیبا، بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.
- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی رشته مهندسی شهرسازی مصوب هشتصد و نهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۰۷ شورای برنامه ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گردیده است.

حسن ابراهیمی
دبیر شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت
آموزشی دانشگاه

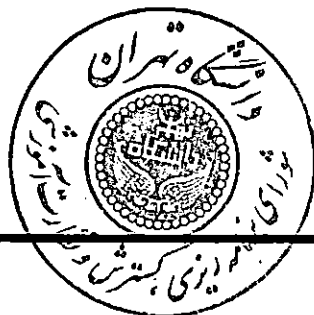

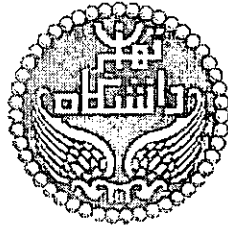
سید حسن حسینی
معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۹۹/۰۳/۱۱ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی، صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمود نیلی احمد آبادی
رئیس دانشگاه تهران

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

رشته "کارشناسی مهندسی شهرسازی"

پردیس هنرهای زیبا

بازنگری برنامه درسی مصوب ۱۳۹۱/۸/۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

بسم الله الرحمن الرحيم

فصل اول: مشخصات کلی برنامه درسی رشته مهندسی شهرسازی

۱-۱- مقدمه

برنامه‌ریزی شهری در کشور ما - از اولین طرح‌های جامع و توسعه شهر - نزدیک به ۵۰ سال می‌رسد. در این مدت موضوع انتقال دانش و هنر شهرسازی به دانشجویان فرایند پر تضادی را طی نموده است. به صراحت باید گفت، اگر چه تا دهه هشتاد تربیت دانشجویان شهرسازی در سطح کارشناسی ارشد در چند دانشگاه بزرگ کشور و تربیت دانشجویان شهرسازی در دوره دکتری در دانشگاه تهران صورت می‌گرفت، اما به دلیل کمیت قلیل فارغ التحصیلان نسبت به وسعت و ابعاد تحولات مسائل شهری و منطقه‌ای کم اثر شمرده می‌شد و تصمیمات فارغ التحصیلان سایر رشته‌ها از جمله معماران در مسائل شهری و منطقه‌ای غلبه داشت. گستردگی حضور فارغ التحصیلان دوره کارشناسی از سال‌های آغازین دهه هشتاد و راه یابی آنان به سطوح کارشناسی ارشد و دکتری از یک سو و دخالت این جمعیت روزافزون در دستگاه‌های اجرایی و دفاتر تهیه کننده طرح‌های شهرسازی و جامعه مهندسان ایران تا کنون چنان بوده است که از یک سو دانشکده شهرسازی را مجبور به بازنگری کیفی و همه جانبه دوره و تبدیل رشته کارشناسی شهرسازی به مهندسی شهرسازی در این دوره کرد و از سوی دیگر تشکیل نهادها و انجمن‌های حرفه‌ای شهرساز را گسترده‌تر کرده و اینک در هیچ دستگاه اجرایی مرتبط با شهرسازی نیست که خالی از وجود این فارغ التحصیلان باشد. آن‌ها در تمام سطوح دستگاه‌های مرتبط با شهر از شهرهای کوچک گرفته تا کلانشهر تهران، از شهرداری‌ها گرفته تا عالی‌ترین مناصب توسعه کلانشهرها حضور دارند. به ویژه آن که دهه هشتاد را در شهرهای ایران باید دهه رسانه ای شدن امور شهری نامید و جایگاه و نقش شهرساز را بیش از پیش مورد تاکید قرار داد. در مرحله کنونی از تحول و دگرگونی‌های فضایی شهرها و مناطق کشور، که عوامل برونی و درونی فراوانی بر آن موثرند، از جمله همگانی شدن آگاهی نسبت به شهر و بسط شهروندی و حق دخالت مردم در امور شهر و برون رفت انحصار آگاهی شهرسازی از دست نخبگان و حتی حضور عوام‌گرایی در حل مسائل شهری مرحله جدیدی در آموزش شهرسازی شکل می‌گیرد و آن تربیت و آموزش شهرساز مسئول، متخصص، متبحر، متعهد و پاسخگو است. بنابراین اگر در آغاز تشکیل دوره، جهات کمی و حضور تحصیل کردگان در عرصه کار و فعالیت می‌توانست برجسته باشد، امروز تربیت کیفی و جهات ارزش‌مدارانه، بومی‌گرایانه و توانمندی علمی و عملی در عرصه جهانی و داخلی از اولویت برخوردار است.

۱-۲- مشخصات کلی برنامه آموزشی

۱-۲-۱- عنوان رشته : کارشناسی مهندسی شهرسازی

۱-۲-۲- تعریف رشته با عنایت به فلسفه وجودی شهرسازی و نظم بخشیدن به بستر کالبدی زندگی اجتماعی، به گونه‌ای که اهداف و ارزش‌های انسانی، عیان نمودن زیبایی‌ها و ارتقاء کارآیی و رفاه انسانی تحقق یابد، توجه به تربیت و آموزش دانشجویان دوره کارشناسی که از تخصص و تبحر لازم بهره‌مند باشند، وظیفه‌ای جدی، لازم و قطعی است و هرگونه کژی و کاهلی نسبت به آن می‌تواند مستقیماً بر زندگی اجتماعی و فردی جامعه بازتاب یابد. آموزش شهرسازی به دانشجویان کارشناسی به مثابه جزیی از فرایند انتقال میراث علمی / تجربی، هنری، فرهنگی و اثربخش نمودن عمل آگاهانه و گسترده در انتظام بخشی به محیط مصنوع می‌باشد. دوره کارشناسی شهرسازی در سال ۱۳۷۸ تحت نام دوره رشته کارشناسی شهرسازی راه اندازی شد. پس از یک دوره پذیرش و فارغ التحصیلی و ارزیابی نتایج آن، تاکنون برنامه در سه دوره سال ۱۳۸۴ و سپس در سال ۱۳۸۹ و در سال ۱۳۹۱ مورد بازنگری قرار گرفت. برنامه کنونی ۱۳۹۸ بر اساس تجارب عملی آموزشی، نیازهای کنونی حرفه‌ای و بومی‌سازی بیشتر رشته با نیازهای کشور ایران تهیه شده است.

۱-۲-۳- اهداف رشته : هدف از اجرای دوره موارد زیر است:

- گسترش دانش و مهارت شهرسازی به منظور تربیت نیروی انسانی آگاه و کارا که بتواند در خدمت رشد و تحول همه جانبه کشور قرار گرفته و نظارت و مراقبت بر توسعه پایدار شهری بر اساس طرح های مصوب را بر عهده گیرد.
- تربیت کارشناسانی که بتوانند رابطه مناسب بین برنامه های اجتماعی - اقتصادی و توسعه ای را در اجرای طرح های شهری فراهم آورند و بر اجرای طرح ها و برنامه های توسعه نظارت نمایند.
- زمینه های علمی و فنی دوره های تخصصی شهرسازی را فراهم کرده و کارشناسی ارشد رشته های شهرسازی (برنامه ریزی شهری، طراحی شهری، برنامه ریزی منطقه ای و مدیریت شهری) را به سوی حرفه ای تر شدن سوق دهد.

۱-۲-۴- **ضرورت و اهمیت رشته:** رشد شهرها و شهرگرایی در سده اخیر، روز به روز به مسائل شهری ابعاد جدیدتری بخشیده است. امروزه مراقبت و هدایت توسعه شهری و ساماندهی مناطق پیرامون شهرها از اهمیت ویژه ای برخوردار شده است. طی دهه های ۱۳۳۵-۱۳۸۵ تعداد شهرهای ایران حدود چهار برابر شده و پیش بینی می شود که در سال ۱۴۰۰ شمسی این تعداد باز هم دو برابر گردد. تداوم این روند در آینده، مراقبت و هدایت توسعه های شهری را در دستور کار قرار داده و بر تربیت نیروی انسانی آگاه و کارا در سطوح مختلف شهرسازی تاکید می کند. با توجه به این واقعیات، حرفه شهرسازی در مقطع کارشناسی به عنوان تخصصی میان رشته ای با تمام زمینه های علمی پایه ای اصلی شهرسازی در تحصیلات دانشگاهی معنی می یابد. در این مقطع، تقویت مهارت های فنی و کاربردی و همچنین آماده سازی زمینه برای دوره تخصصی کارشناسی ارشد شهرسازی و تربیت نیروی انسانی کارا در سطوح مختلف اجرایی کشور در دستور کار قرار می گیرد. آموزش در دوره کارشناسی مهندسی شهرسازی، زمینه ای مناسب برای هدایت توسعه و حفاظت و بهره وری از منابع موجود و بالقوه محیطی در نقاط شهری را فراهم می آورد. این دوره ضمن تحول و ارتقاء کیفی آموزش تخصصی دوره های کارشناسی ارشد ناپیوسته شهرسازی، دگرگونی کیفی در آموزش دوره های دکتری شهرسازی را نیز فراهم کرده و مایه توسعه فنی و علمی شهرسازی در جهت همگامی با رشد و تحول کشور خواهد گردید.

۱-۲-۵- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

شهرسازی در عین تخصصی بودن، دارای خصلت میان رشته ای بوده و با زمینه های گوناگون در سطوح روستایی، شهری و منطقه ای از یکسو، و سطوح فنی و انسانی و محیطی از دیگر سو، در ارتباط است. کارشناسان شهری می توانند در فرآیند ساماندهی و بهبود فضای زیستی و محیط های زندگی نقش مؤثر داشته و با ارائه طرح های مختلف در برنامه ریزی، تهیه و اجرای طرح فضاها مشارکت نمایند. این کارشناسان به نسبت آموخته های خود قادر به تهیه طرح و برنامه در سطوحی (طرح های شهری و روستایی) بوده و عملاً در فرآیند شهرسازی نقش و وظیفه حرفه ای خویش را ایفاء می نمایند. کارشناسان مهندسی شهرسازی با توجه به آموخته های خود می توانند در نهادهای مختلف شهرسازی کشور مانند: دفاتر شهرسازی و فنی شهرداری ها، دفاتر فنی وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی و سازمان های مسکن و شهرسازی استان ها، کارشناس دادگستری، دفاتر فنی جهاد کشاورزی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، دفاتر مهندسی مشاور شهرسازی و سایر نهادهای مرتبط با آن برای اجرای طرح های شهری کشور به کار پردازند.

۱-۲-۶- طول دوره و شکل نظام

طول دوره کارشناسی مهندسی شهرسازی با احتساب طرح نهایی، ۴ سال و معادل ۸ نیمسال می باشد. هر واحد نظری معادل ۱۶ ساعت و هر واحد عملی معادل ۳۲ ساعت است.

۱-۲-۷- تعداد و نوع واحدها

تعداد واحدهایی که در این دوره ارائه می شوند، ۱۴۰ واحد به شرح زیر می باشد:

۱. دروس عمومی ۲۲ واحد
۲. دروس پایه ۲۰ واحد

۳. دروس تخصصی ۷۳ واحد

۴. دروس اختیاری ۲۰ واحد

۵. پروژه نهایی ۵ واحد

جمعاً ۱۴۰ واحد

۱-۲-۸- شرایط پذیرش دانشجو

شرایط پذیرش دانشجو مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

۱-۲-۹- مشخصات کلی برنامه دو وجهی دوره کارشناسی مهندسی شهرسازی

موضوع نوآوری در ساختار دوره کارشناسی، ایجاد شرایط و ساختار لازم برای استفاده بهینه دانشجویان دانشگاه از جامعیت دانشگاه تهران و ارتقای مهارت‌های چندگانه و افزایش قابلیت اشتغال دانشجویان دانشگاه تهران، در غالب «مدل دو وجهی دوره کارشناسی دانشگاه» جهت اقدام از بهمن ماه ۹۷ به تصویب رسید. این مدل به صورت دو رشته‌ای و در قالب ۵/۶ واحدهای درسی از رشته اول (رشته ای که دانشجو در آن پذیرفته شده است) و ۱/۶ واحدهای درسی از رشته دوم (هر یک از رشته‌های دوره کارشناسی، که دانشجو علاقمند است به عنوان رشته دوم انتخاب نماید) مورد تصویب قرار گرفت و مقرر گردید تمهیدات لازم جهت اجرای مدل در کلیه رشته‌های مقطع کارشناسی، از جمله تفکیک و در نظر گرفتن ۲۰ واحد درسی تحت عنوان رشته دوم از مجموع کل واحدهای رشته اصلی، از نیمسال دوم تحصیلی ۹۷-۹۸ فراهم گردد. دوره‌های مذکور دارای شرایط ذیل می‌باشند:

- دانشجویان دوره‌های کارشناسی دانشگاه تهران شهریه‌ای بابت اخذ رشته دوم پرداخت نمی‌کنند.

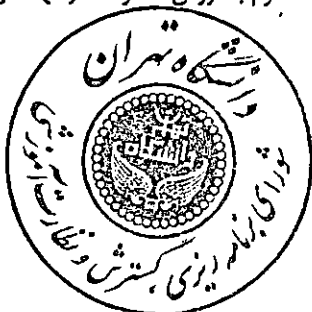
- انتخاب یکی از رشته‌های دوره کارشناسی تحت عنوان رشته دوم و به ارزش ۲۰ واحد توسط دانشجو صورت می‌گیرد.

- برای رشته دوم صرفاً گواهی نامه رشته دوم به ارزش ۲۰ واحد صادر شده و منجر به مدرک تحصیلی نخواهد شد.

با توجه به موارد فوق دانشجویان دانشکده شهرسازی که تمایل به استفاده از مدل دو وجهی را دارند لازم است از اخذ واحدهای خود موارد ذیل را رعایت نمایند:

▪ دانشجویان که رشته اصلی (اول) آن‌ها مهندسی کارشناسی شهرسازی است می‌توانند به جای گذراندن ۲۰ واحد دروس اختیاری از برنامه درسی مهندسی شهرسازی، از دروس رشته فرعی (برنامه دو وجهی) خود اختیار نمایند. گذراندن تمام دروس پایه و تخصصی رشته اصلی برای این دانشجویان الزامی است.

▪ برای آن دسته از دانشجویان کارشناسی سایر دانشکده‌های دانشگاه تهران که تمایل به استفاده از مدل دو وجهی و گذراندن واحدهای درسی از رشته مهندسی شهرسازی به عنوان رشته فرعی (دو وجهی) دارند، فهرستی از دروس تعیین گردیده است که با گذراندن ۲۰ واحد درسی از میان آن‌ها گواهی نامه رشته دوم به ارزش ۲۰ واحد در مهندسی شهرسازی به آنان اعطا خواهد شد (جدول ۱-۲-۷).

فصل دوم: جداول عناوین و مشخصات دروس (شامل عمومی، پایه، تخصصی، اختیاری و دووجهی)

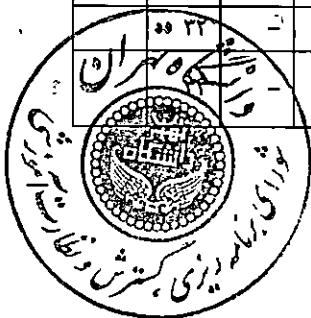
۱-۲- جداول دروس عمومی، پایه، تخصصی و اختیاری

جدول شماره ۱-۱-۲: جدول دروس عمومی رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	زبان فارسی	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۲	زبان انگلیسی	۳	-	۳	۴۸	-	۴۸
۳	تربیت بدنی	۰/۵	۰/۵	۱	۸	۱۶	۲۴
۴	ورزش ۱	-	۱	۱	-	۳۲	۳۲
۵	دانش خانواده و جمعیت	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	دروس عمومی معارف اسلامی*	۱۲	-	۱۲	۱۹۲	-	۱۹۲
جمع کل		۲۰/۵	۱/۵	۲۲	۳۲۸	۴۸	۳۷۶

جدول شماره ۲-۱-۲: دروس عمومی معارف اسلامی

ردیف	گروه	عنوان درس	تعداد واحدها			تعداد ساعات		
			نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	مبانی نظری اسلام ۴ واحد	اندیشه اسلامی ۱ (مبدأ و معاد)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲		اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۳		انسان در اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	اخلاق اسلامی ۲ واحد	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷		آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸		عرفان عملی در اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۹	انقلاب اسلامی ۲ واحد	انقلاب اسلامی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱		اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	تاریخ و تمدن اسلامی ۲ واحد	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳		تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴		تاریخ امامت	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	آشنایی با منابع اسلامی ۲ واحد	تفسیر موضوعی قرآن	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲

۱- دروس الزامی برای مقطع کارشناسی در مجموع گرایش های پنج گانه ۱۲ واحد از ۳۲ واحد پیشنهادی است.

۲- دانشجویان از ۸ واحد پیشنهادی در گرایش مبانی نظری اسلام ۴ واحد، از ۸ واحد در گرایش اخلاق اسلامی ۲ واحد، از ۶ واحد در گرایش انقلاب اسلامی ۲ واحد، از ۶ واحد در گرایش تاریخ و تمدن اسلامی ۲ واحد و از ۴ واحد در گرایش آشنایی با منابع اسلامی ۲ واحد را برمی گزینند.

جدول شماره ۲-۱-۳: جدول دروس پایه رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			دروس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	مبانی شهرشناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۲	ریاضیات	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	فیزیک	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	معادلات دیفرانسیل	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	ریاضیات
۵	بیان تصویری معماری	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰	-
۶	هندسه احجام و پرسپکتیو	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴	-
۷	کاربرد رایانه در شهرسازی	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-
۸	زبان تخصصی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۹	کاربرد آمار در شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
جمع کل		۱۶	۴	۲۰	۲۵۶	۱۲۸	۳۸۴	

جدول شماره ۲-۱-۴: جدول دروس تخصصی رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			دروس پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	سیستم های اطلاعات مکانی (GIS)	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰	کاربرد رایانه در شهرسازی
۲	کاربرد نقشه برداری در شهرسازی	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰	حقالقل کنترولین ۲ واحد
۳	بیان تصویری شهر	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰	

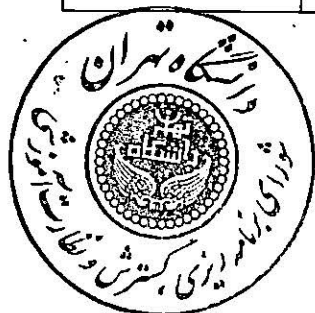

۴	مبانی اقتصاد شهری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۵	مبانی جامعه شناسی شهری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۶	مبانی جغرافیای شهری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۷	تاریخ شهرسازی در جهان	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۸	تاریخ شهرهای ایرانی- اسلامی	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۹	شهرسازی معاصر ایران	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۰	مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۱	مبانی و روش‌های طراحی شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۲	مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۳	مبانی مدیریت شهری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۴	مبانی حمل و نقل شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۵	مبانی برنامه‌ریزی مسکن	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۶	آشنایی با زیرساخت‌ها و تاسیسات شهری	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۷	مشارکت در شهرسازی	۲	-	۲	۲	۳۲	-
۱۸	حقوق و قوانین شهری	۲	-	۲	۲	۴۸	-
۱۹	برنامه‌ریزی بافت‌های فرسوده و تاریخی شهری	۳	-	۳	۴۸	۴۸	-
۲۰	شناخت و تحلیل فضاهای شهری	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۲۱	مدل‌های کمی در شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	۳۲	-
۲۲	روش تحقیق در شهرسازی	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۲۳	کارگاه شناخت و تحلیل	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
۲۴	کارگاه طراحی شهری	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
۲۵	کارگاه برنامه‌ریزی شهری	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
۲۶	کارگاه آماده‌سازی زمین	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
جمع کل		۴۶	۲۷	۷۳	۷۵۲	۸۶۴	۱۶۱۶

جدول شماره ۲-۱-۵: جدول دروس اختیاری رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲	گرافیک و مهارت‌های ارائه	۱	۱	۲	۴۸	۳۲	۸۰
۳	طراحی و کاربرد نظام اطلاعات شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۴	تفسیر عکس‌های هوایی و ماهواره ای	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۵	ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۶	سوانح طبیعی و سکونت گاه‌های انسانی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۷	بوم شناسی و برنامه‌ریزی محیطی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۸	بوم شناسی و طراحی شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۹	مبانی کارآفرینی در شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۰	آشنایی با معماری معاصر	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۱	اسناد طرح‌های شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۲	حقوق و فقه اسلامی در شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۳	منظرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۴	روانشناسی و محیط شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۵	اخلاق حرفه‌ای	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۶	سمینار مسائل شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۷	فرهنگ شهرنشینی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۸	شهرهای جدید و شهرک‌ها	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۱۹	برنامه‌ریزی اجرایی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۰	حمل و نقل غیر موتوری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲

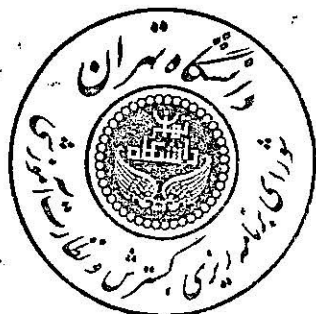
۲۱	تجارب شهرسازی	۲	-	۲	۲۲	-	۳۲
۲۲	تاب‌آوری و پایداری شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲
۲۳	طراحی همگانی	۲	-	۲	۳۲		۳۲
۲۴	مبانی مهندسی معماری و ساختمان	۲	-	۲	۳۲		۳۲
جمع		۴۷	۱	۴۸	۷۵۲	۳۲	۷۸۴

۱- تعداد ۲۰ واحد از میان واحدهای دروس اختیاری جدول فوق توسط دانشجویان اخذ می‌گردد.

۲- طبق مصوبه شورای برنامه ریزی دانشگاه مورخ ۹۱/۱۰/۳ اخذ حداکثر ۶ واحد از کلیه دروس سایر رشته‌ها مجاز می‌باشد.

جدول شماره ۲-۱-۶: مشخصات پروژه نهایی رشته مهندسی شهرسازی در مقطع کارشناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	پروژه نهایی	۱	۴	۵	۳۲	۱۲۸	۱۶۰
	جمع کل	۱	۴	۵	۳۲	۱۲۸	۱۶۰

جدول شماره ۲-۱-۷: دروس کارشناسی مهندسی شهرسازی به عنوان برنامه دو وجهی برای دانشجویان غیر شهرسازی

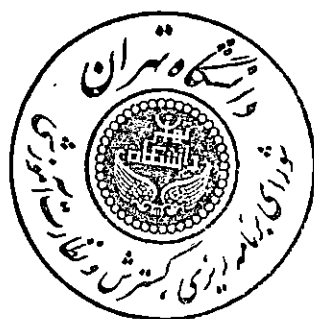
ردیف	نام درس	نوع درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
			نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	کاربرد رایانه در شهرسازی	پایه	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۲	بیان تصویری شهر	تخصصی	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۳	مبانی جامعه شناسی شهری	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۴	حقوق و قوانین شهری	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۵	مبانی حمل و نقل شهری	تخصصی	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۶	تاریخ شهرهای ایرانی- اسلامی	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۷	شهرسازی معاصر ایران	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۸	مدل های کمی در شهرسازی	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۹	برنامه ریزی بافت های فرسوده و تاریخی	تخصصی	۳	۰	۳	۴۸	۰	۴۸
۱۰	مبانی و روش های برنامه ریزی شهری	تخصصی	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۱	مبانی و روش های طراحی شهری	تخصصی	۲	۱	۳	۳۲	۳۲	۶۴
۱۲	مبانی مدیریت شهری	تخصصی	۲	۰	۲	۳۲	۰	۳۲
۱۳	کارگاه طراحی شهری	تخصصی	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
۱۴	کارگاه برنامه ریزی شهری	تخصصی	۱	۴	۵	۱۶	۱۲۸	۱۴۴
جمع			۲۵	۱۴	۳۹	۴۰۰	۳۴۸	۸۴۸

۱- دانشجویان موظف به گذراندن ۲۰ واحد از دروس فوق با توجه به رشته تحصیلی و انگیزه انتخاب رشته شهرسازی به عنوان رشته فرعی (برنامه دو وجهی) خود با پیشنهاد مشاور تحصیلی و موافقت معاون آموزشی دانشکده شهرسازی دارند.

۲- دانشجویان بر حسب رشته تحصیلی اصلی خود می توانند در صورت تمایل فقط یکی از دروس کارگاهی را اخذ کنند.

۲-۲- توزیع دروس به تفکیک نیمسال های تحصیلی

برنامه درسی دانشجویان در ۸ نیمسال تحصیلی تدوین شده است. از مشخصات اصلی و متمایز برنامه بازنگری نحوه چیدمان دروس پایه و تخصصی و اختیاری بنحوی است که در سال اول دانشجویان با گذراندن کلیه دروس پایه و تعداد محدودی درس تخصصی با علم شهرسازی بطور کلی آشنا شوند. در سال دوم و سوم که بطور خاص شامل دروس تخصصی مربوط به رشته می باشد دانشجویان با توجه به پیش نیازها به اخذ دروس تخصصی اقدام خواهند کرد تا با مباحث تئوریک و تحلیلی، به ویژه دروس حوزه اجتماعی، اقتصادی، تاریخ شهر و شهرسازی آشنا می شوند و با کسب مفاهیم تخصصی، روش ها و شیوه های تحلیلی در سال چهارم و در نهایت گذراندن پروژه نهایی بتوانند دانش مربوط به شهرسازی را جهت کار در حرفه در سطح کارشناسی تثبیت نمایند و یا برای ادامه تحصیل در مقطع بالاتر آمادگی یابند.

فصل سوم: شرح محتوا و سرفصل دروس

۳-۱- نام فارسی درس: مبانی شهرشناسی

نام انگلیسی: Introduction to Urbanology

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

- آشنایی با مشخصه‌ها، ویژگی‌های شهر و آشنایی با دیدگاه‌های مختلف در تبیین و تکوین شهرها و چگونگی روند شهرنشینی در جوامع انسانی.
- تشریح مفاهیم مربوط به فرهنگ شهرنشینی، شکل شهر، نمادها و نشانه‌ها.
- بافت و کالبد و الگوی کالبدی شهرها تحت تاثیر عوامل فرهنگی، اقلیمی، پستی و بلندی زمین و کارکردها از طریق شکل (Form) و الگوی مختلف شکل‌گیری شهرها.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- ۱) شهر چیست؟ تعریف شهر از دیدگاه‌های مختلف، جمعیتی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و فرهنگی.
- ۲) شهر همچون پدیده دست ساخت (مصنوع بشری).
- ۳) مفهوم شهر نخستین، بنیان فرهنگی (مدنی) شهر.
- ۴) مفهوم شهر از دیدگاه‌های مختلف: فرهنگ گرا و عملکردگرا.
- ۵) شهر به عنوان سازواره (Organism) (کارکرد گرایی / طبیعت گرایی).
- ۶) شهر به عنوان مدینه بشری (فرهنگ گرا).
- ۷) بررسی مفهوم فرم شهر: شکل سازمان یافته (Organism) / شکل‌های نوگرا (Modern)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۷۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- دورانت، ویل، ۱۳۷۲، تاریخ تمدن، جلد اول، ترجمه احمد آرام، پاشایی، آریان پور، تهران انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، چاپ چهارم.
- موریس، جیمز، ۱۳۶۸، تاریخ شکل شهر تا انقلاب صنعتی، ترجمه راضیه رضا زاده تهران، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.
- وبر، ماکس، ۱۳۶۹، شهر در گذر زمان، ترجمه شیوا کاویانی، شرکت سهامی انتشار.
- بنه ولو، لئونارد، ۱۳۵۵، سرچشمه های شهرسازی نوین، ترجمه محمدتقی کاتبی، انتشارات امیر کبیر.
- بیکن، ادmond، ۱۳۸۶، طراحی شهرها، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران
- عامری سیاهویی، حمیدرضا و زند، صابر، ۱۳۹۴، مبانی شهرشناسی، انتشارات پیام نور، چاپ اول.

۳-۲- نام فارسی درس: ریاضیات

نام انگلیسی درس: Mathematics

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی عملی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنایی با مباحث ریاضی عمومی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

مختصات دکارتی، مختصات قطبی، اعداد مختلط، جمع و ضرب و ریشه و نمایش هندسی اعداد مختلط، نمایش قطبی اعداد مختلط، تابع، جبر توابع، حد و قضایای مربوطه، حد بی‌نهایت و حد در بی‌نهایت، حد چپ و راست، پیوستگی، مشتق، دستورهای مشتق‌گیری، تابع معکوس و مشتق آن، مشتق توابع مثلثاتی و توابع معکوس آن‌ها، قضیه رل، قضیه میانگین، کاربردهای هندسی و مشتق منحنی-ها و شتاب در مختصات قطبی، کاربرد مشتق در تقریب ریشه‌های معادلات، تعریف انتگرال توابع پیوسته و قطعه قطعه پیوسته، قضایای اساسی حساب دیفرانسیل و انتگرال، تابع اولیه، روش‌های تقریبی برآورد انتگرال در کاربرد انتگرال محاسبه مساحت و حجم و طول منحنی و کشتاور و مرکز ثقل و کار (در مختصات دکارتی و قطبی) لگاریتم و تابع نمایی و مشتق آنها، تابع‌های هذلولی، روش‌های انتگرال‌گیری مانند: تعویض متغیر و جزء به جزء و تجزیه به کسرها، برخی تعویض متغیرهای خاص دنباله و سری عددی و قضایای مربوطه، سری توان و قضیه تیلور با باقیمانده بسط تیلور.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
۲۰٪	۲۰٪	آزمون‌های نوشتاری: ۶۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- آدامز، رابرت الکزاندرو، ۱۳۹۷، حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، ترجمه علی اکبر عالم‌زاده، جلد اول، دانشگاه صنعتی شریف.

- آپوستل، تام میم، ۱۳۸۸، حساب دیفرانسیل و انتگرال، جلد ۱، انتشارات نشر دانشگاهی.

- آپوستل، تام میم، ۱۳۹۲، آنالیز ریاضی، ترجمه علی اکبر عالم‌زاده، دانشگاه صنعتی شریف.

- توماس، جورج بریتن، ۱۳۹۸، حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، جلد ۱، مرکز نشر دانشگاهی.

- لوئیس، لوتپولد، ۱۳۸۸، حساب دیفرانسیل و انتگرال، جلد ۱، انتشارات نشر دانشگاهی.

۳-۳- نام فارسی درس: فیزیک

نام انگلیسی درس: Physics

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

آشنایی با مباحث فیزیک عمومی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

۱. اندازه گیری و یکاها
۲. مفهوم بردارها و کمیت های برداری
۳. حرکت یک و چندبعدی، سرعت و شتاب
۴. انواع نیرو
۵. انرژی جنبشی و کار
۶. انرژی پتانسیل
۷. دما، گرما

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
%۲۰	%۲۰	آزمون های نوشتاری %۵۰	%۱۰
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- هالیدی، دیوید، رزنیك، رابرت و واكر، جزل، ۱۳۹۶، مبانی فیزیک جلد اول؛ ترجمه محمدرضا جلیلیان نصرتی، نشر: تهران، صفار.

- Kuhn, Karl F, ۱۹۹۶, Basic physics: A Self-Teaching Guide, second Edition.
- Fundamentals of physics, ۱۰th. ed, ۲۰۱۴; Walker, Jearl; Halliday, David; Resnick, Robert;
- Young, Hugh D., Freedman, Roger A. ۲۰۱۱, University Physics, Addison-Wesley; ۱۳ edition.

۳-۴- نام فارسی درس: معادلات دیفرانسیل

نام انگلیسی درس: Differential Equation

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ریاضیات

آموزش تکمیلی عملی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

آشنایی با معادلات دیفرانسیل.

سرفصل درس: ۳۲ نظری

طبیعت معادلات دیفرانسیل و حل آنها، خانواده منحنی‌ها و مسیرهای قائم، الگوهای فیزیکی، معادله جداشدنی، معادله دیفرانسیل خطی مرتبه اول، معادله همگن، معادله خطی مرتبه دوم، معادله همگن با ضرایب ثابت، روش ضرایب نامعین، روش تغییر پارامترها کاربرد معادلات مرتبه دوم در فیزیک و مکانیک، حل معادله دیفرانسیل با سری‌ها، توابع بسل و گاما چند جمله‌ای لزاندر، مقدمه‌ای بر دستگاه معادلات دیفرانسیل، تبدیل لاپلاس و کاربرد آن در حل معادلات دیفرانسیل.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
۲۰٪	۲۰٪	آزمون‌های نوشتاری: ۶۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- آدامز، رابرت الکزاندرو، ۱۳۹۷، حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، ترجمه علی اکبر عالم‌زاده، جلد اول، دانشگاه صنعتی شریف.
- سیمونز، جورج، ۱۳۸۷، معادلات دیفرانسیل، مرکز نشر دانشگاهی.
- بویس، ویلیام، دیریمما، ریچارد، ۱۳۸۶، معادلات دیفرانسیل، مرکز نشر دانشگاهی.
- توماس، جورج برینتن، ۱۳۹۸، حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی، جلد ۱، مرکز نشر دانشگاهی.
- لوئیس، لوتهولد، ۱۳۸۸، حساب دیفرانسیل و انتگرال، جلد ۱، انتشارات نشر دانشگاهی.

۳-۵- نام فارسی درس: بیان تصویری معماری

نام انگلیسی درس: Architectural Visualization

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۲ واحد عملی

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد سفر علمی: دارد کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با اصول سواد بصری و بیان معماری بعنوان مقدمات طراحی با تأکید ویژه بر کسب مهارت‌های عملی در زمینه ترسیم با دست آزاد است. پس از گذراندن این درس از دانشجویان انتظار می‌رود تا توانایی‌های لازم برای بیان تصویری و ارائه ترسیمی بناها و مجموعه‌های معماری را فرا گرفته و آمادگی کاربست این مهارت‌ها در تحلیل و طراحی محیط را داشته باشند. به این منظور محتوای آموزشی کلاس در دو حوزه نظری و عملی، با تأکید بر وجه عملی و کارگاهی، و با توجه به نیازهای دانشجویان رشته مهندسی شهرسازی ارائه می‌شود.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی

مباحث مورد بحث و تمرین در این کلاس حول محورهای ذیل خواهد بود:

۱. اهمیت ترسیم دست آزاد در فرآیند طراحی؛ رابطه ترسیم و تفکر و تحلیل؛ رابطه دست و چشم و ذهن
۲. مبانی احساس و ادراک؛ فرآیند ادراک بصری؛ مهارت‌های ادراک بصری؛ درک و بیان فرم و مقیاس و هندسه فضا از طریق ترسیم کروکی از مناظر طبیعی و انسان ساخت
۳. مبانی سواد بصری؛ گشتالت؛ اصول ترکیب؛ رابطه ادراک بصری و عناصر بصری (نقطه، خط، صفحه و حجم) و فنون مورد استفاده در ترسیم؛ انتخاب شیوه بیان متناسب با موضوع و درک گرامر زبان تصویری
۴. مراتب و مراحل ترسیم؛ انواع ترسیم در معماری؛ نحوه ترسیم فنی مدارک و نقشه‌های معماری؛ درک وحدت و هماهنگی در ارائه مدارک ترسیمی یک پروژه به مثابه قاب‌هایی از یک واقعیت واحد
۵. انتقال حس مکان از طریق بیان تصویری، ترسیم و عناصر مکمل رانندو (درختان و گیاهان، انسان، وسایل نقلیه و ماشین، و سایر عناصر طبیعی و انسان ساخت)
۶. ترسیم تحلیلی؛ تحلیل فرم و فضا به کمک ترسیم

روش ارزیابی

ارزیابی دانشجویان به دو شیوه مستمر و نهایی انجام خواهد شد. مشارکت فعال در کارگاه و ارائه تمرین‌های هفتگی و پروژه‌های تعریف شده در طول ترم به صورت مستمر ارزیابی شده، ۶۰ درصد از نمره نهایی را به خود اختصاص خواهد داد. آزمون نهایی که به صورت اسکیس و بر مبنای مهارت‌های آموخته شده و مباحث طرح شده در کارگاه خواهد بود نیز ۲۰ درصد از نمره نهایی را خواهد داشت. همچنین ۲۰ درصد از نمره درس به پروژه پایانی ترم تعلق خواهد گرفت.

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۶۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ندارد	۲۰٪
		عملکردی: ۲۰٪	

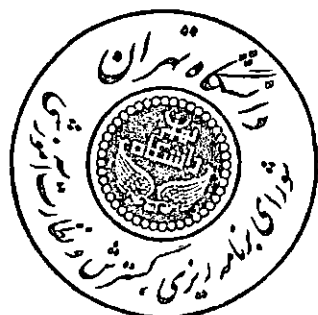
منابع

- چینگ، فرانسیس، ۱۳۹۵، معماری: فرم، فضا و نظم. ترجمه زهره قراگزلو. انتشارات دانشگاه تهران.
- داویس، دیوید و واکر، تنودور، ۱۳۸۶، پلان گرافیک. ترجمه زهرا رضوی، انتشارات دانشگاه تهران.
- گیل، رابرت، ۱۳۹۲، راندو و طراحی با قلم و مرکب. ترجمه هدایت موتابی، نشر آزاده.
- لین، مایک، ۱۳۸۶، تکنیک های راندو در معماری. ترجمه امیر اعلا عدیلی، نشر همام.
- لازیو، پل، ۱۳۸۹، تفکر ترسیمی برای معماران و طراحان. ترجمه سعید آقایی و محمود مدنی. نشر هنر اسلامی.

-Jenkins, Eric, ۲۰۱۳. Drawn to Design. Birkhauser, Switzerland.

-Laseau, P. ۲۰۰۰. Architectural Representation Handbook. McGraw-Hill.

-Ching, F. and Juroszek, S. ۲۰۱۰. Design Drawing. John Wiley & Sons.

۳-۶- نام فارسی درس: هندسه احجام و پرسپکتیو

نام انگلیسی درس: Geometry and Perspective

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف این درس از یک سو بیان اهمیت و فهم ترکیبات سه بعدی است و از سوی دیگر ایجاد مهارت در بیان سه بعدی است برای تسلط و کسب مهارت در این زمینه تجربیات بسیاری در کلاس و خارج از کلاس برای دانشجویان در نظر گرفته می شود.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

مباحث درس در یک ترم به شرح زیر است

۱ و ۲. پایه‌های بیان سه بعدی - شهر به مثابه ترکیبی سه بعدی

۳ و ۴. هندسه احجام / ترکیبات افلاطونی

۵ تا ۷ تصویر آکسونومتريک، تصویر ديمتريک، تصوير ايزومتريک

۸ پرسپکتیو مخروطی

۹. پرسپکتیو نقطه‌ای

۱۰. پرسپکتیو دو نقطه‌ای

۱۱. پرسپکتیو سه نقطه‌ای

۱۲. نور، سایه

۱۳ و ۱۴. بیان مجموعه‌های شهری

۱۵ و ۱۶. پرسپکتیو مرکب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
%۴۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ندارد	%۲۰
		عملکردی: %۴۰	

منابع:

- توسلی، محمود، ۱۳۸۳، هنر هندسه، انتشارات پیام.
- ترکی شریف آبادی، داریوش، ۱۳۸۷، علم مناظر و مرایا، شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران.
- موتاگیو، جان، ۱۳۹۵، اصول و مبانی ترسیم پرسپکتیو، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خاک.

- Robertson, Scott. Bertling, Thomas. ۲۰۱۳, How to Draw: drawing and sketching objects and environments from your imagination, Design Studio Press.
- Brehm, Matthew. ۲۰۱۶, Drawing Perspective: How to See It and How to Apply It, B.E.S.

۳-۷- نام فارسی درس: کاربرد رایانه در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Application of Computer in Urban Planning

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: (۱ واحد نظری / ۱ واحد عملی)

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه: دارد   سمینار

هدف درس

به دلیل پیچیدگی‌های شهرهای امروزی، استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای به دلیل دقت بالا، سرعت و کیفیت بالا در شناخت و تحلیل فرآیندهای شهری و بیان تصویری طرح‌ها و برنامه‌های شهری به امری اجتناب ناپذیر تبدیل گشته است. درس کاربرد رایانه در شهرسازی اولین گام‌ها را برای انتقال مهارت‌های پایه‌ای کار با رایانه به دانشجویان شهرسازی برمی‌دارد. این درس در امتداد درس‌های ترسیم تعریف شده است و هدف آن آشنا کردن دانشجویان با برنامه‌های پایه رایانه‌ای به منزله ابزاری قوی برای ثبت و بیان و ارائه اطلاعات به صورت نقشه دو بعدی یا تصاویر سه بعدی می‌باشد. به این ترتیب اهداف زیر در طول ترم حاصل می‌شود:

- ⑩ آشنایی با بعضی ابزارهای پرکاربرد رایانه‌ای در ترسیم دو بعدی و سه بعدی.
- ⑩ کسب مهارت در به کارگیری نرم افزارهای ترسیم دو بعدی برای ترسیم نقشه‌های پایه
- ⑩ کسب مهارت در به کارگیری نرم افزارهای ویرایش تصویری و کاربرد آنها در بیان تصویری شهرسازی
- ⑩ کسب مهارت‌های مقدماتی در به کارگیری نرم افزارهای ترسیم سه بعدی برای ترسیم دقیق و بیان تصویری مناسب برای ارائه اطلاعات یا طرح‌ها

سرفصل درس: ۳۲ ساعت عملی و ۱۶ ساعت نظری

۱. ترسیم دو بعدی

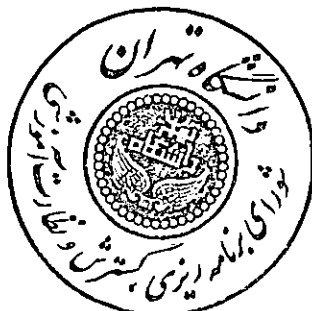
- ترسیم نقشه‌ها و اسناد پایه شهرسازی شامل نقشه‌های شهری، سایت پلان و مقطع از فضاها شهری به صورت دوبعدی در مقیاس‌های خیابان، واحد همسایگی؛ محله و بزرگتر
- گرفتن خروجی مناسب با رعایت مقیاس

۲. ترسیم سه بعدی

- ترسیم سه بعدی فضاها شهری در مقیاس‌های مختلف
- گرفتن خروجی سه بعدی و بیان تصویری مناسب

۳. ویرایش تصویری

- آشنایی با نرم افزارهای ویرایش تصویری
- ارائه و بیان تصویری از طریق استفاده از نرم‌افزارهای روز

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۳۰٪	آزمون های نوشتاری	ندارد	۳۰٪
	عملکردی ۴۰٪		

منابع:

- Harmon, K. ۲۰۰۹. The Map as Art, New York: Princeton Architectural Press.
- Mantho, R. ۲۰۱۵. The Urban Section: An analytical tool for cities and streets. Routeledge.
- Meeda, B., Parkyn, N., Walton, D. ۲۰۰۶. Graphics for Urban Design. Thomas Telford.
- Prof Sham Tickoo Purdue Univ, ۲۰۱۷, Autodesk AutoCAD ۲۰۱۸ for Beginners: A Tutorial Approach, CADCIM Technologies; ۱۸ edition.
- S.Palm, Bernard. Yarwood, Alf. ۲۰۱۶, Introduction to AutoCAD ۲۰۱۷: 2D and 3D Design, Routledge; ۱ edition.

۳-۸- نام فارسی درس: زبان تخصصی

نام انگلیسی درس: Professional English

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

نظر به این که حجم قابل توجهی از متون نظری، فنون و مطالعات موردی برنامه‌ریزی و طراحی به زبان‌های خارجی می‌باشند و با توجه به اصل بهنگام نگه‌داشتن آگاهی دانشجویان هدف از این درس دست یافتن به تسلط کافی بر یکی از زبان‌های خارجی است در سطحی که خواندن و درک متون فنی این رشته برای دانشجویان مقدر باشد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. انتخاب متون فنی این رشته متناسب با دروس دیگر گروه.
۲. آشنایی با واژه‌ها و مفاهیم برنامه‌ریزی و طراحی.
۳. ترجمه آثار کوتاه در قالب تکلیف درسی.
۴. ارائه مقالات در کلاس به صورت سمینار و سخنرانی.
۵. تهیه واژه‌نامه از زبان‌های دیگر.
۶. استفاده از وسایل آموزشی مانند: فیلم، ویدئو و یا دعوت از کارشناسان خارجی یا شرکت در سمینارهای بین‌المللی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۲۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۸۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- کران، رابرت، ۱۳۸۶، فرهنگ شهرسازی، انتشارات آذرخش.
- کیوز، راجر، ۱۳۸۶، دایره المعارف شهر، انتشارات آذرخش.
- دیویدسن، مایکل، ۱۳۸۶، فرهنگ شهرسازان، انتشارات آذرخش.

۳-۹- نام فارسی درس: کاربرد آمار در شهرسازی

نلم انگلیسی درس: Statistic in Urban Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: پایه

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

۱- آشنایی با مفاهیم پایه و نظری آمار

۲- آشنایی با روشهای آماری مورد استفاده در شهرسازی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱- مقدمه

۱-۱: تعریف آمار

۱-۲: آمار و عملکرد آن در تحقیق

۱-۳: توصیف

۱-۴: برآورد

۱-۵: پیش بینی

۲- روشهای آماری برای خلاصه کردن اطلاعات و دادهها

۲-۱: توزیع فراوانی

۲-۱-۱: هیستوگرام فراوانی و هیستوگرام فراوانی نسبی

۲-۱-۲: چند ضلعی فراوانی

۲-۱-۳: نمودار فراوانی تجمعی

۲-۱-۴: نمودار ستونی

۳- معیارهای گرایش به مرکز و کاربرد آنها در شهرسازی

۳-۱: میانگین حسابی و میانگین هندسی

۳-۲: میانگین دادههای گروه بندی شده

۳-۳: میانه

۳-۴: نحوه محاسبه میانه در توزیع فراوانی

۳-۵: نما

۳-۶: نحوه محاسبه نما در توزیع فراوانیها

۴- معیارهای پراکندگی و کاربرد آنها در شهرسازی

۴-۱: دامنه

۴-۲: واریانس و انحراف معیار

۴-۳: ضریب تغییر

۴-۴: امتیاز استاندارد شده

- ۴-۵: انتروپی
- ۵- روش‌های نمونه‌گیری
- ۵-۱: تعاریف
- ۵-۲: روش نمونه‌گیری تصادفی
- ۵-۳: روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌بندی شده
- ۵-۳-۱: روش تخصیص مساوی
- ۵-۳-۲: روش‌های تخصیص متناسب
- ۵-۳-۳: روش‌های تخصیص بهینه
- ۵-۴: روش نمونه‌گیری منظم (Systematic)
- ۵-۵: روش نمونه‌گیری خوشه‌ای
- ۵-۶: روش نمونه‌گیری چند مرحله‌ای
- ۶- استنباط آماری
- (تعمیم اطلاعات منتج از نمونه‌گیری به کل جامعه)
- ۶-۱: مراحل آزمون فرضیه
- ۶-۲: سطوح و مقیاس‌های اندازه‌گیری
- ۶-۲-۱: مقیاس اندازه‌گیری اسمی
- ۶-۲-۲: مقیاس اندازه‌گیری ترتیبی
- ۶-۲-۳: مقیاس اندازه‌گیری فاصله‌ای
- ۶-۲-۴: مقیاس اندازه‌گیری کسری
- ۶-۳: آزمون‌های پارامتری
- ۶-۳-۱: آزمون t
- ۶-۳-۲: آزمون Z
- ۶-۴: آزمون ناپارامتری
- ۶-۴-۱: آزمون دو جمله‌ای
- ۶-۴-۲: آزمون کاری دو
- ۶-۴-۳: آزمون من - ویتنی U
- ۶-۴-۴: آزمون کولموگروف - اسمیرنوف
- ۶-۵: تجزیه و تحلیل واریانس

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون‌های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۶۰٪	۲۰٪	۲۰٪
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- نوفرستی، محمد، ۱۳۸۶، آمار در اقتصاد و بازرگانی، نشر رسا.
- عادل آذر، مومنی، منصور، ۱۳۸۴، آمار و کاربرد آن در مدیریت، انتشارات سمت.

- T.McClave, James. Sincich, Terry. ۲۰۰۶, Statistics, Prentice Hall; ۱۰ edition.
- T.McClave, James. Sincich, Terry. Benson, P.George. ۲۰۱۲, Statistics for Business and Economics, Pearson; ۱۲ edition.

۳-۱۰- نام فارسی درس: سیستم‌های اطلاعات مکانی

نام انگلیسی: (GIS)

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۲ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: کاربرد رایانه در شهرسازی

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

این درس شامل درک مفاهیم GIS در مراحل و گام‌های یک پروژه شهری، از تولید و گردآوری انباشت و انواع پردازش اطلاعات آغاز شده و تا تبدیل به محصولات نهایی، یعنی تصمیمات، مورد نیاز مدیریت و بکارگیری داده امتداد می‌یابد. مدیریت داده‌ها باید بر اساس اهداف هر طرح تابع و تعیین‌کننده نظام اطلاعات برای پشتیبانی مناسب آن باشد. در این مقوله، اصول و مفاهیم GIS مطرح شده و دانشجویان با نحوه بکارگیری آن در سیستم در مدل‌سازی آشنا می‌شوند.

اهداف:

۱. آشنایی با مفاهیم پایه داده و اطلاعات
۲. بررسی انواع داده گرافیکی و توصیفی
۳. انواع مدل‌ها و نحوه بکارگیری آنها در GIS
۴. آشنایی با نرم افزارهای GIS

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی

۱. مفاهیم پایه در نظام اطلاعاتی
۲. تعریف GIS
۳. قابلیت‌های GIS
۴. داده‌های راستری
۵. داده‌های برداری
۶. پایگاه اطلاعاتی GIS
۷. مدل‌ها
۸. استفاده از GPS
۹. استفاده از تصاویر ماهواره
۱۰. بکارگیری نرم افزار Arcview، Idrisi و Auto CAD Map

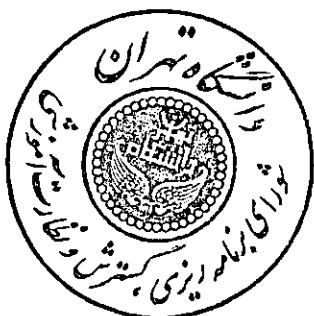
روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
%۲۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: %۲۰	%۶۰
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- هاکسهولد، ویلیام، ۱۳۸۳، مقدمه‌ای بر سیستم‌های اطلاعات جغرافیای شهری، ترجمه فرشاد نوریان، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری (شهرداری تهران)، چاپ سوم.
- راهنمای جامع تحلیلگر فضایی، ۱۳۸۴، ترجمه فرشاد نوریان و مهدی ضیایی، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری (شهرداری تهران).
- لتهام، لارنس، ۱۳۷۷، GPS، چگونگی استفاده از سیستم تعیین موقعیت جهانی، ترجمه فرشاد نوریان و مسعود فرخنده، انتشارات شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری (شهرداری تهران).
- عبادی، مسعود و وحیدی، نسیم، ۱۳۹۷، Arc Gis به زبان شهرسازی، انتشارات کتابکده کسری.

- Harder, Christian and Clint, Brown. ۲۰۱۷, " The ArcGIS Book: ۱۰ Big Ideas about Applying the Science of where Arcgis Books", Esri Press.

۳-۱۱- نام فارسی درس: کاربرد نقشه برداری در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Surveying in Urban Planning

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۲ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: حداقل گذراندن ۲۵ واحد درسی

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنایی با مبانی نقشه برداری به عنوان پیش زمینه کارگاه‌های شهری.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی

۱- مقدمه‌ای بر تعریف نقشه برداری و استفاده از نقشه‌ها در مطالعات و طراحی شهری

۲- محاسبه خطاها و بدست آوردن مقدار میانگین

۳- مساحی

- امتداد گذاری و پیاده کردن یک امتداد

- اندازه‌گیری طول به روش مستقیم

- برداشت و ترسیم طرح (Plan) موقعیت‌های کوچک

- محاسبه مساحت به روش‌های مختلف

- آشنایی با تفکیک اراضی و روش‌های محاسبه آن

۴- تعیین اختلاف ارتفاع

- دوربین تراز یابی

- تراز یابی شبکه و محاسبه حجم عملیات خاکی

- کاربرد شیب در آماده سازی زمین

- تفسیر نقشه‌های توپوگرافی برای استفاده در کارهای مربوط به شهرسازی

۵- اندازه گیری سمت و زاویه

- کار با دوربین تئودولیت

- اندازه‌گیری زاویه افقی و قائم

- تراز یابی مثلثاتی و تعیین ارتفاع برج

۶- طولیابی به روش غیرمستقیم

- روش اندازه‌گیری با فاصله سنج نوری و اندازه‌گیری طول به روش الکترونیکی

۷- پلیگون بندی

- اندازه‌گیری پلیگون‌ها

- انتقال پلیگون به وسیله مختصات بر روی برگه ترسیم

۸- مراحل تهیه نقشه‌های بزرگ مقیاس

۹- مراحل تهیه نقشه در عملیات فتوگرافی

۱۰- عملیات پیاده کردن ارتفاع نقاط و ساختمان‌ها
روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۵۰	آزمون های نوشتاری: %۳۰	%۲۰	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- فرهودی، رحمت اله، ۱۳۸۸، کاربرد نقشه برداری در شهرسازی و معماری، انتشارات دانشگاه تهران.
- نخلستانی، علی، ۱۳۶۴، نقشه برداری عمومی، موسسه کیهان.
- ون سیگل، جان، ۱۳۹۶، اصول سیستم‌های مختصات در نقشه برداری، ترجمه صدرا کریم زاده، انتشارات نوآور.
- مالچفسکی، یاچک، ۱۳۹۵، سامانه اطلاعات جغرافیایی و تحلیل تصمیم چند معیاری، ترجمه اکبر پرهیزکار، انتشارات سمت.

۳-۱۲- نام فارسی درس: بیان تصویری شهر

نام انگلیسی درس: Urban Visualization

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۲ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: بیان تصویری معماری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه: آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف این درس خلاقیت بیان تصویری و تحلیل و شناخت اشکال با تاکید بر بیان اندیشه و فکر به صورت تصویر است. شناخت عناصر بصری، نحوه ساماندهی و شناخت اجزای ترکیب در طراحی محیط های انسان ساز از اهداف دیگر این درس است.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی

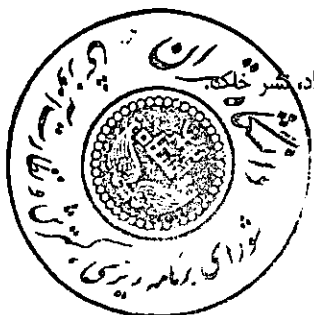
- اجزای اولیه طرح: شکل و محتوی
- مبانی ترکیب بندی (تعادل، توازن، ریتم، پیوستگی، کثرت، وحدت، هماهنگی، تباین و.....)
- ترکیبات کالبدی در محیط شهری (توده و فضا - دانه بندی- تراکم و...)
- ساختار ترکیبات کالبدی در محیط های شهری و عناصر اصلی آن
- اصول طراحی و ترسیمات مناظر و فضاهای شهری
- تمرینات ترسیمی در رابطه با خلاقیت و ایجاد ترکیبات دو بعدی و سه بعدی با توجه به اصول طراحی
- ترسیم سریع مناظر شهری در حرکت ناظر (دیدهای پیاپی)
- تحلیل های ترسیمی و ترسیم کروکی های ساده

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
%۴۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: ندارد	%۳۰
		عملکردی: %۳۰	

منابع:

- داویس، تئودور واک، ۱۳۸۶، پلان گرافیک ۱، ترجمه زهرا رضوی، انتشارات دانشگاه تهران.
- لین، مایک، ۱۳۸۶، تکنیک های راندو در معماری، ترجمه امیر اعلا عدیلی، نشر همام.
- صدیق، مرتضی، ۱۳۹۲، طراحی حجم و فرم، انتشارات کلهر.
- صدیق، مرتضی، ۱۳۹۳، آموزش اسکیس طراحی شهری، نشر کتابکده کسری.
- مارش، جان؛ همیلتون، جان و نورینگتون، رابرت، ۱۳۸۷، کتاب مرجع طراحی و اسکیس، ترجمه محمد احمدی نژاد، نشر خلیج.

- هرمن، ریچارد، یازوسکی، اندرو، ۱۳۷۰، مبانی طراحی شهری، ترجمه راضیه رضازاده و مصطفی عباس زادگان، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران.

۳-۱۳- نام فارسی درس: مبانی اقتصاد شهری

نام انگلیسی درس: Introduction to Urban Economy

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنایی دانشجویان با مناسبات اقتصادی، پنگاه‌های اقتصادی، نهادها و مؤسسات اقتصادی در شهر و اثر متقابل این مناسبات بر کاربری زمین، مسکن، ساختمان از یک سو و از سوی دیگر آشنایی دانشجویان با روش تحقیق در اقتصاد شهری و تحلیل عوامل اقتصادی در توزیع فعالیت‌ها، کاربری‌ها، نیروی کار، مکان صنایع درون شهری و بازار خرده فروشی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. تشریح مشخصات، مختصات اقتصاد و اقتصاد شهری و ضرورت شناخت آن در شهرسازی.
۲. مفهوم شهر از دیدگاه اقتصاد شهری و تعریف واحدهای مکان در شهر.
۳. طرح مسائل شهر از دیدگاه اقتصاد شهری (مسائل کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه)
۴. اقتصاد مکان و کاربری زمین. اقتصاد مسکن. اقتصاد ساختمان. اقتصاد حمل و نقل.
۵. حسابداری و بودجه بندی هزینه‌های جاری و عمرانی شهر و تراز مالی آن.
۶. روش‌های تحقیق در اقتصاد شهری.
۷. روش‌های اقتصادی تحقق پذیری پروژه‌های شهری.
۸. تحلیل عوامل اقتصادی در توزیع فعالیت‌ها، کاربری‌ها، نیروی کار و بازار.

روش ارزیابی:

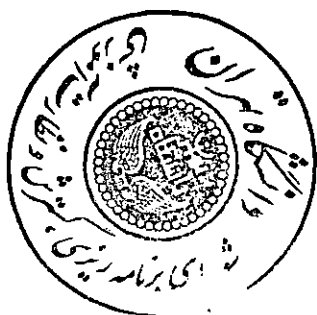
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- میلز، ادوین، بروس همیلتون، ۱۳۷۵، اقتصاد شهر، ترجمه عبدالله کوثری، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- رفیعی، مینو، ۱۳۶۹، اقتصاد، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- عابدین درکوش، سعید، ۱۳۶۴، درآمدی به اقتصاد شهری، مرکز نشر دانشگاهی.
- مهرگان، نادر، ۱۳۸۹، اقتصاد خرده تهران، چاپ شانزدهم، نور علم.

- Obeng, Franklin, ۲۰۱۴. "Oiling The Urban Economy", Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group.

۳-۱۴- نام فارسی درس: مبانی جامعه‌شناسی شهری

نام انگلیسی درس: Introduction to Urban Sociology

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

منظور از آموزش درس جامعه‌شناسی شهری آشنایی دانشجویان رشته شهرسازی با مفاهیم اجتماعی پدیده شهر و شهرنشینی و اصول و قوانین تحول آن و همچنین آشنایی با بخشی از تئوری‌های اجتماعی شهری که ناظر بر عمل شهرسازی است.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

جلسه اول: آشنایی دانشجویان با مشخصات رشته جامعه‌شناسی شهری و جامعه‌شناسی شهری و ضرورت فراگیری آن در شهرسازی.

جلسه دوم: نگاهی به خاستگاه و زمینه‌های پیدایش جامعه‌شناسی شهری و معرفی جایگاه آن.

جلسه سوم: آشنایی با مفاهیم اجتماعی شهر، شهرنشینی، شهرگرایی.

جلسه چهارم: شهرنشینی در گذر زمان - جهان و ایران.

جلسه پنجم: موقعیت شهر و تحلیل اثر عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر آن.

جلسه ششم: ساخت کالبدی شهر و ساخت اجتماعی آن.

جلسه هفتم: سازمان بندی اجتماعی شهر: سازمان‌ها، گروه‌ها و طبقات.

جلسه هشتم: رفتار شناسی شهریان.

جلسه نهم: دگرگونی و دینامیسم شهری.

جلسه دهم: اندیشه‌های گئورگ زیمل و رشد جامعه‌شناسی شهری.

جلسه یازدهم: بررسی مکتب اکولوژی انسانی و مکتب شیکاگو.

جلسه دوازدهم: بررسی اندیشه‌های لوئیس ویرث در جامعه‌شناسی شهری.

جلسه سیزدهم: بررسی تحلیل‌های جامعه‌شناسی شهری از دهه ۶۰ تا امروز.

جلسه چهاردهم: مسائل شهری: فقر، نابرابری‌های اجتماعی و فضایی.

جلسه پانزدهم: تحلیل طرح‌های شهری و اثر اجتماعی در شکل‌گیری طرح شهر.

جلسه شانزدهم: جمع بندی.

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- ادیبی، حسین، ۱۳۵۵، مقدمه‌ای بر جامعه شناسی شهری، انتشارات شبگیر.
- گروه مطالعات شهری و منطقه ای، ۱۳۵۸، مفهوم شهر ۱ و ۲، نشر ایران.
- تانکیس، فون، ۱۳۸۸، فضا، شهر و نظریه اجتماعی، ترجمه پارسى و افلاطونى، انتشارات دانشگاه تهران.
- ممتاز، فریده، ۱۳۹۴، جامعه شناسی شهر، تهران، شرکت سهامی انتشار.
- جیکویز، جین، ۱۳۸۸، دوره تاریک پیش رو، ترجمه فرح حبیب، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.
- گیدنز، آنتونی، ۱۳۹۶، جامعه شناسی، ترجمه حسن چاوشیان، انتشارات نشر نی، چاپ دهم.

۳-۱۵- نام فارسی درس: مبانی جغرافیای شهری

نام انگلیسی درس Introduction to Urban Geography

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

منظور از ارائه این درس آشنا کردن دانشجویان رشته شهرسازی با جغرافیای شهری و موضوع استقرار شهرها در عرصه زمین است. دانشجویان در این درس با مشخصات جغرافیای شهری، مکان جغرافیایی در شهر و منطقه و نحوه مکان‌گیری فعالیت‌ها و تاسیسات انسانی در محیط‌های شهری و منطقه‌ای آشنا می‌گردند.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

جلسه اول: تعریف مختصات و مشخصات علم جغرافیای شهری و ضرورت فراگیری آن در شهرسازی.

جلسه دوم: تعریف مفهوم شهر از دیدگاه جغرافیای شهری و انواع شهر.

جلسه سوم: تحلیل علل جغرافیایی پیدایش و شکل استقرار شهر.

جلسه چهارم: تحلیل رابطه شهر و منطقه.

جلسه پنجم: روش تحقیق در جغرافیای شهری.

جلسه ششم: مرکز شهر، حومه نشینی.

جلسه هفتم: حاشیه نشینی و زاغه نشینی.

جلسه هشتم: متابولیسم شهری.

جلسه نهم: متابولیسم شهری.

جلسه دهم: ساخت جغرافیایی شهر و طبقه‌بندی آن.

جلسه یازدهم: دیدگاه‌های جغرافیای شهری.

جلسه دوازدهم: دیدگاه‌های جغرافیای شهری.

جلسه سیزدهم: دیدگاه‌های جغرافیای شهری.

جلسه چهاردهم: جغرافیای شهری در خاورمیانه.

جلسه پانزدهم: جغرافیای شهری در ایران.

جلسه شانزدهم: جمع بندی.

روشن ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- فرید، یداله، ۱۳۶۸، جغرافیا، شهرشناسی، تبریز، دانشگاه تبریز.
- گیلبرت، آلن، گاکلر، ژوزف، ۱۳۷۵، شهرها، فقر و توسعه شهرنشینی در جهان سوم، ترجمه پرویز کریمی، تهران اداره کل روابط عمومی و بین المللی شهرداری تهران.
- شکویی، حسین، ۱۳۷۳، دیدگاه‌های نو در جغرافیای شهری، انتشارات سمت.
- رجایی، عبدالحمید، ۱۳۹۷، کاربرد جغرافیای طبیعی در برنامه‌ریزی شهری و روستایی، انتشارات سمت.

۳-۱۶- نام فارسی درس: تاریخ شهرسازی در جهان

نام انگلیسی درس: World History of City Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

شکل‌گیری و تحول تاریخی فرهنگ شهرنشینی در شهرهای جهان در ادوار مختلف تاریخ انسان از آغاز تا امروز موضوع اصلی این درس است. این موضوع از آن سبب اهمیت دارد که تنها زمانی می‌توان به مسائل و مشکلات در "وضع موجود" پرداخت و با "عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی" مؤثر بر شکل‌گیری و تحول کالبد شهر در شرایط حاضر روبرو شد و به آن پاسخ در خور داد که سیر تحول گذشته آن را دریافته باشیم. شناخت تاریخی ساخت و فرهنگ شهرنشینی گویای عوامل "چرایی" وضع موجود و نمایانگر روند آتی دگرگونی‌ها و تحولات بعدی آن است. اهداف درس عبارت است از:

- شناخت چگونگی شکل‌گیری و تحولات ساخت و سازمان کالبدی شهر در ادوار مختلف.
- شناخت عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر کالبد شهر و تاثیر کالبد شهر در پالایش روابط اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در جامعه.
- شناخت روش‌های رویارویی جوامع در هدایت و شکل دادن کالبد شهر در تاریخ.
- اخذ روش‌های مناسب برای هدایت و کنترل کالبد شهر در وضع موجود و آینده.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- مقدمه: نگاهی به نظریه‌های پیدایش و تحول شهرها.
- دوران اولیه: شهرهای نخستین (مصر، بین‌النهرین، هند، چین، پرو «اینکا» امریکای مرکزی «مایا» و مکزیک «آزتک»)
- عهد عتیق
- شهرهای یونانی
- شهرهای رومی
- قرون وسطی
- پیدایش نطفه‌های شهری در اروپا
- تکوین و توسعه ساختار کالبدی شهر
- رنسانس: نگرشی جدید بر شهر و شهرسازی (شکل‌گیری آرمان شهر)
- باروک: نگرش اقتدار گرایانه به شهر و شهرسازی
- قرون هفدهم و هیجدهم انقلاب صنعتی: دگرگونی مفهوم شهر و شهرنشینی
- قرن نوزدهم: عصر پیش شهرسازی - شهر قرن نوزدهمی
- قرن بیستم: عصر شهرسازی
- مفهوم مدرنیستی شهر
- مفهوم پسا مدرنیستی شهر

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- موريس، جيمز، ۱۳۶۱، تاريخ شكل شهر تا انقلاب صنعتی، ترجمه راضيه رضازاده، انتشارات دانشگاه علم و صنعت.
- مامفورد، لوئیس، ۱۳۸۱، مدنیت و جامعه مدنی در بستر تاريخ، خاستگاه‌ها، دگرگونی‌ها و دورنماهای آن، ترجمه احمد عظیمی بلوریان، انتشارات رسا.
- پاکزاد، جهانشاه، ۱۳۹۱، تاريخ شهر و شهرنشینی در اروپا، انتشارات آرمانشهر.

-Kostof, Spiro, ۱۹۹۵, A history of Architecture, Settings and Rituals, Oxford: Oxford University Press.

-Kostof, Spiro, ۱۹۹۱, The City shaped, urban patterns and meanings through history. London: TSH.

۳-۱۷- نام فارسی درس: تاریخ شهرهای ایرانی - اسلامی

نام انگلیسی درس: History of Iranian - Islamic Cities

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: تاریخ شهرسازی در جهان

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

شناخت تاریخی هر مقوله - در اینجا شهر و یا مجتمع زیستی - از آن سبب اهمیت دارد که به مدد آن می‌توان به مسائل و سؤالات در "وضع موجود" پاسخ گفت و یا به سخنی بهتر، عوامل "چرایی" وضع موجود را باز شناخت. شناخت تاریخی یکی از پایه‌های ترین عوامل شناخت وضع موجود است و به کمک آن می‌توان تغییرات و دگرگونی‌های بعدی پدیده را تخمین زد. چه، هرگاه گذشته، یا سیر تاریخی پدیده - در وضع موجود آن "مستقر" باشد، آینده آن - دگرگونی‌ها و تحولات بعدی پدیده در وضع موجود "مستتر" خواهد بود. اهداف درس:

- شناخت چگونگی شکل‌گیری و ساخت کالبدی مجتمع‌های زیستی در قالب مکان (جغرافیا) و در بستر زمان (تاریخ) (شناخت عوامل عام مؤثر بر شکل‌گیری پدیده شهر)

- شناخت تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم جهان بینی، اقتصاد و بوم بر کالبد مجتمع زیستی (شناخت عوامل خاص مؤثر بر شکل‌گیری پدیده شهر)

- شناخت روش‌های برخورد انسان با عوامل فوق در شکل دادن به کالبد محیط خود. آگاهی از نگرش‌ها و نظریات متفاوت، مصادیق مفاهیم تاریخی و تعاریفی که مجموعه‌های زیستی بر آن استوارند.

- اخذ روش‌های مناسب برخورد با مسئله مجتمع‌های زیستی (شهر - ده) و یافتن تعریفی در خور با این مسئله در ایران.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱- شهر نشینی و شهر گرایی قبل از اسلام:

۱-۱: ساخت و بافت شهر از قرن هفتم ق.م سبک پارسی در معماری (شهرهای مادی و پارسیتا حمله اسکندر)

۱-۲: ساخت و سازمان شهر از قرن سوم ق.م تا قرن هفتم میلادی (یکم هجری): سبک پارسی - هلنی و پارتی در معماری (شهرهای دوران سلوکی، پارتی و ساسانی)

۲- سیر تحول شهر نشینی و شهر گرایی بعد از اسلام:

۲-۱: ساخت و سازمان شهر از قرن یک هجری تا قرن چهارم هجری (۷-۱۱ میلادی)، سبک خراسانی در معماری (شهرهای دوران اولیه اسلام تا ظهور دیلمیان)

۲-۲: ساخت و سازمان شهر از قرن چهارم هجری تا قرن هفتم هجری (۱۱-۴ میلادی)، سبک رازی در معماری (شهرهای دوران دیلمه، سلجوقیان، خوارزمشاهیان تا حمله مغول و ایلخانیان)

۲-۳: ساخت و سازمان شهر از قرن هفتم هجری تا قرن یازدهم هجری (۱۴-۱۶ میلادی)، سبک آذری در معماری (شهرهای دوران ایلخانیان و ترکمانان)

۲-۴: ساخت و سازمان شهر از قرن یازدهم هجری تا اواسط قرن سیزدهم هجری (۱۶-۱۹ میلادی)، مکتب اصفهان در شهرسازی (شهرهای دوران صفویه تا اواسط قاجاریه)

۳- سیر تحول شهر نشینی و شهرسازی در دوران معاصر:

- ۳-۱: چگونگی تفکر به مسئله شهر (۱۱۶۴ هجری شمسی تا ۱۳۰۰)، سبک بازگشت در ادبیات، دوران ناصری، انقلاب مشروطیت، تشکیل اداره احتسابیه، قانون بلدیہ، ۱۲۸۶، سبک تهران در شهرسازی، کودتای ۱۲۹۰.
- ۳-۲: شهر گرایی، شهرنشینی و شهرسازی از ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰
- ۳-۲-۱: روند شهر نشینی و شهر گرایی تا ۱۳۱۰ (دوران انتقالی قوانین، قانون بلدیہ، ثبت اسناد و املاک و....)
- ۳-۲-۲: دگرگونی شهر از ۱۳۱۰ تا ۱۳۲۰ (طرح ۱۳۱۰ همدان، طرح ۱۳۱۶ تهران، نفوذ سبک بین الملل و معماران خارجی، اقدامات معماران ایرانی فارغ التحصیلان اروپا) الگوی تهران در شهرسازی.
- ۳-۳: شهر گرایی و شهرنشینی در ایران از ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۵
- ۳-۳-۱: دوران پارلمان تاریخسم از ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲، اولین برنامه عمرانی ۷ ساله، طرح حاکمیت شهری، پیدایی فضای عمومی در شهر.
- ۳-۳-۲: دوران رکود از ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۶، دومین برنامه عمرانی
- ۳-۳-۳: آغاز دگرگونی‌ها از ۱۳۳۶ تا ۱۳۲۵ (تقسیم جهانی کار، اقتصاد تک محصولی، سیاست های دروازه های باز، طرح های هادی شهری، اصلاحات از بالا)، سومین برنامه عمرانی.
- ۳-۴: شهرسازی از ۱۳۲۵ تا ۱۳۵۷
- ۳-۴-۱: آغاز فعالیت‌های شهر سازی، طرح‌های جامع ۱۳۲۵
- ۳-۴-۲: طرح مسئله "حاشیه نشینی" در شهر
- ۳-۴-۳: بازنگری در طرح‌های جامع، تهیه طرح‌های ملی و منطقه‌ای از ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۷ (برنامه های عمرانی چهارم و پنجم و ششم و طرح بتل، آمایش زمین و..... انقلاب)
- ۳-۴-۴: شکل گیری اولین نوسهرها در ایران (فولاد شهر، مس سرچشمه، مهرشهر، خانه کرج و.....)
- ۳-۴-۵: شکل گیری مجموعه های مسکونی (اکباتان، سامان و.....)
- ۳-۵: شهر گرایی، شهرنشینی و شهرسازی از ۱۳۵۷ تاکنون

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- حبیبی، سیدمحسن، ۱۳۸۶، از شار تا شهر، تحلیل تاریخی از مفهوم شهر و سیمای کالبدی آن، تفکر و تأثر، دانشگاه تهران
- یوسف کیانی، محمدرضا، ۱۳۶۵، نظری اجمالی به شهر و شهرنشینی، جهاد دانشگاهی
- پاکزاد، جهانشاه، ۱۳۹۱، تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران: از آغاز تا قاجار، تهران، انتشارات آرمانشهر.
- پاکزاد، جهانشاه، ۱۳۹۷، تاریخ شهر و شهرنشینی در ایران: دوره قاجار و پهلوی، تهران، انتشارات آرمانشهر.
- افشنگ، مانلی و همکاران، ۱۳۹۰، شرح جریان های فکری معماری و شهرسازی در ایران معاصر با تاکید بر دوره زمانی ۱۳۵۷-
- ۱۳۵۸، تهران، دفتر پژوهش های فرهنگی.

-Gavbe, Heinz, ۱۹۷۹, Iranian cities, N.Y.: New York University Press

۳-۱۸- نام فارسی درس: شهرسازی معاصر ایران

نام انگلیسی درس: Contemporary Urban Planning in Iran

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

- شناخت چگونگی دگرگونی‌های شکلی و محتوایی شهر ایرانی در ابعاد، مکانی، زمانی، فضای اجتماعی-سیاسی، فرهنگی و فضای کالبدی
- شناخت دگرگونی‌های فلسفی، ادبی، هنری، و تاثیر آن‌ها بر شهر و تاثیر شهر بر آن‌ها
- آگاهی از نگرش‌ها و نظریه‌های متفاوت، مصادیق و مفاهیم و تعاریفی که شهر ایرانی معاصر در آن‌ها معنا می‌شود.
- تلاش برای تعریفی درخور در ارتباط با مسئله شهر ایرانی دوران معاصر.

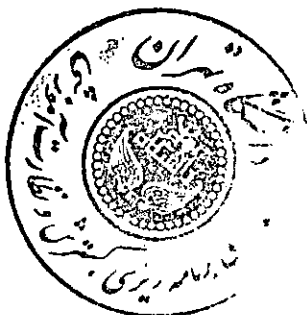
سر فصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- چگونگی دگرگونی مفهوم شهر از آغاز دولت قاجار تا دولت ناصر
- دگرگونی مفهوم شهر و شهرنشینی و شهرسازی در دوران ناصر
- شهر و انقلاب، نقش شهر در انقلاب مشروطیت (۱۲۸۶ هـ ش - ۱۲۹۹ هـ ش)
- شهرگرایی، شهرنشینی و شهرسازی از ۱۳۰۰ هـ ش تا ۱۳۲۰ هـ ش
- شهرگرایی، شهرنشینی و شهرسازی از سقوط دولت رضا شاه تا کودتا (۱۳۲۲-۱۳۲۰ هـ ش)
- شهر و کودتا، شهر در سالهای ۱۳۲۰ (دوران تثبیت)
- شهر و انقلاب از بالا، شهر در سالهای ۱۳۵۷ - ۱۳۲۰
- شهر در دهه ۱۳۲۰ - دوران اوج
- شهر در دهه ۱۳۵۰ - دوران حضيض
- شهر و انقلاب، ۱۳۸۷ - ۱۳۵۷
- شهر و انقلاب، نقش شهر در انقلاب اسلامی ۱۳۵۸ - ۱۳۸۷
- شهر و جنگ ۱۳۶۴ - ۱۳۵۹
- شهر و گشوده دستی اقتصادی ۱۳۷۸ - ۱۳۶۴
- شهر و اصلاحات اجتماعی ۱۳۸۵ - ۱۳۷۸
- شهر و نوپردازی دوسویه ۱۳۸۷ - ۱۳۸۵
- شهر و بحران‌ها از سال ۱۳۸۷ به بعد

۱. شهر و تحریم (تاثیر و تاثرات شهر از موقعیت تحریم‌ها به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و کالبدی و فضایی)

۲. شهر و قرنطینه (دوران کرونا و پسا کرونا؛ دگرگونی مفهومی و فضایی شهر)

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع

- آبراهامیان، ارآوند، ۱۳۷۷، ایران بین دو انقلاب، ترجمه گل محمدی، نشر نی.
- حبیبی، سید محسن، ۱۳۸۷، از شار تا شهر، چاپ نهم، انتشارات دانشگاه تهران.
- جعفریان، رسول، ۱۳۸۵، درک شهری از مشروطه، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
- شیعه، اسماعیل، ۱۳۹۰، با شهر و منطقه در ایران، تهران، دانشگاه علم و صنعت.
- کامروا، محمدعلی، ۱۳۹۷، شهرسازی معاصر ایران ۱۳۴۲-۱۳۹۲، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران.

۳-۱۹- نام فارسی درس: مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری

نام انگلیسی درس: Principles and methods in Urban planning

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنایی دانشجویان با مبانی روش‌ها و شیوه‌های تولید طرح، معیارها و استانداردهای شهری، ارزیابی طرح‌ها و شیوه‌های اجرایی طرح‌ها در عمل و آشنایی با محدودیت‌های فنی، انسانی، مدیریتی و حقوقی اجرای طرح‌ها و تحقق آن‌ها.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

- تعریف روش و شیوه تولید طرح شهری
- شیوه تهیه نقشه‌های پایه و استخراج اطلاعات فضایی
- شیوه‌های برداشت کاربری زمین و فضای شهری
- روش‌های محاسبه و تحلیل سطوح کاربری زمین و فضا
- روش‌های تحلیل فضائی فرم و شکل شهر
- روش‌ها و شیوه‌های تحلیل سیمای شهری و ارزش‌های فضائی
- روش طبقه‌بندی بافت‌های شهری و تعیین تراکم ساختمانی
- استانداردهای فضائی و کالبدی (سرانه‌ها و معیارها) عملکردهای مختلف شهری
- استانداردهای فضائی و کالبدی (سرانه‌های معیاری) مسکن و اسکان شهری
- استانداردها و روش‌های تعیین محل (مکان‌یابی) عناصر مختلف شهری
- روش‌ها و شیوه‌های ارزیابی گزینه‌های مختلف طرح
- روش‌های بررسی کیفیت ابنیه شهری
- مبانی و شیوه‌های طبقه‌بندی (بهنه بندی) Zoning
- مبانی و روش تفکیک زمین شهری
- روش و شیوه‌های برآورد مالی و برنامه‌ریزی اجرای طرح
- روش‌های تدوین جداول برنامه (پروگرام) C.P.M
- ارزیابی مباحث درسی

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۶۰٪	۴۰٪
		عملکردی: دارد	

منابع:

- انجمن شهرسازی آمریکا، ۱۳۸۹، استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری، ساختارها، ترجمه مصطفی بهزادفر و همکاران، انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- انجمن شهرسازی آمریکا، ۱۳۸۷، استانداردهای برنامه ریزی و طراحی شهری، مکان ها و مکان سازی، ترجمه مصطفی بهزادفر و همکاران، تهران، انتشارات جامعه مهندسان مشاور ایران.
- چپ من، دیوید، ۱۳۸۲، آفرینش محلات و مکان ها در محیط انسان ساخت، ترجمه منوچهر طیبیان و شهرزاد فریادی، انتشارات دانشگاه تهران.
- کان، آندریا و دیگران، ۱۳۸۷، موضوعات سایت: مفاهیم، سوابق تاریخی، راهبردها، ترجمه بهناز امین زاده، انتشارات دانشگاه تهران.

۳-۲۰- نام فارسی درس: مبانی و روش‌های طراحی شهری

نام انگلیسی درس: Principles and methods in Urban Design

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: بیان تصویری شهر

آموزش تکمیلی: دارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

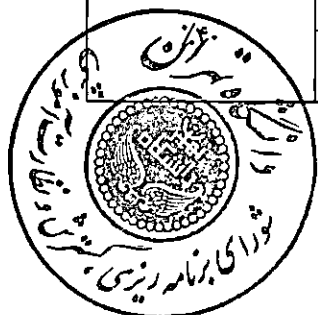
- آشنایی دانشجویان با مراحل مختلف (فرایند) تهیه طرح‌های شهری و روش‌ها و فنون مورد نیاز برای هر یک از این مراحل هدف اصلی این درس می باشد.
- این درس به صورت نظری و عملی ارائه خواهد شد و دانشجویان با کار روی یک پروژه عملی با نحوه تهیه طرح‌های شهری آشنا خواهد شد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

- تعریف فرایند طراحی شهری
- اهمیت، نقش و انواع فرایندها در طراحی شهری
- مراحل کلی فرایند طراحی شهری
- دلایل استفاده از فرایند در طراحی شهری (محیط و فلسفه طراح یا طراحی)
- مراحل فرایند طراحی شهری:
- شناخت
- تدوین اهداف کلی
- تدوین اهداف عملیاتی
- راه حل‌های کلی
- ارزیابی راه حل‌ها
- انتخاب راه حل بهینه
- تکمیل راه حل انتخابی
- پیش بینی اجرا

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۶۰٪	
ندارد	ندارد	عملکردی: دارد	

منابع

- بحرینی، سید حسین، ۱۳۸۷، فرایند طراحی شهری، انتشارات دانشگاه تهران.
- پاکزاد، جهان‌شاه ۱۳۸۴، میانی نظری و فرایند طراحی شهری، وزارت مسکن
- لینچ، کوین، ۱۳۸۴، تئوری شکل شهر، ترجمه سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- لنگ، جان، ۲۰۰۵، طراحی شهری - رویه‌ها و طرح‌ها، ترجمه سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- بهزادفر، مصطفی، ۱۳۸۸، طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی، نشر شهر
- کرمونا و دیگران، ۱۳۹۰، فضاهای شهری مکان‌های عمومی، دانشگاه هنر تهران
- گلکار، کوروش، ۱۳۹۱، آفرینش مکان پایدار: تاملاتی در باب نظریه طراحی شهری، تهران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

-Aletta, Francesco and Xiao, Jiuling, ۲۰۱۸, " Handbook of Research on Perception-Driven Approaches to Urban Assessment and Design", IGI Global.

۳-۲۱- نام فارسی درس: مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای

نام انگلیسی درس: Introduction to Regional Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم و مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران و برخی از کشورهای جهان و نیز انواع و محتوی طرح‌های منطقه‌ای در ایران.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱- آشنایی با:

الف: مفهوم منطقه (منطقه چیست؟) و انواع آن

ب: برنامه‌ریزی کالبدی

ج: برنامه‌ریزی فضائی

د: برنامه‌ریزی اقتصادی

ه: برنامه‌ریزی منطقه‌ای

۲- مبانی برنامه‌ریزی منطقه‌ای

۳- سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در جهان

۴- سیر تحول برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران

۵- سلسله مراتب و محتوی کلی طرح‌های منطقه‌ای در ایران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

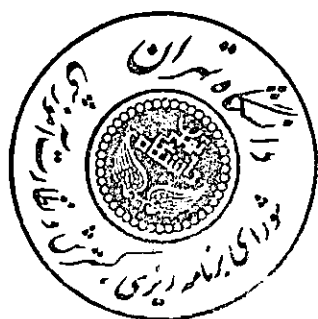
- توفیق، فیروز، ۱۳۸۴، آمایش سرزمین با تجربه جهانی و انطباق آن با وضع موجود، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.

- شیعه، اسماعیل، ۱۳۹۰، با شهر و منطقه در ایران، تهران، دانشگاه علم و صنعت.

- زبردست، اسفندیار، ۱۳۷۷، عملکردهای شهری در توسعه روستایی با رویکردی به نگرش فضایی به برنامه‌ریزی منطقه‌ای، مشهد، انتشارات دانشگاه تهران، شماره ۸۴ و انقلاب، شماره ۸۴

-Thompson, Susan and J. Maginn, Paul, ۲۰۱۲, "An overview of Urban and Regional Planning", Cambridge University Press, New York, Second Edition.

۳-۲۲- نام درس: مبانی مدیریت شهری

نام انگلیسی درس: Introduction to urban management

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

آشنا نمودن دانشجویان با مفاهیم مدیریت شهری، نقش مدیریت شهری در هدایت توسعه شهری و آشنایی با تجارب دیگر کشورها در زمینه مدیریت شهری.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

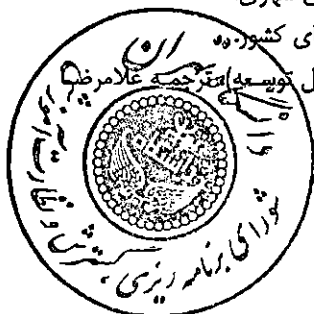
- مفهوم مدیریت شهری
- عناصر مدیریت شهری (Elements of Urban Management)
- مدیریت توسعه شهری
- حاکمیت شهری (Urban Governance)
- عناصر حاکمیت شهری
- از مدیریت شهری تا حاکمیت شهری با مروری بر تحولات اخیر
- بررسی تجارب کشورها در زمینه مدیریت و حاکمیت شهری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- براتی، ناصر و براتی، مینا، ۱۳۹۰، آشنایی با طرح های توسعه شهری در ایران (طرح های توسعه شهری ساختاری و راهبردی)، انتشارات سازمان شهرداری های کشور.
- کاشاجو، خشایار، ۱۳۹۰، مدیریت طرح های عمرانی در شهرداری ها، تهران، انتشارات سازمان شهرداری های کشور.
- مرادی مسیحی، وراز، ۱۳۸۱، برنامه ریزی استراتژیک در کلان شهرها، انتشارات پردازش و برنامه ریزی شهری.
- عبدلی، محمدعلی، ۱۳۷۹، مدیریت دفع و بازیافت مواد زاید جامد شهری در ایران، سازمان شهرداریهای کشور.
- وان دیک، ماین پیتر، ۱۳۹۴، مدیریت شهری، از نظریه تا عمل (اداره شهرها در کشورهای در حال توسعه) ترجمه علامرضی کاظمیان و حامد رستگار، انتشارات تیسرا.

۳-۲۳- نام فارسی درس: مبانی حمل و نقل شهری

نام انگلیسی درس: Introduction to Urban Transportation

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس:

هدف این درس ارائه مباحث اصلی مرتبط با حمل و نقل شهری برای دانشجویان کارشناسی رشته مهندسی شهرسازی است. این درس هم مباحث مرتبط با برنامه ریزی و هم مباحث مرتبط با طراحی را به صورت مجمل پوشش می‌دهد. در بخش برنامه‌ریزی یک دید وسیع‌تر به هزینه‌ها و منافع حمل‌ونقل شهری برای دانشجویان فراهم می‌کند و راهکارهای مدیریت تقاضای حمل‌ونقل را مورد بررسی قرار می‌دهد. در بخش طراحی که قسمت عمده آن را تشکیل می‌دهد به اصول طراحی خیابان‌های شهری، طراحی برای پیاده‌ها و دوچرخه‌سواران، طراحی برای حمل‌ونقل همگانی و طراحی تقاطع‌های ایمن و آرامسازی خیابان‌ها می‌پردازد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

- تاریخچه حمل و نقل در ایران و جهان
- سامانه‌های حمل‌ونقل شهری
- مطالعات خیابان‌های شهری (جریان ترافیک، پارکینگ و سرعت)
- شبکه‌های حمل‌ونقل شهری (الگوها و روشهای تحلیل)
- اصول طراحی خیابان‌های شهری
- حمل‌ونقل غیرموتوری
- حمل‌ونقل همگانی (تحلیل ظرفیت، پوشش خدمات، عدالت و ملاحظات طراحی هندسی)
- تقاطع‌ها
- تندراه‌های شهری
- آرامسازی ترافیک و تجهیزات ایمنی
- حمل‌ونقل و کاربری زمین
- هزینه‌های حمل و نقل شهری
- مدیریت تقاضای حمل و نقل شهری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
%۱۰	%۳۰	آزمون‌های نوشتاری %۶۰	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- آیین نامه طراحی راه‌های شهری ایران، ۱۳۷۵، وزارت مسکن و شهرسازی.
- راهنمای تعیین ظرفیت راه‌ها، ۱۳۹۷، جلد اول، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران.
- گل، یان و سوار، بریجت، ۱۳۹۴، چگونه زندگی همگانی را مطالعه کنیم؟، ترجمه: مصطفی بهزادفر، احمد رضایی ندوشن، محمد اسلامی ندوشن، علم معمار.

- Sustainable Urban Transportation Planning, ۲۰۱۲, Jeffrey Tumlín, Island Press.
- Global Street Design Guide, ۲۰۱۶, NACTO, Island Press.

۳-۲۴- نام فارسی درس: مبانی برنامه‌ریزی مسکن

نام انگلیسی درس: Introduction to Housing

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

در این درس، آشنایی با مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی مسکن مورد نظر است. محورهای اصلی این درس، شامل شناخت مسئله مسکن، شناخت ابعاد، عوامل و شاخص‌های مختلف مسکن، آشنایی با روش‌های بررسی و تجزیه و تحلیل مسئله مسکن می‌باشد. سرفصل‌های این درس عمدتاً برای دانشجویان دوره کارشناسی مهندسی شهرسازی تدوین گردیده است. بنابراین، تمرکز موضوعات درس بر آشنایی با مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی مسکن در ارتباط با مسکن و توسعه شهری خواهد بود.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. شناخت مسئله مسکن
۲. دسته‌بندی شاخص‌های مسکن (کمی - کیفی، درونی - بیرونی و ملی - محلی)
۳. مسکن و شاخص‌های آن از دیدگاه اجتماعی-جمعیتی-فرهنگی
۴. مسکن و شاخص‌های آن از دیدگاه اقتصادی
۵. مسکن و شاخص‌های آن از دیدگاه کالبدی
۶. عوامل تولید مسکن (زمین)
۷. عوامل تولید مسکن (مصالح ساختمانی)
۸. عوامل تولید مسکن (سرمایه، نیروی انسانی،...)
۹. عوامل تولید مسکن (مدیریت)
۱۰. مسکن و انواع تراکم
۱۱. برنامه‌ریزی مسکن در پروژه‌های مسکونی جدید
۱۲. جایگاه مسکن در توسعه شهری
۱۳. برنامه‌های مسکن در ایران
۱۴. روش‌های برآورد مسکن
۱۵. اهداف و معیارها در برنامه‌ریزی مسکن

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- مجموعه مقالات سمینارهای سیاست‌های توسعه مسکن در ایران، وزارت مسکن و شهرسازی (سالهای مختلف).

- Firley, Eric and Stahl, Caroline, ۲۰۰۹, "The Urban Housing Handbook", John Wiley & Sons LTD. Chichester, England.
- Jenkins, Paul, et al. ۲۰۰۷, "Planning and Housing in the Rapidly Urbanizing World", Routledge, UK.
- Franklin, Bridget, ۲۰۰۶, "Housing Transformations", Routledge, UK.
- Somerville, Peter and Sprigings, Nigel, ۲۰۰۵, "Housing and Social Policy", Routledge, UK.
- Balchin, Paul and Rhoden, Maureen, ۲۰۰۲, "Housing Policy: an introduction", ۳th edition, Routledge, London.
- Balchin, Paul and Rhoden, Maureen, ۱۹۹۸, "Housing: the essential foundations, Routledge", London.

۳-۲۵- نام فارسی درس: آشنایی با زیرساخت‌ها و تاسیسات شهری

نام انگلیسی درس: Introduction to Urban Infrastructures

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با انواعی از تاسیسات و زیرساخت‌های شهری و نیز درک رابطه متقابل برنامه‌ریزی شهری با موضوع زیرساخت‌ها و تاسیسات شهری شامل تاسیسات آب و فاضلاب، شبکه‌های برق و گاز و پسماندهای شهری می‌باشد

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

بخش نخست: مقدمه و معرفی

۱-۱- آشنایی با طیف وسیع و انواع خدمات، تاسیسات و زیرساخت‌ها

۲-۱- مقدمه‌ای بر ابعاد مختلف موضوع زیرساخت‌ها و تاسیسات

۳-۱- مقدمه‌ای بر رابطه متقابل برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای و موضوع زیرساخت‌ها و تاسیسات

بخش دوم: آب

۱-۲- آشنایی با سابقه و انواع منابع آب و چرخه آن

۲-۲- آشنایی با مقوله آبرسانی و ابعاد آن

۳-۲- آشنایی با تاسیسات آبرسانی (انواع و اجزاء)

۴-۲- آشنایی با شبکه‌های آبرسانی (انواع و اجزاء)

بخش سوم: فاضلاب

۱-۳- معرفی انواع فاضلاب، اهمیت و ابعاد آن

۲-۳- آشنایی با شیوه‌های جمع‌آوری فاضلاب و ارتباط آن با

شکل و ابعاد سکونتگاه‌ها

انواع کاربری‌ها و فعالیت‌ها و مقیاس عملکردی آن‌ها

۳-۳- آشنایی با تاسیسات مرتبط با فاضلاب

تصفیه‌خانه‌ها و نحوه عملکرد آن‌ها

انواع فرآیندهای تصفیه فاضلاب و نسبت آن با انواع سکونتگاه‌ها

بخش چهارم: پسماند

۱-۴- آشنایی با موضوع پسماند و ابعاد آن

۲-۴- معرفی انواع شیوه‌های جمع‌آوری پسماند، فرآیندها و تجهیزات مربوطه

۳-۴- معرفی انواع شیوه‌های دفع و بازیافت پسماند و ابعاد آن

۴-۴- آشنایی با مقولات جدید مدیریت پسماند و سرمایه‌آوری آن

بخش پنجم: انرژی

- ۵-۱- آشنایی با تاسیسات برق و شبکه برق رسانی
 ۵-۲- آشنایی با تاسیسات نفت و گاز و شبکه های مربوطه
 ۵-۳- معرفی انرژیهای نوین

بخش ششم: ارتباطات

- ۶-۱- آشنایی با تاسیسات مخابراتی و انواع شبکه های مربوطه
 ۶-۲- معرفی مفهوم شهر هوشمند و آشنایی با زیرساختها و تاسیسات هوشمند

بخش هفتم: حمل و نقل

- ۷-۱- آشنایی با تاسیسات و زیرساختهای حمل و نقل ریلی در نسبت با سکونتگاهها
 ۷-۲- آشنایی با تاسیسات و زیرساختهای حمل و نقل هوایی در نسبت با سکونتگاهها
 ۷-۳- آشنایی با تاسیسات و زیرساختهای حمل و نقل دریایی در نسبت با سکونتگاهها
 ۷-۴- آشنایی با تاسیسات مترو و قطار شهری در نسبت با نوع شهر و فعالیتهای شهری
 ۷-۵- آشنایی با معابر، پل ها و تونل ها

بخش هشتم: کاربردهای مقدماتی مقوله تاسیسات و زیرساختها در برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای

- ۸-۱- آشنایی با ضوابط و الزامات مکانیایی تاسیسات و تجهیزات و زیرساختها
 ۸-۲- آشنایی با رویه ها و دستورالعمل های مربوط به تاسیسات، تجهیزات و زیر ساختها در طرحهای توسعه و عمران
 ۸-۳- آشنایی با مفهوم حرایم تاسیسات و تجهیزات و نحوه درج آنها در اسناد طرحهای توسعه و عمران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- شرح خدمات تهیه طرحهای توسعه و عمران ابلاغی سازمان برنامه و بودجه (تیپ ۱۲ و تیپ ۱۹)
- مجلدات مصوبات شورایعالی شهرسازی و معماری ایران- دبیرخانه شورا
- مجلدات مصوبات شورایعالی آب- وزارت نیرو

-Ascher, Kate, ۲۰۰۷, The Works; Anatomy of A City-Penguin Books.

-Sarte', S.Bry, ۲۰۱۰, Sustainable Infrastructure-Wiley & Sons.

۳-۲۶- نام فارسی درس: مشارکت در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Participation in Urban Planning and Design

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس:

طی چند دهه گذشته مشارکت در طراحی، برنامه ریزی و حکمروایی شهری به عنوان یکی از کلیدی ترین رویکردها و در عین حال یک هدف برای پاسخ دهی به تنوع و تکثر بازیگران مختلف در شهرهای امروزه مطرح شده است. هدف از این درس آشنایی دانشجویان شهرسازی با مفاهیم پایه و شیوه های مشارکت در برنامه ریزی شهری، پروژه های طراحی شهری و حکمروایی شهر میباشد. دانشجویان در این درس با مفاهیم نظری و مهارت های عملی لازم برای ایفای نقش سازنده در ایجاد تعامل و گفتمان بین گروههای مختلف، تسهیل گری این گفتمان و تعامل، مباحثه و چانه زنی آشنا می شوند. اهداف این درس عبارتند از:

- تبیین ضرورت مشارکت گروههای مختلف در طراحی، برنامه ریزی و حکمروایی شهری و واکاوی نقش شهرسازان در این فرآیند؛
- آشنایی با سطوح و شیوه های متفاوت مشارکت در طرح ها و برنامه های شهری؛
- آشنایی با چالش های مشارکت در طراحی، برنامه ریزی و حکمروایی شهری؛
- کسب مهارت های مقدماتی در ایفای نقش موثر و سازنده در طراحی و برنامه ریزی شهری مشارکتی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. تبیین مفهوم مشارکت

- مفهوم مشارکت در شهرسازی، نظریه کنش ارتباطی و منتقدان آن؛
- نقش شهرساز در فرآیند مشارکت و در ارتباط با گروه های مختلف

۲. تاریخچه مشارکت در شهرسازی

- شکل گیری رویکرد مشارکتی در شهرسازی و زمینه های تاریخی، فلسفی و سیاسی آن؛
- تغییر مفهوم و سطح مشارکت در طرح ها و برنامه های شهری؛
- شیوه های رایج مشارکتی در طراحی، برنامه ریزی و حکمروایی شهری در سایر کشورها؛

۳. تکنیک ها و مهارت های مذاکره، چانه زنی و تسهیل گری

- چگونگی ترغیب گروه های مختلف به مشارکت و تسهیل در ایجاد ارتباط و فرآیند یادگیری متقابل؛
- نحوه ارائه طرح ها و راه حل ها برای مدیران شهری و کشوری و بخش خصوصی
- چگونگی تدوین و ارائه طرح ها و برنامه ها به همراه یا برای گروه های مختلف مردم؛
- تکنیک های شنیدن فعالانه، تسهیل مباحثه و تعامل، میانجیگری و چانه زنی، درگیر کردن گروه های مختلف،

۴. چالش های مشارکت در طرح ها و برنامه های شهری

- چالش در ایجاد تعامل بین گروه های مختلف با ارزش ها، خواسته های متفاوت؛
- چالش حضور گروه های ضعیف تر و بالا بردن قدرت چانه زنی آن ها؛
- چالش ها و موانع حقوقی و اجرایی بر سر اجرای رویکرد مشارکتی در تجارب داخلی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- مدنی پور، علی، ۱۳۹۵، طراحی شهری، فضا و جامعه، ترجمه بهناز امین زاده گوهرریزی و راضیه رضاییگی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- مرکز اسکان بشر سازمان ملل متحد، ۱۳۹۴، روش های پشتیبانی از تصمیم گیری مشارکتی در عرصه شهر، ترجمه بهمن پور، ثریا، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.

-Fisher, R., Urry, W. L., Patton, B. ۲۰۱۱, Getting to yes: Negotiating agreements without giving in. (۳rd Edition). New York: Penguin Books.

- Healey, P. ۲۰۱۲, Communicative planning: Practices, concepts and rhetoric. In B, Sanyal., L. J. Vale, C. D. Rosan (Eds.) Planning Ideas That Matter: Livability, Territoriality, Governance, and Reflective Practice, ۳۳۲-۳۵۶, MIT Press.

- Gordon, E., Schirra, S., & Hollander, J. ۲۰۱۱, Immersive planning: a conceptual model for designing public participation with new technologies. Environment and Planning B: Planning and Design, ۳۸(۳), ۵۰۵-۵۱۹.

- Shipley, R., & Utz, S. ۲۰۱۲, Making it count: A review of the value and techniques for public consultation. Journal of Planning Literature, ۲۷(۱), ۲۲-۴۲.

۳-۲۷- نام فارسی درس: حقوق و قوانین شهری

نام انگلیسی درس: Urban rules and regulations

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: مبانی جامعه شناسی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

شناخت قوانین و آئین نامه‌های شهری گذشته و موجود ایران، سازمان‌های حقوق شهری و منطقه‌ای ایران، معرفی اصلاحات و تعاریف حقوق شهری، شناخت فرآیند تکوین، تصویب و اجرای قوانین و مقررات و ضوابط شهری هدف این درس می باشد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

قدرت اجرایی و اعتبار قانون

۱-۱: آشنایی با مفهوم قانون به عنوان ابزار تعادل و توازن در محیط زیست

۱-۱-۱: قوانین نظام دهنده روابط اجتماعی

۱-۱-۲: قوانین نظام دهنده روابط اقتصادی

۱-۱-۳: قوانین نظام دهنده روابط کالبدی

۱-۲: قوانین به عنوان تغییر اجرایی آرمان‌ها و اهداف جامعه

۱-۳: قوانین زمین شهری، مالکیت و انتقال آن

۱-۴: فضای عمومی (خیابان‌ها، پارک‌ها، تأسیسات زیربنایی، حریم قانونی)

۱-۵: تملک اراضی خصوصی برای مصارف عام المنفعه

۱-۶: اصطلاحات حقوقی (وقف، افراز، ...)

۱-۷: مؤسسات حقوقی و انواع آن

۱-۸: آشنایی با سازمان‌های حقوقی شهرسازی ایران (شورای عالی شهرسازی، سازمان زمین شهری و...)

۱-۹: حدود مالکیت ناشی از شهرنشینی

۱-۱۰: قوانین شهرداری‌ها و سیر تحول آن

۱-۱۱: معانی و ارکان عرف در حقوق کنونی

۲- اخلاق و شهرسازان

۲-۱: مبانی پایه اخلاق

۲-۲: اخلاق حرفه‌ای

۲-۳: اخلاق کار دسته جمعی در شهرسازی

۲-۴: مسئولیت و تعهد اجتماعی و انسانی در امور شهری

۲-۵: وجدان شهرسازی

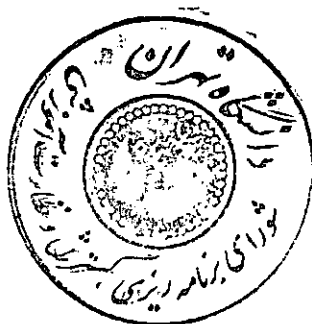
روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- کامروا، سید محمد علی، ۱۳۸۶، مقدمه‌ای بر شهرسازی معاصر ایران، انتشارات دانشگاه تهران.
- کامیار، غلامرضا، ۱۳۸۲، حقوق شهری، انتشارات مجد.
- شیخ، ابراهیم، ۱۳۸۱، شورا و مشارکت، انتشارات فرهنگ و اندیشه تهران.
- کامروا، سید محمد علی، ۱۳۷۸، مشروعیت مدیریت شهری، مجله آبادی، تهران.
- کامروا، سید محمد علی، ۱۳۷۷، شورای شهر و بحران مشروعیت، مجله پژوهش تهران.

-United Nations, ۲۰۱۴, World Urbanization Prospects: The ۲۰۱۴ Revision (New York: The UN Department of Economic and Social Affairs).
 - HABITAT, ۲۰۱۵, "Urban Rules and Legislation", New York.

۳-۲۸- نام فارسی درس: برنامه ریزی بافت‌های فرسوده و تاریخی شهری

نام انگلیسی درس: Planing historical and deprived areas

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۳ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

این درس برآن خواهد بود تا دانشجو را با مفاهیم اساسی و اولیه بافت‌های کهن آشنا کرده، تا از آن ره بتوان به نظریه‌ها، تجربه‌ها و دستورالعمل‌های جهانی مرتبط با بافت‌های کهن نظری افکند. برای نیل به این مقصود، اهداف آموزشی درس بدین قرار است:

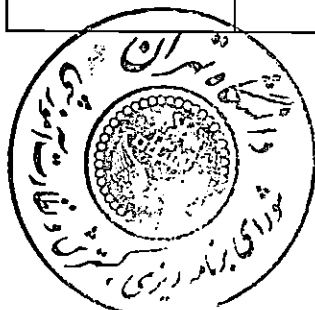
۱. نگاهی بر مفاهیم و واژگان مرمت شهر
۲. کسب دانش مقدماتی در زمینه نظریه‌های مرتبط با بافت کهن در سطح جهان
۳. آشنایی با تجربه‌های جهانی مرتبط با بافت کهن در سطح جهان
۴. مروری بر منشورها و قطعنامه‌های مرتبط با بافت کهن در سطح جهان
۵. شناخت روش‌ها و شیوه‌های مربوط به حفظ و نگهداری از بافت‌های کهن
۶. بررسی مسائل ویژه ایران در رابطه با بافت‌های کهن شهری

سرفصل درس: ۴۸ ساعت نظری

۱. مفاهیم و واژگان
۲. فرسایش و مرمت
۳. تکوین نظریه‌های نوسازی و بازسازی
۴. تجارب مرمت شهری در جهان
۵. شوراها و قطعنامه‌های جهانی مؤثر در امر مرمت شهری
۶. روش‌ها و شیوه‌های مداخله در بافت‌های کهن
۷. تدوین معیارهای جهانی مداخله در بافت‌های کهن
۸. فرآیند برنامه‌ریزی و طراحی شهری در بافت‌های مرکزی و کهن شهری

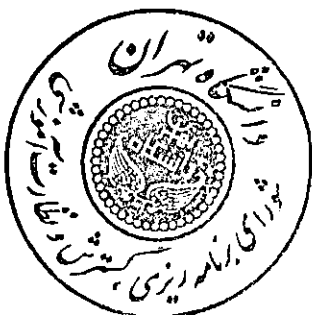
روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۸۰٪	ندارد
		عملکردی: ۲۰٪	

منابع:

- پوراحمد، احمد و حبیبی، کیومرث و مشکینی، ابوالفضل، ۱۳۸۹، بهسازی و نوسازی بافت های کهن شهری، تهران، انتخاب.
- فلامکی، محمد منصور، ۱۳۶۵، باز زنده سازی بناهای شهرهای تاریخی، انتشارات دانشگاه تهران.
- کوپ، آنا تول، ۱۳۶۶، معماری بازسازی، ترجمه سید محسن حبیبی، انتشارات مرکز تحقیقات مسکن.
- حبیبی، فرح، ۱۳۹۰، نقش شکل شهر در کاهش خطرات ناشی از زلزله، تهران، انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
- حبیبی، سید محسن، مقصودی، ملیحه، ۱۳۸۶، مرمت شهری، چاپ سوم، انتشارات دانشگاه تهران.
- رضائیان، محمدحسین و رضایی رحیمی، محمد و ذاکریان، ملیحه، ۱۳۹۶، برنامه ریزی راهبردی بافت های فرسوده شهری، انتشارات شهید علم.

۳-۲۹- نام فارسی درس: شناخت و تحلیل فضاهای شهری

نام انگلیسی درس: Analysis of Urban Open Spaces

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

شناخت ویژگی‌ها، ابعاد و مولفه‌های تاثیر گذار بر کیفیات یک فضای شهری مهمترین هدف درس است. آشنایی دانشجویان شهرسازی با این مقوله مهم و حیاتی کمک موثری به درک بهتر و کامل تر محیط شهری و طراحی و برنامه‌ریزی آگاهانه و معنی دار انواع فضاهای شهری خواهد کرد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

- تعریف فضاهای باز شهری
- انواع و ویژگیهای فضاهای شهری
- استانداردها در فضای شهری
- تاریخچه شکل گیری و شکل دهی به فضاهای شهری در ایران و جهان
- نقش‌های متفاوت فضاهای شهری: سیاسی، اجتماعی، آموزشی- فرهنگی، اقتصادی، ارتباطی، هنری، زیست محیطی
- فرصت‌ها و تهدیدها در فضاهای شهری امروز
- روش‌های برداشت فضاهای شهری امروز
- عملکردها و فعالیت‌ها
- فرم و کیفیات کالبدی فضاهای شهری (هندسه، توده و فضا، تناسبات، میلمان، منظر، نما، بدنه ها/ جداره ها و...)
- ارتباط بین فرم و عملکرد در فضاهای شهری
- روش‌های تحلیل فضاهای شهری
- پدیده‌ی جهانی شدن و فضاهای شهری

روش ارزیابی:

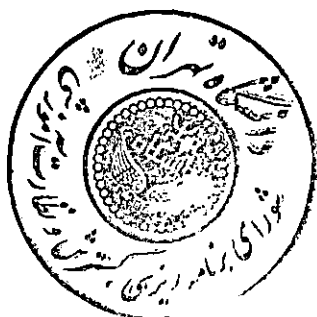
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۶۰٪	۴۰٪
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- بحرینی، سید حسین، ۱۳۹۳، راهنمای طراحی فضاهای شهری: جداره فضای شهری، انتشارات دانشگاه تهران.
- بحرینی، سید حسین، ۱۳۹۴، تحلیل فضاهای شهری: در رابطه با الگوهای رفتاری استفاده کنندگان و ضوابطی برای طراحی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ دهم.
- زیت، کامیلو، ۱۳۸۵، ساخت شهر بر اساس مبانی هنری، ترجمه فریدون قریب، انتشارات دانشگاه تهران.
- توسلی، محمود، ۱۳۷۶، قواعد و معیارهای طراحی فضای شهری، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۹، تحلیل و طراحی فضای شهری (مبانی، تعاریف، معیارها، شیوه‌ها)، پژوهشکده فرهنگ و هنر جهاد دانشگاهی، تهران.
- بحرینی سید حسین، ۱۳۷۵، تحلیل فضای شهری، دانشگاه تهران

- Marcus, C, Francis, C, ۱۹۹۰, People Places: Design Guidelines for Urban open Spaces
Van Nostrand Reinhold, New York.
- Moughtin, Cliff, ۲۰۰۳, Urban Design: Street and Square, Political Science, USA.

۳-۳- نام فارسی درس: مدل‌های کمی در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Quantitative Models in Urban Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: کاربرد آمار در شهرسازی

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

- آشنایی با سیر تحول بکارگیری الگوهای کمی در شهرسازی

- آشنایی با مدل‌های کمی مورد استفاده در شهرسازی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱- مقدمه:

۱-۱: مدل‌ها و کاربرد آنها در شهرسازی

۱-۲: انواع مدل‌ها:

۱-۲-۱: مدل‌های ایستا و پویا (Static - Dynamic Models)

۱-۲-۲: مدل‌های معین و احتمالی (Deterministic - Probabilistic Models)

۱-۲-۳: مدل‌های تصویری (Iconic Models)

۱-۲-۴: مدل‌های قیاسی (Analogical Models)

۱-۲-۵: مدل‌های انتزاعی-ریاضی-نمادی (Symbolic)

۱-۲-۵-۱: مدل‌های توصیفی (Descriptive)

۱-۲-۵-۲: مدل‌های پیش‌بینی (Predictive Models)

۱-۲-۵-۳: مدل‌های برنامه‌ریزی (Predictive/Evaluative/Normative/Planning Models)

۱-۳: توسعه تاریخی (پیدایش) و آشنایی با مدل‌های برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای

۱-۳-۱: مدل حمل و نقل شیکاگو (CATS)

۱-۳-۲: مدل حمل و نقل پیتسبورگ (PATS)

۱-۳-۳: مدل ترافیک متروپول دیترویت (DMATS)

۱/۳-۴: آشنایی با مدل‌های:

Sistran/Mut/Bachue/Itlup/Topaz/Empiric/Meplan/Bilbao/Bass/Dram/Tomm

۱-۳-۵: آشنایی با سیستم‌های پشتیبان برنامه‌ریزی (PSS)

۱-۳-۵-۱: what if آشنایی با مدل

۱-۳-۵-۲: Landsim آشنایی با مدل

۱-۳-۵-۳: Urban Sim آشنایی با مدل

۲- مدل‌های خطی (Linear Models)

- ۲-۱: آنالیز رگرسیون ساده و کاربردهای آن در شهرسازی
 ۲-۲: آنالیز رگرسیون چند متغیره و کاربردهای آن در شهرسازی
 ۲-۳: آشنایی با نرم افزار موجود برای حل مسایل مربوط به رگرسیون
 ۲-۴: ارائه مثال های کاربردی
 ۲-۵: تکالیف شماره ۱ (دستی) و ۲ (با استفاده از کامپیوتر)
 ۳- مدل های جاذبه و کاربردهای آن در شهرسازی
 ۳-۱: مدل جانشین هسن (Hansen s Models)
 ۳-۲: مدل های جاذبه تک قیدی (Single Constraint Gravity Models)
 ۳-۲-۱: محدودیت تولید سفر (Production - Constraint)
 ۳-۲-۲: محدودیت جذب سفر (Attraction - Constraint)
 ۳-۳: ارائه مثال های کاربردی
 ۳-۴: تکالیف شماره ۳ و ۴
 ۳-۵: مدل جاذبه دو قیدی (Double - Constraint Gravity Models)
 ۳-۶: ارائه مثال کاربردی
 ۳-۷: تکالیف شماره ۵
 ۴- مدل لاری (Lowry)
 ۵- مدل های بهینه یابی یا برنامه ریزی خطی (Optimization/Linear Programming)
 ۵-۱: کاربرد مدل های برنامه ریزی خطی در برنامه ریزی کاربردی اراضی
 ۵-۲: ارائه مثال های کاربردی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۷۰٪	ندارد
		عملکردی: ۳۰٪	

منابع:

- اپنهایم، نوربرت، ۱۳۷۹، مدل های کاربردی در تحلیل مسائل شهری و منطقه ای، ترجمه منوچهر طبیبیان، انتشارات دانشگاه تهران.
 - جفری ویلسون، آلن، ۱۳۹۵، مدل سازی ریاضی در مطالعات شهری و منطقه ای: مباحثی پیرامون طراحی مدل های ریاضی، ترجمه حسین حاتمی نژاد، انتشارات آراد کتاب.
 - کی، کولین، ۱۳۶۶، مدل ها در برنامه ریزی شهری و منطقه ای، ترجمه مصطفی عباس زادگان، انتشارات جهاد دانشگاهی هنرهای زیبا.
 - لیو، یان، ۱۳۹۱، مدل سازی توسعه شهری با استفاده از سامانه های اطلاعات جغرافیایی و سلول های خودکار، ترجمه محمد کاظم جباری و سیمین احمدی، تهران، انتشارات نشر آذر.
 - کلانتری، خلیل، ۱۳۹۶، مدل های کمی در برنامه ریزی (منطقه ای، شهری و روستایی)، فرهنگ صبا.

۳-۳۱- نام فارسی درس: روش تحقیق در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Research Methods in Urban Planning

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف از درس: ۱- آشنایی با روش‌های پژوهش علمی و شیوه‌های کاربرد آن در مطالعات شهری شامل: بررسی، تحلیل و طرح ۲- آشنایی با تکنیک‌ها و ابزارهای پژوهش و پژوهشگری و شیوه‌های فرضیه آزمایی توصیفی، تحلیلی و ارزیابی و نحوه کاربست رویه‌ها و فنون گردآوری اطلاعات استفاده از منابع و تمرین در نحوه آماده سازی گزارش تحقیق است.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

- روش شناسی علمی و سابقه آن و طرح تحقیق و اصول تدوین آن در زمینه شهرسازی
- فرآیند تحقیق در شهرسازی
- طرح مسأله و تحدید در چارچوب آن
- نحوه و مرور منابع - منبع یابی و نحوه ارجاع به منابع - برگه داری سازمان یافته از منابع
- نحوه تدوین کتابنامه تحقیق
- اصول کلی استفاده از منبع (تمرین کلاسی)
- چارچوب نظری و نقش آن در تحقیقات شهرسازی
- تعریف متغیر مستقل و وابسته و جایگاه متغیرها در فرضیه سازی
- فرضیه آزمایی در رابطه با انواع تحقیق
- تحقیق ارزشیابی، تحقیق تحلیلی، تحقیق توصیفی
- فنون گردآوری اطلاعات (کلیات) - فن آزمایش و کاربرد آن در تحقیقات شهرسازی - فن پیمایش و کاربرد آن در پژوهش‌های شهرسازی
- نحوه استخراج داده‌های گرد آمده
- استفاده از رایانه - مجموعه‌های موجود و برنامه‌های رایانه‌ای
- آماده سازی اطلاعات گرد آمده
- گزارش نویسی و بخش‌های گزارش تحقیقاتی - نحوه آماده سازی گزارش تحقیقاتی - جدول - نمودار و نظایر آن
- جدول زمان‌بندی تحقیق
- جدول هزینه‌ها و بودجه تحقیق
- جمع بندی درس و حل تمرینات

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۲۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۴۰٪	دارد
		عملکردی: ۴۰٪	

منابع:

- آر. پانیرسلوام، ۱۳۹۶، روش تحقیق، اصول و مبانی روش تحقیق، ترجمه مهدی اسماعیلی و رامین مولاناپور، انتشارات آتی نگر.
- استراس، آنسلم و کوربین، جولیت، ۱۳۹۰، اصول روش تحقیق کیفی؛ نظریه‌های مبانی، رویه‌ها و شیوه‌ها، ترجمه بیوک محمدی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- کیوی، کامپنهود، ۱۳۸۴، روش تحقیق در علوم اجتماعی، ترجمه نیک گهر، تهران، نشر توتیا.
- خاکی، غلامرضا، ۱۳۸۴، روش تحقیق با رویکردی بر پایان‌نامه نویسی، نشر بازتاب.
- راس من، گرچن و مارشال، کانترین، ۱۳۹۰، روش تحقیق کیفی، ترجمه سیدمحمد اعرابی و علی پارسایان، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.
- شاه طهماسبی، اسماعیل و قاضی، حامدعلی، ۱۳۹۰، روش تحقیق، تهران، مکتب ماهان.
- محمدی، بیوک، ۱۳۹۱، درآمدی بر روش تحقیق کیفی، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۳-۳۲- نام فارسی درس: کارگاه شناخت و تحلیل

نام انگلیسی درس: Mapping and Analysis Studio

تعداد واحد: ۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۴ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: بیان تصویری شهر

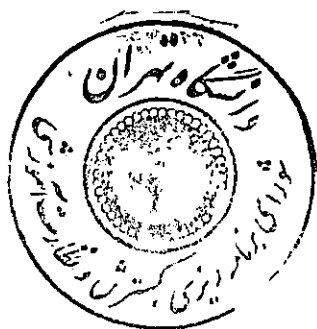
آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی: دارد کارگاه: دارد آزمایشگاه سمینار

هدف:

نخستین کارگاه این دوره به بکارگیری آموزه‌های نظری و عملی در مورد خوانش، شناخت و تحلیل شهر در مقیاس یک محله یا یک شهر کوچک اختصاص یافته است. این کارگاه به دنبال افزایش توانایی‌های دانشجویان در مورد چرایی و چگونگی شناخت یک محله با توجه به ابعاد مختلف آن، بیان تصویری و نوشتاری مناسب و حرفه این شناخت، و نیز تجزیه و تحلیل داده‌های جمع آوری شده با هدف شناسایی فرآیندهای تغییر محله، الگوهای کالبدی و کارکردی و نیز شناسایی مسائل و ظرفیت‌های محله می‌باشد. دانشجویان در این درس با جمع آوری داده‌ها در ابعاد مختلف کالبدی، فضایی، اجتماعی، عملکردی و محیطی و به‌روزرسانی نقشه‌ها به شناختی چندجانبه از محله‌های شهری دست یافته و در عمل با چگونگی تحلیل روشمند این داده‌ها آشنا می‌شوند. این شناخت و تحلیل پایه گام‌های بعدی در حوزه مداخلات شهرسازانه خواهد بود.

سرفصل درس: ۲۴ ساعت نظری و ۱۲۸ ساعت عملی

- انتخاب محدوده مطالعاتی
- جمع‌آوری داده‌های موجود در جهت شناخت جمعیتی، تاریخی و محیطی محله
- انجام برداشت میدانی در ابعاد مختلف در جهت شناخت نظام کالبدی، فضایی، ادراکی، منظر و عملکردی، اجتماعی و محیطی
- مستندسازی برداشت‌ها و تهیه اطلاعات تصویری مورد نیاز
- به هنگام نمودن نقشه‌های شهری
- تهیه اسناد لازم برای بیان تصویری و نوشتاری شناخت
- ارائه شناخت محله شهری با گرافیک مناسب و حرفه‌ای
- تجزیه و تحلیل اطلاعات منظور شناسایی فرآیندهای تغییرات محله و کارکردهای آن
- تحلیل داده‌ها شامل عملکردها، سرانه‌ها، میزان سازگاری فعالیت‌ها و مانند آن
- شناسایی و تبیین مسائل و مشکلات مربوط به عملکرد محدوده و تاثیرات آن
- شناسایی و تبیین مسائل و مشکلات کالبدی، فضایی، اجتماعی، محیطی و مدیریتی محله
- شناسایی ظرفیت‌ها و فرصت‌های محله
- ارائه گرافیکی و نوشتاری تحلیل‌ها به صورت حرفه‌ای

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
%۸۰	آزمون های نوشتاری: ندارد	ندارد	%۲۰
	عملکردی: ندارد		

منابع

با توجه به موضوع و سایت تعیین شده در کارگاه در ابتدای نیمسال تحصیلی به دانشجویان ارائه خواهد شد.

۳-۳۳- نام فارسی درس: کارگاه طراحی شهری

نام انگلیسی درس: Urban Design Studio

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۴ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: کارگاه شناخت و تحلیل - مبانی و روش‌های طراحی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف از این کارگاه کاربرد دانش مربوط به مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی و طراحی، و مهارت‌های مربوط به بکارگیری فرایند برنامه‌ریزی، ارائه ایده‌های طراحی، طراحی گزینه‌های مختلف و تصمیم‌گیری است. بررسی یک واحد همسایگی / محله / یا بخشی از یک بافت شهری موجود به همراه تحلیل‌های لازم، چگونگی مداخله در بافت مورد مطالعه و نحوه برنامه‌ریزی و طراحی را مشخص خواهد کرد.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۱۲۸ ساعت عملی

- انتخاب یک محله یا بخشی از شهر
- بررسی ساختار- عملکرد- و روند تغییرات در بافت مورد مطالعه
- بررسی و تحلیل کاربری‌ها، جمعیت، تراکم، مسکن، قطعات تفکیکی، دسترسی‌ها، منظر، زیرساخت‌ها، ویژگی‌های کالبدی، فضاهای باز شهری
- بررسی طرح‌های فرادست
- تعریف مسئله و تعیین اهداف عملیاتی
- شناخت امکانات و محدودیت‌های بافت
- ارائه راهبردها و سیاست‌های برنامه‌ریزی
- پیشنهادات طراحی در غالب بهسازی، بازسازی و یا نوسازی شهری
- ارائه طرح در مقیاس‌های مناسب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
%۲۰	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ندارد	%۸۰
		عملکردی: ندارد	

منابع

با توجه به موضوع و سایت تعیین شده در کارگاه در ابتدای نیمسال تحصیلی به دانشجویان ارائه خواهد شد.

۳-۳۴- نام فارسی درس: کارگاه برنامه‌ریزی شهری

نام انگلیسی درس: Urban Planning Studio

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۴ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: کارگاه شناخت و تحلیل - مبانی و روش‌های برنامه‌ریزی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی دارد   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف از این کارگاه کاربرد عملی مهارت‌های مقدماتی برنامه‌ریزی در یک بافت شهری است. درک علمی و عملی مسایل شهری با شناخت یک بافت شهری و تعریف مسئله صورت می‌گیرد. با توجه به موضوع کارگاه که بر کاربری‌ها (مسکونی، آموزشی، تجاری، اداری، صنعتی، کاربری‌های مختلط و ...) و عرصه‌ها (عمومی / خصوصی و...) متمرکز است لازم است دانشجویان در این کارگاه تجزیه و تحلیل مسائل مربوط به کاربری‌ها و نحوه برخورد با عرصه‌ها در حوزه برنامه‌ریزی شهری را در مقیاس بخشی از شهر و یا یک شهر کوچک و نیز نحوه مداخله در محدوده تعیین شده را از طریق امکان‌سنجی تغییر کاربری‌ها در غالب یک یا چند پروژه تمرین نمایند.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۱۲۸ ساعت عملی

- انتخاب محدوده مطالعاتی و تهیه نقشه پایه
- شناخت محدوده مورد مطالعه و تهیه نقشه‌های لازم
- تعیین عرصه‌ها و کاربری‌ها (مالکیت، نوع، تراکم، توزیع، سطوح، سرانه و.....)
- تعریف مسائل و مشکلات مربوط به عملکرد محدوده و تاثیر آن بر محیط پیرامونی
- تعیین اهداف عملیاتی
- تجزیه و تحلیل اطلاعات (مقیاس عملکردی، نوع و تراکم فعالیت‌ها، میزان سازگاری فعالیت‌ها و.....)
- امکان‌سنجی تغییر کاربری‌ها به منظور دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده
- تهیه برنامه فیزیکی
- ارائه برنامه و طرح راهبردی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
%۲۰	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ندارد	%۸۰
		عملکردی: ندارد	

منابع

با توجه به موضوع و سایت تعیین شده در کارگاه در ابتدای نیمسال تحصیلی به دانشجویان ارائه خواهد شد.

۳-۳۵- نام فارسی درس: کارگاه آماده‌سازی زمین

نام انگلیسی درس: Land Development Studio

تعداد واحد: ۵ واحد

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۴ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش‌نیاز: کارگاه طراحی شهری - کارگاه برنامه ریزی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه: دارد آزمایشگاه سمینار

هدف:

هدف از این کارگاه، بکارگیری دانش‌های نظری کسب‌شده در برنامه ریزی و طراحی توسعه‌های جدید شهری است. دانشجویان، ضمن شناخت و تحلیل ابعاد مختلف، اقدام به برنامه ریزی و طراحی محیط‌های مسکونی در قالب یک طرح آماده‌سازی زمین و در مقیاس یک محله متعارف شهری خواهند نمود. فرآیند رسیدن به این طرح و متعاقباً تدقیق و ارائه جزئیات آن از منظر برنامه ریزی و طراحی شهری، شکل‌دهنده روند کلی کارگاه خواهد بود. دانشجویان این کارگاه در قالب گروه‌های ۲ تا ۳ نفره برنامه ریزی و طراحی محله را برای زمین منتخب انجام خواهند داد. مراحل این کارگاه در برگزیده پنج بخش خواهد بود که در ذیل آمده است.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۱۴۴ ساعت عملی

بخش اول:

- تبیین مبانی نظری برای برنامه ریزی و طراحی در مقیاس محله و در ارتباط با زمین انتخاب‌شده؛
- شناخت شهر، منطقه و حوزه فراگیر (تحولات و روند توسعه، کاربری‌ها، شبکه معابر، تراکم، جمعیت، اقلیم، مسکن، محیط زیست و...)
- شناخت و بررسی اسناد و طرح‌های فرادست زمین (جامع، تفصیلی، موضعی، موضوعی، سایر)؛
- شناخت وضع موجود داخل و اطراف زمین؛

بخش دوم:

- تحلیل شرایط زمین در ابعاد کالبدی-فضایی؛
- تحلیل ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی، جمعیتی و فرهنگی جامعه مخاطب؛
- تعیین امکانات و محدودیت‌ها (قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدها)؛

بخش سوم:

- تدوین چشم‌انداز و ارائه راهبردها و سیاست‌ها؛
- برنامه ریزی فضایی (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست‌محیطی، کالبدی، حمل و نقل و ترافیک)؛
- برنامه ریزی مسکن (سرانه‌ها، تراکم‌ها، الگوها، اقتصاد مسکن، مدیریت مسکن، و...)
- برنامه ریزی کاربری زمین و شبکه معابر،

بخش چهارم:

- ارائه گزینه‌های طرح استخوانبندی و سازمان فضایی محله؛
- ارزیابی گزینه‌ها و ارائه گزینه برتر یا بهینه؛
- ارائه طرح استخوانبندی و سازمان فضایی پیشنهادی؛
- ارائه طرح تفصیلی پیشنهادی (مقیاس ۱:۲۰۰۰)؛

▪ ارائه طرح آماده سازی زمین پیشنهادی (نقشه های کاربری، شبکه معابر، زیرساخت ها، طرح تفکیکی اراضی) (مقیاس ۱:۱۰۰۰)؛

بخش پنجم:

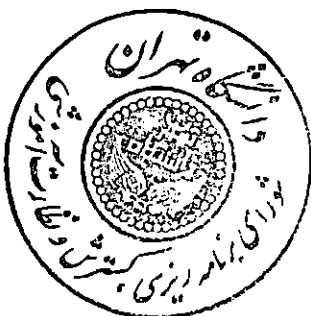
▪ تهیه الگوی یک واحد همسایگی از طرح آماده سازی پیشنهادی همراه با ارائه جزئیات طراحی (مقیاس ۱:۵۰۰).

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	۴۰٪	۲۰٪

منابع:

منابع این درس کارگاهی عمدتاً در قالب منابع دروس نظری آموزش دیده شده هستند.

۳-۳۶- نام فارسی درس: پروژه نهایی

نام انگلیسی درس: Final Project

تعداد واحد: ۵

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۴ واحد عملی

نوع درس: تخصصی

پیش نیاز: کارگاه برنامه ریزی شهری - کارگاه طراحی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

- ۱- تشخیص و ارزیابی توان فارغ التحصیلان در مدیریت و فعالیت‌های علمی و حرفه‌ای جامعه
- ۲- تشخیص توان فارغ التحصیل برای انجام امور حرفه‌ای و تخصصی محوله در عرصه فعالیت‌های حرفه‌ای
- ۳- آزمون فارغ التحصیل در زمینه آموخته‌های دوره تحصیل با انجام یک پژوهش نمونه و تعمیم توانایی‌هایی که در طول تحصیل کسب شده است در یک طرح نمونه مورد نظر.

موضوع پروژه نهایی:

تعریف مسئله: بیان مسئله، شامل دلیل انتخاب موضوع برنامه‌ریزی یا طراحی شهری

هدف / اهداف پروژه نهایی

بررسی سابقه موضوع: معرفی کلیدی دو یا سه نمونه موردی مرتبط با موضوع که بیشتر مطالعه شده است
شناخت و تحلیل وضع موجود شامل:

- کاربری اراضی
- ارزش‌های فضایی - کالبدی، متناسب با منطقه مورد مطالعه
- نمونه فضاهای شهری، متناسب با نمونه مورد مطالعه
- مطالعه جنبه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی منطقه مورد مطالعه
- مطالعه ترکیب شبکه ارتباطی
- تجهیزات شهری
- تحلیل مرحله شناخت

تدوین چشم انداز و راهبردها و سیاست‌ها

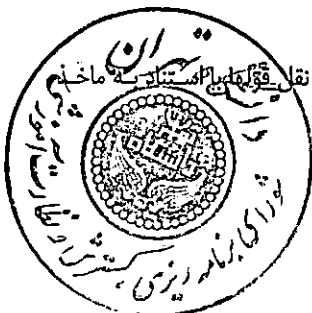
گزینه‌های پیشنهادی

انتخاب گزینه نهایی و معرفی برنامه یا طرح

نتیجه‌گیری

توجه:

- ذکر منابع و ماخذ باید براساس اصول ماخذ نویسی صورت گیرد.
  - از ارائه مطالب و نقشه‌های اضافی و بی هدف پرهیز شود.
  - تایپ و جلد پروژه نهایی طبق دستورالعمل دانشکده صورت گیرد.
  - اکیدا توصیه می شود که در مجموعه ارائه شده از کپی کردن کار دیگران پرهیز شود. نقل قول‌ها مستقیماً در متن ذکر شود.
- صورت گیرد.

- در مجموع گزارش پروژه نهایی بین ۵۰ تا ۸۰ صفحه خواهد بود و حداقل ۱۰ برگه کار عملی در مقیاس ۵۰ در ۷۰ ارائه گردد.
- مقیاس نقشه و برخی ویژگیها با نظر استاد راهنما روشن خواهد شد.
- عدم رعایت موارد ذکر شده امتیاز منفی خواهد داشت و در مواردی غیر قابل قبول خواهد بود.

برخی موضوعات پیشنهادی:

- برنامه‌ریزی و طراحی شهری یک محله
- طراحی مجموعه فضای شهری شامل یک میدان یا یک قطعه از خیابان
- نظم دهی یک مجموعه روستایی، با توجه به برنامه‌ریزی و طراحی محیط
- نظم دهی فضایی پیرامون یک مجموعه تاریخی
- برنامه‌ریزی و طراحی جزئی از یک توسعه شهری (حدود ۱۰ هکتار)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ندارد	۱۰۰٪
		عملکردی: دارد	

منابع:

منابع این درس با توجه به موضوع انتخابی از طرف استاد راهنمای درس معرفی خواهد شد.

۳-۳۷- نام فارسی درس: فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی

نام انگلیسی درس: Culture, Art and Iranian-Islamic Identity

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

یکی از مهمترین وجوه مباحث هنر اسلامی، بررسی رابطه هنر و فرهنگ با هویت ایرانی - اسلامی ما می باشد. در این راستا دانشجویان باید با درک و فهمی درست از مفهوم فرهنگ و دیدگاه های مختلف نسبت به این مفهوم، و همچنین مفهوم هویت و عوامل موثر در شکل گیری، انتقال و بازتولید آن در عرصه های مختلف حیات انسانی، در نهایت رابطه این مفاهیم را در بستر فرهنگ ایرانی - اسلامی مورد بررسی قرار دهند. در این درس تلاش می شود برای دانشجویان، رابطه هنر ایرانی - اسلامی با فرهنگ و هویت مردم ایران، و نقش هنر در انتقال و بازتولید فرهنگ و هویت ایرانی - اسلامی تشریح و تبیین شود و همچنین سهم فرهنگ و هنر ایرانیان در شکل گیری و تحولات مختلف هویت ایرانی - اسلامی در دوره های مختلف تاریخ ایران اسلامی مورد بررسی قرار گیرد. در نهایت نقش هنر در بازتولید و اعتلای هویت ایرانی - اسلامی در جهان معاصر تشریح خواهند شد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

مفهوم فرهنگ - تعاریف و دیدگاه های مختلف پیرامون فرهنگ

ویژگی های تاریخی فرهنگ ایرانی - اسلامی

مفهوم هنر ایرانی - اسلامی

دوره های تاریخی هنر ایرانی اسلامی

مفهوم هویت - تعاریف و دیدگاه های مختلف در باب هویت

هویت ایرانی - اسلامی

رابطه فرهنگ و هویت ایرانی - اسلامی

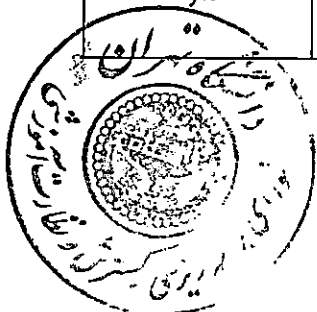
رابطه هنر با هویت ایرانی اسلامی

رابطه فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی در طی تاریخ

فرهنگ، هنر و هویت ایرانی - اسلامی در جهان معاصر و چگونگی بازتولید و اعتلای آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی ندارد	

منابع:

- ستاری، جلال، ۱۳۸۳، هویت ملی و هویت فرهنگی، انتشارات مرکز.
- نصر، سید حسین، ۱۳۸۹، هنر و معنویت اسلامی، انتشارات حکمت.
- کونل، ارنست، ۱۳۸۴، هنر اسلامی، انتشارات توس.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۹، روایتی ایرانی از حکمت، معنا و مصادیق هنر، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۸۵، مبانی هنر دینی در فرهنگ اسلامی: تجلیات عینی و کالبدی، راهیان، اصفهان.
- نقی زاده، محمد، ۱۳۹۰، شهر آرمانی اسلام یا فضای حیات طیبه، تهران، نشر شهر.
- نصر، سید حسین، ۱۳۸۹، هنر و معنویت اسلامی، تهران، انتشارات حکمت.

۳-۳۸- نام درس: گرافیک و مهارت‌های ارائه

نام انگلیسی درس: Graphics and Presentation Skills

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه: دارد   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

در امور شهرسازی، پس از انجام مطالعات و کسب شناخت اولیه و تحلیل پارامترها و دستیابی نتایج به شکل طرح و برنامه، مرحله ارائه مطالب و نتایج به کارفرما و یا افراد ذینفع آغاز می‌شود. در این مرحله از کار، نتایج برای ارائه به صورت شفاهی، کتبی (متن گزارش مرحله اول) و گرافیکی (تصاویر و نقشه) آماده می‌گردند. چنانچه این مرحله به صورت حرفه‌ای به انجام نرسد، تمامی تلاش‌های پیشین هدر رفته تلقی می‌شود. رایانه به عنوان ابزاری پر قدرت می‌تواند در معرفی و ارائه کار بکار گرفته شود. لذا در این کارگاه، اهداف زیر دنبال می‌شود:

- بکارگیری رایانه در آماده‌سازی و ارائه مطالب و نتایج کار در کنفرانس‌ها، سمینارها، ارائه شفاهی به کارفرما و یا افراد ذینفع.
- بکارگیری رایانه در آماده‌سازی و ارائه مطالب و نتایج کار به صورت متن و گرافیک (چند رسانه‌ای).

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ واحد عملی

- معرفی مفاهیم
  - اصول گرافیک ۲ بعدی و ۳ بعدی
  - ویرایش عکس و تصویر (Photoshop / Corel draw)
  - بکارگیری ابزار ورودی و خروجی (اسکنر، پلاتر و ...)
  - بکارگیری ابزار ارائه در کنفرانس‌ها و... با استفاده از Power point
  - ارائه در اینترنت به صورت Web page با استفاده از MS Frontpage
- در کار عملی، دانشجویان می‌توانند از کتب آموزشی نرم افزارهای نامبرده استفاده نمایند.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
%۴۰	ندارد	آزمون های نوشتاری: %۲۰	%۴۰
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- D. ۱۹۹۵, Computer Graphics, Principles and Practice in NY: Routledge. -Foley,
- Bishop. I. D. ۲۰۰۵, Visualization in Landscape and Environmental Planning, Taylor and Francis.
- Leeuwen, J. P. V, ۲۰۰۶, Innovations in Design and Decision Support Systems in Architecture and Urban Planning, Springer.
- Guha, Samunta, ۲۰۱۴, " Computer Graphics Through OpenGL: From Theory to Experiments", Published by A K Peters.

۳-۳۹- نام فارسی درس: طراحی و کاربرد نظام اطلاعات شهری

نام انگلیسی درس: Design and application of urban information systems

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

ماده اصلی و اولیه برنامه‌ریزی و طراحی شهری است. این ماده اصلی از ابتدایی‌ترین مراحل و گام‌های یک پروژه، از تولید و گردآوری، انباشت و انواع پردازش تا تبدیل به محصولات نهائی یعنی تصمیمات، نیازمند به مدیریت است. مدیریت داده‌ها باید بر اساس اهداف هر طرح تابع و تعیین کننده نظام اطلاعات برای پشتیبانی مناسب آن باشد. اصطلاحاً آن را نظام پشتیبانی تصمیم‌گیری یا نظام پشتیبانی برنامه‌ریزی می‌گویند.

اهداف این درس:

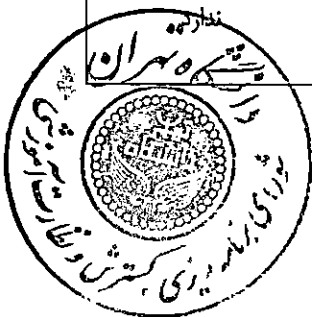
آشنایی با محیط‌های متفاوت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی
آشنایی با مفاهیم پایه (داده، اطلاعات، دانش، بینش، تصمیم)
آموزش انواع داده در انواع دانش‌های مداخله‌گر در توسعه شهری
آموزش روش طراحی نظام اطلاعاتی در یک یا چند وضعیت برنامه‌ریزی
آشنایی با نمونه‌های موجود

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

مفاهیم پایه در نظام اطلاعاتی
طرح‌های مرتبط با برنامه‌ریزی و طراحی شهری و نیازهای اطلاعاتی آن‌ها
دانش‌های محوری در برنامه‌ریزی و طراحی شهری
دانش‌های پشتیبان در برنامه‌ریزی و طراحی شهری
نمونه‌های داخلی نظام اطلاعاتی
نمونه‌های خارجی نظام اطلاعاتی
اصول طراحی نظام اطلاعاتی پشتیبان تصمیم‌گیری
تفکیک مراحل (چارچوب و راهنما)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۷۰٪	
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- Daniel J. Power ۲۰۰۲, Decision Support Systems: Concepts and Resources for Managers, *University of Northern Iowa*.
- Marakas,G. M. ۲۰۰۳, Decision Support Systems in the ۲۱st Century, Prentice-Hall.
- Stohr, E. D. ۱۹۹۲, Information Systems and Decision Processes, CA:IEEE Computer Society Press.
- Watson, H. J. ۱۹۹۵, Development Practices for EIS: Findings of a Field study, *Decision Support Systems*, ۱۴(Z) : ۱۷۱-۸۵.

۳-۴۰- نام فارسی درس: تفسیر عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای

نام انگلیسی درس: Remot sensing and arial photo analysis

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

تاریخچه عکس برداری هوایی، تفاوت‌های عکس و تصویر، انواع دوربین هوایی (آنالوگ و رقومی) و ساختمان آن، انواع عکس برداری هوایی، طرح، پرواز پوشش طولی و عرضی، اطلاعات حاشیه عکس، مقیاس عکس برداری، سطح مفید عکس، جابجایی در عکس، اصول برجسته بینی، انواع دید برجسته، وسایل برجسته بینی، پارلاکس و کاربرد آنها، اندازه‌گیری ارتفاع اجسام در عکس، اندازه‌گیری مساحت بر روی عکس، اصول تفسیر عکس و تصویر، انواع ماده حساس و ارتباط آن با امواج الکترونیک، عوامل شناسایی عوارض در عکس و تفسیر واحدهای فتومورفیک.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

(ب) کار عملی:

- آزمایش دید برجسته با استفاده از استرنوسکپ
- محاسبه مقیاس عکس
- اندازه‌گیری ارتفاع جسم روی عکس با استفاده از پارلاکس
- اندازه‌گیری مساحت
- شناسایی عوامل مختلف نظیر: عوارض شهری، انواع مزارع، جنگل، مرتع، کویر، عوارض آبی، انواع ساختمان‌ها، جاده‌ها و...
- بارزسازی تصاویر ماهواره‌ای، ایجاد تصاویر مرکب رنگی
- بهره‌گیری از عکس‌های مادون قرمز و چند طیفی در شناسایی و تفکیک عوارض موجود در طبیعت
- کوشش در بررسی پدیده‌های انسانی از طریق عکس

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهایی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- زبیری، محمود و مجده، علیرضا، ۱۳۹۲، آشنایی با فن‌سنجش از دور و کاربرد در منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه تهران.
- فاطمی، سید باقر، ۱۳۹۶، مبانی سنجش از دور، انتشارات آزاده.

- علوی پناه، سید کاظم، حمید رضا متین فر و عمار رفیعی امام، ۱۳۸۷، کاربرد فناوری اطلاعات در علوم زمین، انتشارات دانشگاه تهران

- علوی پناه، سید کاظم، ۱۳۹۷، اصول سنجش از دور نوین و تفسیر تصاویر ماهواره ای و عکس های هوایی، انتشارات دانشگاه تهران.

- Jensen, ۲۰۰۷, Remote Sensing of Environment, Earth Resources Perspectives, N.Y: Prentice-Hall.

۳-۴۱- نام فارسی درس: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست

نام انگلیسی درس: Environmental impact assessment

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

دانشجو در پایان این درس بایستی قادر باشد تا بتواند ارزیابی یک پروژه را قبل از انجام پروژه، در حین ساخت پروژه و یا پس از اتمام آن پیش بینی کند و اثرات مفید یا مضر از نظر فیزیکی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در منطقه را پیش بینی نماید، و روش‌های ارزیابی را بداند و بتواند در مورد اجرای پروژه تصمیم‌گیری کند.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. قوانین زیست محیطی اثرات، اصل پنجاهم قانون اساسی قوانین مربوط به سازمان حفاظت محیط زیست، قوانین مربوط به آب، دفع فضولات، فاضلاب‌ها و بررسی استانداردهای مربوط به کیفیت آب، هوا، زباله و...

۲. فرایند تهیه یک ارزیابی زیست محیطی شامل:

تشریح وضع زیست محیطی موجود

پیش‌بینی اثرات توسعه بر محیط فیزیکی - محیط بیولوژیکی - محیط اقتصادی - محیط فرهنگی و اجتماعی

روش‌های ارزیابی اثرات شامل تهیه چک لیست، ماتریس روش شبکه، روش‌های فتو موتاژ و غیره.

تصمیم‌گیری و ارائه راه حل برای کاهش اثرات

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- بی فیشر، توماس، ۱۳۹۱، ارزیابی زیست محیطی استراتژیک (SEA) از تئوری تا عمل، ترجمه مهرداد اندرودی، انتشارات فلاح.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، دفتر امور فنی و تدوین معیارها، ۱۳۸۱، دستورالعمل عمومی ارزیابی پیامدهای زیست محیطی طرح‌های عمرانی، تهران، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت امور پشتیبانی، مدارک علمی و انتشارات.
- توماس، ایان، ۱۳۸۵، ارزیابی پیامدهای زیست محیطی در استرالیا، نظریه و تجربه، ترجمه منوچهر طبیبیان، انتشارات دانشگاه تهران.
- راهنمای ارزیابی پیامدهای زیست محیطی توسعه، سازمان محیط زیست مالزی، ۱۳۸۲، تهران - سازمان حفاظت محیط زیست.
- منوری، مسعود، ۱۳۹۰، مدیریت زیست محیطی پروژه های توسعه، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.

۳-۴۲- نام فارسی درس: سوانح طبیعی و سکونت‌گاه‌های انسانی

نام انگلیسی درس: Natural Disasters and Human Habitats

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

کشور ما همواره یکی از مناطق سانحه خیز دنیا بوده و اکثر سکونت‌گاه‌های کشور توسط سوانح طبیعی همچون سیل، زلزله، رانش زمین و مانند آن مورد تهدید قرار داشته است. هدف از این درس در درجه اول آشناسازی دانشجویان شهرسازی با خطراتی است که از منشاء سوانح طبیعی سکونت‌گاه‌های انسانی را تهدید می‌کنند و سپس معرفی روش‌های شهرسازانه جهت کاهش آسیب پذیری این سکونت‌گاه‌ها می‌باشد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- معرفی مفاهیم مربوط به سوانح طبیعی
- مکانیزم وقوع سوانح عمده طبیعی: زلزله، سیل و...
- سوانح طبیعی و توسعه پایدار: تجربه کشورهای مختلف
- روش‌های مختلف کاهش خطر سوانح طبیعی:
  - روش‌های مهندسی (سازه ای)
  - روش‌های نمونه بندی
- روش‌ها و ابزار شهرسازی برای کنترل سوانح طبیعی
  - برنامه‌ریزی منطقه‌ای و مکان‌یابی
  - شهر در مقابل زلزله چگونه باید ساخته شود:
    - کاربری زمین
    - شبكة دسترسی
    - شرایط‌های حیاتی
    - شکل و ساختار شهر
  - مقررات ساخت و ساز ساختمان‌ها
  - نظارت بر ساختمان سازی در شهرها
  - رعایت ایمنی ساختمان‌های شهری
  - آتش سوزی در شهرها:
- صنعت و تکنولوژی و آتش سوزی
  - عوامل آتش سوزی
  - اثرات زلزله در آتش سوزی شهرها
  - ضوابط و معیارهای آتش نشانی
- مشارکت مردمی در تأمین ایمنی شهرها:
  - تجارب جهانی

نیروهای داوطلب آتش نشانی

- مدیریت عمران:

سازمان‌ها و نهادهای مسئول مدیریت بحران

پیشگیری

آمدگی

امداد و نجات

اسکان موقت

بازسازی

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- بحرینی، سید حسین و آخوندی، عباس احمد، ۱۳۷۹، مدیریت بازسازی مناطق آسیب دیده از سوانح طبیعی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.

- حبیب، فرح، ۱۳۹۰، نقش شکل شهر در کاهش خطرات ناشی از زلزله، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات.

-H. ۱۹۹۸, Urban Planning and Design in a Seismic-Prone Region ۱-Bahrainy.

ASCE, JUPD, Dec.

-Bahrainy, H. ۲۰۰۳, Natural Disaster Management in Iran During ۱۹۹۰ s,... ASCE,

J. of Urban Planning and Development.

- Islam, Md.Nazrul and Van Amstel, Andre, ۲۰۱۸, "Climate Change Impacts,

Mitigation and Adaptation I Developing Countries", Jahangirnagar University,

Department of Geography and Environment.

۳-۴۳- نام فارسی درس: بوم شناسی و برنامه ریزی محیطی

نام انگلیسی درس: Ecology and Environmental Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف

هدف کلیدی این درس، آشنایی دانشجویان با مبانی پایه ای محیط زیست، توسعه پایدار و متعاقبا توسعه شهری پایدار است. این درس به شناخت نظام های بوم ساخت طبیعی و انسانی پرداخته و عوامل مختلف آن‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد. از این رو، ارتباط متقابل انسان با محیط و متعاقبا تاثیر محیط بر زیستگاه‌های انسانی در نقطه تمرکز این درس قرار دارد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- ۱- تعاریف و نظام‌های محیطی (بوم شناسی، بوم شناسی طبیعی، بوم شناسی انسانی و...)
- ۲- شناخت عناصر تشکیل دهنده محیط (آب، خاک، هوا، تعادل و عدم تعادل بوم شناسانه)
- ۳- عوامل موثر در بوم ساخت‌ها (تعادل‌ها، اختلالات و جریان های بوم ساختی)
- ۴- سوخت و ساز یا متابولیسم شهری
- ۵- جایگاه بوم شناسی طبیعی و انسانی در برنامه ریزی و طراحی محیط های شهری

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۷۰٪ عملکردی: ندارد	ندارد	۳۰٪

منابع:

- اکالاکان، جی. آر. ۱۳۹۳، کاربری زمین: اثر متقابل، اقتصاد، اکولوژی و هیدرولوژی. ترجمه منوچهر طیبیان. تهران: دانشگاه تهران.
- امین زاده، بهناز، ۱۳۹۱، مجموعه مقالات توسعه شهری پایدار، تهران، دانشگاه تهران.
- بییر، آن. آر و دیگران، ۱۳۹۳، برنامه ریزی محیطی برای توسعه زمین، ترجمه سید حسین بحرینی، تهران، دانشگاه تهران.
- شاهسواری، عباس، ۱۳۹۲، اکولوژی شهری، همدان، دانشگاه بوعلی سینا.
- کرباسی، عبدالرضا و دیگران، ۱۳۹۶، مخاطرات محیطی شهر تهران، تهران، دانشگاه تهران.
- محمدی، حسین، ۱۳۹۷، مدیریت محیطی. تهران، دانشگاه تهران.

- Marzluff, John. ۲۰۰۸, Urban Ecology: An International Perspective on the Interaction between Humans and Nature. Springer.

۳-۴۴- نام فارسی درس: بوم شناسی و طراحی شهری

نام انگلیسی درس: Ecology and Urban Design

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس:

- آشنایی دانشجویان با مبانی پایه ای محیط زیست و توسعه پایدار
- شناخت نظامهای بوم ساخت طبیعی و بررسی عوامل مختلف دخیل در آن
- ارتباط انسان با محیط و تاثیر محیط بر زیستگاههای انسانی
- بررسی بوم شناسی طبیعی (اکولوژی) و بوم شناسی انسانی و رابطه متقابل این دو
- شناخت ابعاد و مولفه های مربوط به شهرهای اکولوژیک

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- تعاریف و مفاهیم مربوط به نظامهای محیطی (بوم شناسی شهری، بوم شناسی طبیعی، بوم شناسی انسانی و...)
- شناسایی عناصر تشکیل دهنده محیط و نقش آن در انسان و حیوان و گیاه (آب، خاک، هوا و ... تعادل و عدم تعادل بوم شناسانه)
- عوامل عمده اختلال در بوم ساخت (تعاریف، تعادلهای اختلالات، جریانهای بوم ساختی)
- شهرنشینی و ضایعات زیست محیطی (بحرانهای زیست محیطی، رد پای انسان در محیط زیست و ...)
- پایداری زیست بوم و شهر پایدار (توسعه پایدار، رشد هوشمند، نوشهرگرایی، روستا شهر و...)
- شهرسازی اکولوژیک و شهرهای پایدار (شهر فشرده، فضاهای سبز، زیرساختهای سبز، نقش آب در شهر و ...)
- رویکردهای اکولوژیک طراحی و برنامه ریزی شهری
- بررسی نمونههای شهرهای اکولوژیک (چین، سنگاپور، ترکیه، مالزی و...)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری ۱۰۰٪ عملکردی: ندارد	ندارد

منابع:

- بمانیان، محمدرضا و احمدی، فریال، ۱۳۹۵، طراحی و اکولوژی منظر: مقدمه ای بر اصول و روش‌ها، انتشارات سازمان زیباسازی شهری.
- تای چی ونگ و بلیندا یوئن، ۱۳۹۲، برنامه ریزی شهر اکولوژیک سیاست‌ها، تجارب و طراحی، ترجمه دکتر محمدرحیم رهنما و الهه کریمی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- ماتین، کلیف و پیترو، شرلی، ۱۳۸۶، ابعاد سبز طراحی شهری، ترجمه کاوه مهربانی، انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری.
- مک هارگ، ایان، ۱۳۸۶، طراحی با طبیعت، ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- Masnavi, M, ۲۰۱۱, Urban Sustainable Ecosystem, Paradigm or paradox? The Necessity of Revision in the City and Environment Relations. Journal of MANZAR, (۱۶): ۵۹-۶۳.
- Wu, J. ۲۰۱۴, Urban Ecology and Sustainability: The State of the Science and Future Directions. Landscape and Urban Planning, (۱۲۵): ۲۰۹-۲۱۱.

۳-۴۵- نام فارسی درس: مبانی کارآفرینی در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Entrepreneurship in Urban Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

آشنایی با مفاهیم و ابعاد کارآفرینی به ویژه کارآفرینی شهری و ظرفیت سازی به منظور کسب توانایی های لازم به منظور کارآفرینی برای دانش آموختگان رشته شهرسازی

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- اصطلاحات، مفاهیم و تعاریف کارآفرینی و کسب و کار
- کارآفرینی شهری: مفهوم و ابعاد
- کارآفرینی اجتماعی
- آشنایی با شرکت های نوپا (Start-up)
- آشنایی با مراحل تاسیس شرکت (با تمرکز بر صلاحیت های مختلف مهندسان مشاور مرتبط با رشته شهرسازی)
- اقتصاد دانش بنیان، پارک های علم و فناوری و انکوباتورها
- نقش تحقیق و توسعه (R&D) در کارآفرینی پایدار
- رقابت پذیری شهری و محیط کسب و کار
- برندسازی و برندسازی شهری
- بازاریابی و بازاریابی شهری
- تدوین RFP (درخواست برای پیشنهاد)
- تدوین پروپوزال حرفه ای (مالی و فنی)
- تدوین طرح کسب و کار (Business plan)
- آشنایی با روش شرکت در فراخوان ها و مناقصات شهرسازی
- شهرخلاق
- شهر کارآفرین
- مهارت های کارآفرینی برای شهرسازان
- نقش کارآفرینی شهری در توسعه شهری و نوسازی و بهسازی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۴۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۶۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- بابایی هزه جان، مجتبی، پیران نژاد، علی و امیری، مجتبی، ۱۳۹۵، شناسایی عوامل اقتصادی مؤثر بر کارآفرینی شهری (مطالعه موردی: شهر تهران)، فصلنامه علمی- پژوهشی اقتصاد و مدیریت شهری؛ ۵ (۱۷): ۸۳-۹۹.

- رفیعیان، مجتبی و محمدی آیدغمیش، فاطمه، ۱۳۹۶، ارائه چارچوب مفهومی تعامل بازآفرینی شهری و شهر کارآفرین در دستیابی به بازاریابی مکان. فصلنامه علمی-پژوهشی اقتصاد و مدیریت شهری؛ ۵ (۱۸): ۱-۲۰.

- لندری، چارلز، ۱۳۹۴، شهر خلاق، ترجمه محمود عباس زاده، دفتر پژوهش های فرهنگی.

- Acs, Z. J., & Varga, A. ۲۰۰۵, Entrepreneurship, agglomeration and technological change. *Small Business Economics*, ۲۴(۳), ۳۲۳-۳۳۴.
- Kotler, Philip, Michael Alan Hamlin, Irving Rein, Donald H. Haider, John Wiley & Sons. ۲۰۰۲, *Marketing Asian Places-Attracting Investment, Industry and Tourism to Cities, States and Nations*, Singapore.
- Van Hoang, Thi Thanh. ۲۰۱۰, *Urban Planning and the Place Marketing Model: An Application to Cities and Provinces in Viet Nam*. Centre for Strategic Economic Studies Faculty of Business and Law Victoria University Melbourne, Australia.
- Veciana, J. M. ۲۰۰۷, Entrepreneurship as a scientific research programme. In *Entrepreneurship* (pp. ۲۳-۷۱), Springer Berlin Heidelberg.

۳-۴۶- نام فارسی درس: آشنایی با معماری معاصر

نام انگلیسی درس: Introduction to Contemporary Architecture

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف درس فراهم آوردن چارچوبی برای دانشجویان است تا به کمک آن بتوانند تحول تاریخی معماری را از طریق یک رشته مصداق‌های برگزیده دریابند. در این رابطه تاثیر تحولات فنی، اجتماعی و فرهنگی در نظر گرفته می‌شود. درک و دریافت معماری به مثابه هنری اجتماعی و نقشی که معماران در شکل دادن به محیط ایفا کرده اند نشان داده می‌شود.

موضوع: این درس مروری است بر تحولات معماری از ۱۷۵۰ تا کنون، تاکید درس بر محیط‌های قرن بیستم و تمرکز آن بر مصداق‌های معماری است. هرچند شهرسازی، منظرسازی و تولید اشیا نیز بررسی می‌شوند. معماری مدرن از نظر نحوه پاسخ به چالش‌های مهم فنی، فرهنگی، محیطی، زیبایی شناختی بررسی طیف وسیعی از مباحث در مورد رنگ، طراحی، تزئین، ساختار، ساختمان و مصالح را در معماری در بر می‌گیرند. گستره بحث جهانی است اما بر تحولات معماری مدرن در غرب و ژاپن تاکید بیشتری خواهد بود.

بررسی تحولات معماری معاصر ایران و تحلیل آن در مقایسه با جریانات معماری مدرن بخش دیگری از مباحث درس را تشکیل می‌دهد.

روش: درس به صورت نظری و در یک جلسه ۲ ساعته ارائه می‌شود.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- معماری نئوکلاسیک و قلمرو مدنی
- انقلاب صنعتی
- پاریس قرن نوزدهم
- مکتب شیکاگو
- جنبش هنر و پیشه
- آرت نوو: منشا و نتایج
- هنر و صنعت آلمان
- اکسپرسیونیسم و باهاوس
- معماری دولت خودکامه (آلمان و شوروی)
- جنبش داستیل
- فوتوریسم و کنستروکتیویسم
- لوکوربوزیه

- معماری ارگانیک (فرانک لوید رایت و آلوارالتو)
- مدرنیسم ۱۹۳۰-۱۹۶۰
- معماری مسکونی
- سیام و TEAM X
- لویی کان
- معماری به مثابه زبان (ساختار گرایی، نشانه شناسی)
- معماری و مهندسی
- معماری پست مدرن (آمریکا، اروپا، ژاپن، جهان در حال توسعه)
- شالوده شکنی
- گرایش‌های اخیر در زمینه معماری

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- بنه ولو، لئوناردو، ۱۳۸۴، تاریخ معماری مدرن، ترجمه علی محمد سادات افسری، مرکز نشر دانشگاهی.
- گیدئون، زیگفرد، ۱۳۵۵، فضا، زمان و معماری، ترجمه منوچهر مزینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- کرتیس، و. ج. آر، ۱۳۸۲، معماری مدرن از ۱۹۰۰، ترجمه مرتضی گودرزی، انتشارات سمت.

- Curtis, W. J. R, ۱۹۹۶, Modern Architecture since ۱۹۹۰, N.Y, Phaidon Press.
- Frampton, K, ۱۹۸۵, A History of Architecture, Settings and Rituals, Oxford University Press.
- Buycks, Kennesha, ۲۰۱۹, "Restoration House: Creating a Space That Gives Life and Connection to All Who Enter", Zondervan.

۳-۴۷- عنوان درس: اسناد طرح‌های شهرسازی

نام انگلیسی درس: Documents in Urban Development Plans

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار: دارد

هدف:

آشنایی دانشجویان شهرسازی با انواع اسناد و طرح‌های توسعه‌ی شهری در ایران از نظر ماهیت، محتوا و سطح تصمیم‌سازی، محصول و انواع پیشنهادات طرح، نهادها و سازمان‌های مرتبط (مراجع تهیه‌کننده و تصمیم‌گیرنده)، ارتباط ساختاری میان طرح‌های مختلف، جایگاه و ارتباط تخصص‌های برنامه‌ریزی شهری و طراحی شهری در طرح‌های مختلف و آشنایی با شرح خدمات و ساختار مطالعاتی طرح‌ها. این مباحث به کمک معرفی نمونه‌ها و درگیر کردن دانشجویان در مرور تجارب مرتبط ارائه می‌شود.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

توقع می‌رود دانشجویان با گذراندن این درس با طرح‌های زیر آشنا شوند:

- نظام اسناد شهرسازی در ایران
- طرح‌های جامع و تفصیلی شهر
- طرح‌های آماده‌سازی
- طرح‌های شهرها و شهرک‌های جدید
- طرح‌های بهسازی و نوسازی بافت‌های تاریخی و فرسوده
- طرح‌های بهسازی سکونتگاه‌های غیررسمی
- طرح‌های طراحی شهری در سه مقیاس کلان (سطح شهر)، میانی (سطح پهنه) و خرد (سطح فضای شهری)
- طرح‌های موضوعی
- طرح‌های امکان‌سنجی

روش ارزیابی:

ارزیابی مستمر	آزمون میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۷۰٪	ندارد
		عملکردی: ۲۰٪	

منابع:

- اصلاح نظام مدیریت و توسعه شهری ایران با رویکرد راهبردی، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، ۱۳۸۷
- بهزادفر، مصطفی، ۱۳۹۵، طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی: مفاهیم، روندها و الزامات طرح‌های جامع و تفصیلی در ایران، با تاکید بر وضعیت تهران، چاپ سوم، نشر شهر.
- سالاری، محمد، ۱۳۹۵، سیری بر الگوهای نظام برنامه ریزی شهری با تاکید بر طرح‌های توسعه شهری تهران، انتشارات آوردگاه هنر و اندیشه.
- کوان، رابرت، ۱۳۸۵، استاد هدایت طراحی شهری. ترجمه کورش گلکار و سلماز حسینیون، انتشارات اسلیمی.

۳-۴۸- نام فارسی درس: حقوق و فقه اسلامی در شهرسازی

نام انگلیسی درس: Islamic law and jurisprudence in Urban Planning

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیل: ندارد سفر علمی: دارد کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

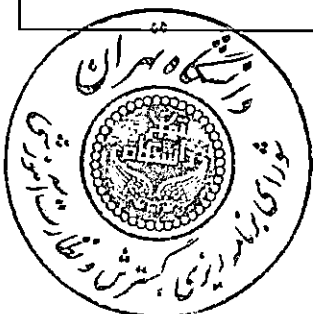
هدف این درس عبارتست از آشنا کردن دانشجویان شهرسازی با "مبانی فقه و حقوق اسلامی" و نقشی که این علوم در تدوین قوانین و مقررات شهرسازی و تهیه طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی (اعم از برنامه‌ریزی و طراحی) ایفا میکنند. به طور اجمال آشنایی با زمینه‌هایی که برگرفته از فقه و حقوق اسلامی بوده و می‌توانند شهرسازان را در تدوین قوانین و مقررات و توصیه‌های شهرسازی (اعم از ایجابی و سلبی) یاری و هدایت نمایند، هدف اصلی این درس است. علاوه بر این‌ها توضیح اجمالی روش‌های بهره‌گیری از این علوم و همچنین معرفی نمونه‌های تاریخی یا معاصر تجلی اصول برگرفته از این علوم در شهرها به همراه نمونه‌های غفلت از آن‌ها، وصول به هدف درس را تکمیل خواهند کرد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- آشنایی با منابع اصلی فقه و حقوق (کتاب، سنت، عقل و اجماع)
- طرح موضوع اجتهاد و نقش فقها در اعلام نظر در باره موضوعات مستحدث
- مبانی و اصول حقوق مردم در برابر حکومت؛ مبانی وظایف حکومت
- مبانی حقوق حکومت در برابر مردم؛ مبانی تکالیف شهروندان
- آشنایی با مبانی، مصادیق و ریشه‌های حقوق طبیعت و محیط زیست
- تبیین حقوق همسایگان نسبت به یکدیگر
- معرفی برخی ارتباطات انسانی در شهر
- نیازهای انسانی که شهر باید پاسخگوی آن‌ها باشد
- طرح موضوع حقوق متقابل شهروندان نسبت به یکدیگر (از قبیل: پیاده و سواره، فقیر و غنی، والدین و فرزندان و ...)
- ویژه در مقولات مؤثر بر شهر و قابل طرح در شهرسازی
- مقایسه برخی از مبانی و اول مأخوذ از فقه و حقوق اسلامی با تجارب بشری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری : ۱۰۰٪ عملکردی: ندارد	ندارد

منابع:

- سازمان حفاظت محیط زیست، ۱۳۸۷، مجموعه مقالات اولین همایش اسلام و محیط زیست، سازمان حفاظت محیط زیست، تهران.
  - مجموعه مقالات همایش بین‌المللی محیط زیست، ۱۳۸۰، دین و فرهنگ، سازمان حفاظت محیط زیست، تهران.
  - نقی‌زاده، محمد، ۱۳۹۶، شهر اسلامی: از اندیشه تا ظهور، انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران.
  - شهر علوی، ۱۳۹۵، شهر آرمانی تحقق‌پذیر در دنیا، انتشارات خورشیدباران، تهران.
  - نظریه فضای حیات طیبه، ۱۳۹۵، شهر آرمانی اسلام، انتشارات واحد علوم و تحقیقات، تهران.
- Hakim, Besim Selim, ۱۹۸۶, Arabic- Islamic Cities: Building and Planning Principles. Kegan Paul International, London.

۳-۴۹- نام فارسی درس: منظر سازی

نام انگلیسی درس: landscaping

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

توجه به طراحی محیط و منظر از دوران باستان در زندگی جوامع انسانی حضور داشته است و نحوه انس انسان با طبیعت و بهره‌گیری از آن برای ایجاد محیط زیستی بهتر را در طول تاریخ نشان می‌دهد. این درس ضمن تعریف و تبیین مفاهیم اساسی و معیارهای مؤثر در طراحی محیط و منظر و نحوه نگرش بر این مفاهیم در سیر تکاملی تاریخ کاربردهای امروزی آن را به طور مؤثر مد نظر قرار می‌دهد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

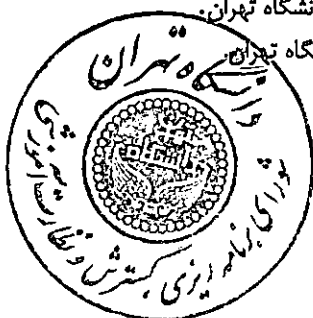
- مفاهیم محیط و منظر
- تغییر مفهوم منظر در طول تاریخ و در علوم مختلف (اکولوژی، جغرافیا، معماری و شهرسازی و...)
- خواندن منظر
- نظریه پردازان منظر معاصر
- منظر سازی باغ در ایران، تمدنهای شرقی، و تجارب غرب: شامل مفاهیم و سبک، شرایط جغرافیایی، زمین و آب، گیاه و نظم کاشت‌ها، معماری ابنیه
- مناظر شهری شامل: عوامل مؤثر در طراحی و برنامه ریزی، نیازهای اجتماعی- فرهنگی، فضاهای سبز شهری و پارک‌ها، تجربیات

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۷۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- امین‌زاده، بهناز، ۱۳۹۴، تهران، ارزش‌ها در طراحی منظر شهری انتشارات دانشگاه تهران.
- بل، سایمون، ۱۳۸۶، منظر: الگو، ادراک و فرایند، ترجمه بهناز امین زاده، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- اسپیرن آن، ۱۳۸۷، زبان منظر، ترجمه سید حسین بحرینی و بهناز امین زاده، انتشارات دانشگاه تهران.

- ماتلاک، جان، ۱۳۷۹، آشنایی با طراحی محیط و منظر، ترجمه معاونت آموزش و پژوهش سازمان پارک‌ها فضای سبز شهر تهران، انتشارات سازمان پارک‌ها.

- Brown, Gayle Souter, ۲۰۱۴, Landscape and Urban Design for Health and Well-Being: Using Healing, Sensory and Therapeutic Gardens, Routledge; ۱ edition.

-Vranckx, Bridget, ۲۰۰۷, Urban Landscape Architecture, Rockport Pub.

۳-۵۰- نام فارسی درس: روانشناسی و محیط شهری

نام انگلیسی درس: Environmental Psychology and Perception

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیل: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار   سفر: دارد

هدف:

هدف از ارائه این درس، آشنایی با حوزه‌های میان رشته است که به روابط، تعامل و تأثیرات متقابل انسان و محیط پیرامون او می-پردازد. طرح این مباحث به صورت یک بسته نظری با رویکرد کاربردی برای دانشجویان شهرسازی ضروری به نظر می‌رسد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

مباحث مورد طرح در این کلاس حول محورهای ذیل خواهد بود:

۱. سرشت و حوزه روان‌شناسی محیطی
۲. فرآیند ادراک و شناخت محیط
۳. معانی محیط، جنبه‌های ادراکی و تداعی کننده محیط
۴. نگرش‌ها، ارزیابی‌ها و بررسی‌های محیطی
۵. شخصیت و محیط
۶. برداشت‌های عینی و ذهنی از محیط
۷. فضای شخصی و قلمروپایی
۸. ازدحام و حریم خصوصی
۹. تعلق مکان
۱۰. استطاعت محیط
۱۱. روان‌شناسی محیطی و سکونت
۱۲. روان‌شناسی محیطی شهری
۱۳. روان‌شناسی محیطی طبیعی
۱۴. پایداری و روان‌شناسی محیطی

روش ارزیابی:

ارزیابی دانشجویان به دو شیوه مستمر و نهایی انجام خواهد شد. مشارکت فعال در مباحث کلاسی و ارائه تمرین‌ها و پروژه‌های معرفی شده از سوی استاد توسط دانشجویان در طول ترم ۳۰ درصد از نمره نهایی را به خود اختصاص خواهد داد. آزمون نهایی که به صورت نوشتاری و بر مبنای منابع معرفی شده و مباحث طرح شده در کلاس خواهد بود نیز ۷۰ درصد از نمره نهایی را خواهد داشت.

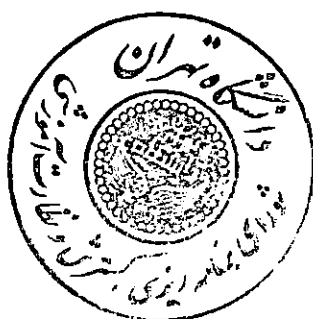
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۷۰٪	

	عملکردی: ندارد		
--	----------------	--	--

منابع:

- اشتگ، لیندا و همکاران، ۱۳۹۶، مفاهیم پایه در روان‌شناسی محیطی، ترجمه سیده برزگر و آناهیتا شهپری. کتاب فکر نو.
- راپاپورت، اموس، ۱۳۸۴، معنای محیط ساخته شده، ترجمه فرح حبیب، پردازش و برنامه ریزی شهری.
- رلف، ادوارد، ۱۳۸۹، مکان و بی‌مکانی، ترجمه محمدرضا نقصان محمدی، کاظم مندگاری و زهیر متکی، آرمانشهر.
- گیفورد، رابرت. روان‌شناسی محیطی: اصول و عمل، ۲۰۱۴. اپتیمال بوکس، کلویل.
- لینچ، کوین، ۱۳۸۱، تئوری شکل شهر، ترجمه سید حسین بحرینی، دانشگاه تهران.
- لینچ، کوین، ۱۳۹۵، سیمای شهر، ترجمه منوچهر مزینی، دانشگاه تهران.
- هال، ادوارد، ۱۳۹۳، بعد پنهان، ترجمه منوچهر طیبیان، دانشگاه تهران.

۳-۵۱- نام فارسی درس: اخلاق حرفه‌ای

نام انگلیسی درس: Professional Ethics

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف

پایبندی به اصول اخلاق حرفه‌ای معماری و شهرسازی که در واقع به روابط ارزشی میان اعضای متخصص یک حرفه مرتبط می‌گردد. این روابط هم درون گروهی است به معنای روابط اخلاقی افراد متخصص در یک رشته با خود و هم برون گروهی است یعنی ارتباط اخلاقی افراد متخصص یک رشته با مردم.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱- مسئولیت اجتماعی معماران و شهرسازان و احترام به منافع عمومی

۲- احترام به ارزش‌های جهانی معماری و شهرسازی

۳- احترام به خواسته‌های مشتری و لحاظ کردن آن‌ها در طرح تاجاییکه مطابق با اصول معماری و شهرسازی باشند

۴- رعایت اصول معماری و شهرسازی پایدار

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون‌های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون‌های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- "آیین نامه اخلاق حرفه‌ای مهندسان مشاور"، ۱۳۸۳، جامعه مهندسان مشاور.
- پرتوی، پروین، ۱۳۸۰ "ملاحظات اخلاقی در معماری و شهرسازی: اخلاق زیست محیطی و توسعه پایدار" نشریه هنرنامه، شماره ۱۲، ۲۴-۲۲.
- فرامرزی فراملکی، احد و نوچه فلاخ، رستم، ۱۳۸۶، "موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در سازمان‌ها"، تهران، نشر موسسه فرهنگی دین پژوهشی بشرا.
- فرامرزی فراملکی، احد، ۱۳۸۶، "سازمان‌های اخلاقی در کسب و کار"، تهران، نشر مرکز ملی مطالعات جهانی شرف‌نشر مجنون.
- فرامرزی فراملکی، احد، ۱۳۸۷، "درآمدی بر اخلاق حرفه‌ای"، تهران، نشر سرآمد.
- کاتبی پور، محمود، ۱۳۹۶، اخلاق حرفه‌ای، انتشارات ابتکار دانش.

۳-۵۲- نام فارسی درس: سمینار مسائل شهری

نام انگلیسی درس: Seminar on urban issues

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف:

هدف این درس آشنایی دانشجویان با مسائل عمومی و تخصصی برنامه‌ریزی شهری و بررسی پیشنهادات و آرایه راه حل‌هایی است که در سمینارها و کنفرانس‌ها در سطوح ملی و محلی و بین‌المللی در جهت بهبود و اصلاح مشکلات شهری عنوان شده‌اند. علاوه بر این دانشجویان با ابزار مختلف برنامه‌ریزی که در حل معضلات شهری بکار برده شده‌اند و نیز تکامل این ابزارها، آشنا خواهند شد. محورهای بحث در این سمینار برحسب موضوعات روز انتخاب و توسط استاد مدرس تدوین و تنظیم می‌گردد.

شرح درس: ۳۲ واحد نظری

با توجه به موضوع سمینار که در هر نیمسال متفاوت مطرح می‌شود کلیاتی راجع به موضوع ارائه می‌شود و سپس از سخنرانان مختلف برای ارائه نظر دعوت خواهد شد

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

بر حسب موضوع سمینار منابع مشخص خواهد شد

۳-۵۳- نام فارسی درس : فرهنگ شهرنشینی

نام انگلیسی درس: Culture of Urbanisation

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: مبانی جامعه شناسی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس:

موضوع فرهنگ شهرنشینی موضوعی چند رشته ای است که از یکسو به علوم اجتماعی به ویژه جامعه شناسی فرهنگی شهرها و از سوی دیگر به حوزه علوم کاربردی مانند شهرسازی مرتبط است. در این کلاس به رغم آن که موضوع از زاویه جامعه شناسی فرهنگی شهرها طرح می شود اما تاکید اصلی این کلاس بر آن است که چگونه می توان و تا چه اندازه تمایز میان شهرها بر حسب فرهنگ تبیین می شود و پویای شهرنشینی و پیشرفت‌هایی که به لحاظ مادی در کالبد شهرها رخ می‌دهد با دگرگونی‌های فرهنگی مرتبط است.

هدف این درس آشنایی دانشجویان با جوانب انسانی و فرهنگی شهرها و تبیین نقش و جایگاه فرهنگ در پویای شهرنشینی از یکسو و از سوی دیگر؛ تاثیر متقابل پویای شهرهای شهری و شهرنشینی در فرهنگی معنوی جامعه و توسعه فرهنگی جامعه است.

سر فصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- مشخصات علم جامعه شناسی فرهنگی شهرها: موضوع، دامنه و قلمرو، پایگاه علمی
- مرور کلی مفاهیم شهر، شهرنشینی و شهرگرایی، تعریف مفاهیم پایه فرهنگ: فرهنگ، خرده فرهنگ، چندفرهنگی و چند فرهنگ گرایی، ویژگی فرهنگی، مجموعه فرهنگی، ساخت فرهنگی و نظام فرهنگی و ...
- گرایش‌های عام شهرنشینی و نظریات اصلی تبیین تاریخی شهرنشینی در جهان:
- مدل‌های متفاوت پویای شهرنشینی در جهان
- نظریه‌های مرتبط با منشاء شکل‌گیری شهرها (اندیشه‌های گوردن چایلد و نظریه راپاپورت در باره منشاء فرهنگی شهرها)
- نظریه‌های مرتبط با پویای شهرنشینی (بر حسب اقتصاد سیاسی و بر حسب فرهنگ و توسعه فرهنگی)
- سه گانه ساخت اجتماعی شهرها، ساخت کالبدی شهرها و ساخت فرهنگی شهرها و پیوند آنها
- واسطه فرهنگی و اجتماعی، طرح واره‌های ساخت ذهنی و فضاهای شهر
- تولید فرهنگی زمینه‌های اجتماعی، فضایی و خلاقیت و تولید فرهنگی: زبان، هنر، مذهب، مالکیت و دارایی، دولت‌ها و جنگ
- اساطیر و دانش علمی، نظام اجتماعی و کالبدی، اخلاق، غذا، لباس، سرپناه و سکونت، اشتغال و عادات)
- تطابق الگوهای فرهنگی اجتماع شهری و الگوی استقرار سکونت
- سرمایه فرهنگی و مکان شهری
- فرهنگ، خاطره و نیت مندی و زندگی شهری
- فرهنگ شهری و عمل (عمل نمادین، عمل فضایی و عمل هنری)
- هویت فرهنگی و تقسیمات فضایی در شهرها (نژاد، قومیت، جنسیت، طبقه، ایدئولوژی و ...)
- جهانی شدن، شهرهای جهانی و تفاوت‌های فرهنگی
- جمع بندی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع :

- اینگلهارت، رونالد و کیستین ولزل، ۱۳۸۹، نوسازی، تغییر فرهنگی و دموکراسی ترجمه دکتر یعقوب احمدی، تهران، انتشارات کویر.
- وبر، ماکس، ۱۳۷۱، اخلاق پروتستان و روح سرمایه داری؛ ترجمه دکتر انصاری، تهران، انتشارات سمت.
- چایلد، گوردن، ۱۳۵۴، جامعه ودانش، ترجمه محمد تقی فرامرزی، انتشارات مازیار، تهران.
- باستیه، ژان و برناردز، ۱۳۷۷، شهر، مترجم دکتر علی اشرفی، دانشگاه هنر، تهران.

- Chen, Xiangming and M.orum, Anthony and E.Paulsen, Kreista, ۲۰۱۸, "Introduction to Cities: How place and space shape human experience", John Wiley & Sons Ltd, Second edition.

-Introduction, pp. ۱-۶. In the City Cultures Reader, eds. Malcolm Miles, Tim Hall and Iain Borden (London: ۲۰۰۰, Routledge)

-Lefebvre, Henri. Excerpts from The Production of Space. pp.۱۹۷-۱۹۹ in the City Cultures Reader.

۳-۵۴- نام فارسی درس : شهرهای جدید و شهرک‌ها

نام انگلیسی درس: New Towns

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس : اختیاری

پیش نیاز : ندارد

آموزش تکمیلی : ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس :

هدف از این درس آشنایی دانشجویان رشته شهرسازی با تاریخ الزامات و نظریات اندیشمندان درباره ایجاد شهرهای جدید و شهرک‌ها و تجربه جهانی در خصوص نحوه اجرای آن در کشورهای مختلف از جمله ایران و چشم اندازهای آتی آن است. در ضمن دانشجویان در این کلاس با اصول و سیاست های برنامه شهرهای جدید آشنا شده و پس از اجرای دوره می توانند در این خصوص به بررسی و کار بپردازند.

سر فصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- تاریخ شهرنشینی ، سیاست های توسعه شهری و الزامات ایجاد شهرهای جدید در نظام برنامه‌ریزی شهری در مقیاس ملی و منطقه‌ای

- پیشگامان اندیشه شهرهای جدید در جهان

- تجربه ایجاد شهرهای جدید در کشورهای اروپایی و امریکا

- آشنایی با چارچوب های حقوقی شکل گیری شهرهای جدید

- آشنایی با ملاحظات اقلیمی و جغرافیایی ایجاد و توسعه شهرهای جدید

- آشنایی با ملاحظات جمعیتی ، اجتماعی و روانشناختی ایجاد و توسعه شهرهای جدید

- آشنایی با انواع الگوهای توسعه کالبدی و طراحی شهرهای جدید و تحولات آتی آنها

- برخی مسائل زیرساختی و ترافیکی شهرهای جدید

- شهر جدید و فرهنگ مردم

- جایگاه طراحی شهری در برنامه‌ریزی شهرهای جدید

- آینده توسعه شهرهای جدید

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
ندارد	ندارد	آزمون های نوشتاری ۱۰۰٪ عملکردی: ندارد	ندارد

منابع :

- ابراهیم زاده، عیسی و محمد نگهبان مروی، ۱۳۸۳، تحلیلی بر شهرنشینی و جایگاه شهرهای جدید در ایران؛ مجله تحقیقات جغرافیایی، دوره ۱۹ شماره ۴
- علی اکبری، اسماعیل، ۱۳۹۶، شهرها و شهرک های جدید، تهران گیسوم.

- Lysiak Matthew, ۲۰۱۳, Newtown: An American Tragedy, gallery books , new York

- Andreea PANAIT ,۲۰۱۳, NEW TOWNS” IN MODERN URBANISM:CONCEPT & HISTORY, in New towns in modern urbanism: Concept & Urbanism. Arhitectura. Constructii • Vol. ۴ • Nr. ۴.

-Bruce Ricks, New Town Development and the Theory of Location, Land Economics, Vol. ۴۶, No. ۱ (Feb., ۱۹۷۰), pp. ۵-۱۱, University of Wisconsin Press.

۳-۵۵- نام فارسی درس: برنامه‌ریزی اجرایی

نام انگلیسی درس: Implementation Planning

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی: دارد   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار: دارد

هدف:

برنامه‌ریزی اجرایی مرحله نهایی از فرایند تحقق ایده‌های راهبردی است و بدون اجرای این مرحله امکان به واقعیت درآمدن هیچ انگاره‌ای نیست و لذا هدف از تدریس این برنامه‌ریزی در مجموعه دروس دوره کارشناسی، آشنایی دانشجویان با زمینه‌های اصلی پیوند سیاست‌های کلان به اقدامات برنامه‌ریزی و اجرای عملی آن‌هاست. در ضمن آن‌ها از این طریق اولاً با فرایند برنامه‌ریزی آشنا می‌شوند ثانیاً با زمینه‌های واقعی اجرا و نحوه مواجهه با مشکلات آن آشنا می‌شوند.

سر فصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- ۱- آشنایی با برنامه‌ریزی راهبردی و تاکتیکی
- ۲- آشنایی با نحوه تدوین برنامه تفصیلی اقدامات و مراحل اجرایی طرح شامل:
  - آشنایی با تعریف و تشریح اهداف پروژه
  - آشنایی با تعیین روش اجرای پروژه و مراحل اجرایی آن
  - آشنایی با تعیین اقدامات مراحل مختلف اجرای پروژه
  - آشنایی با تعیین برنامه (پروگرام) و زمانبندی اجرای عملیات طرح
  - آشنایی با تعیین رویه‌ها، اصول اجراء و مکانیزم هدایت عملیات اجرایی طرح
- ۳- آشنایی با زمینه‌های تشکیلاتی اجرای طرح‌های اجرایی
  - آشنایی با شالوده‌های ارزشی تشکیلات اجرای طرح‌های اجرایی
  - آشنایی با شالوده‌های ارزشی تشکیلات مشارکتی اجرای طرح
  - آشنایی با شالوده ارزشی باورهای مشارکتی مردم و نحوه همکاری آنان
  - آشنایی با شالوده ارزشی همکاری شهرداری
  - آشنایی با شالوده ارزشی همکاری بخش خصوصی
  - آشنایی با طراحی ساختار تشکیلاتی و ارکان آن ها:
  - آشنایی با طراحی ساختار تشکیلاتی
  - آشنایی با جایگاه قانونی شوراهای همیاری
  - آشنایی با جایگاه قانونی شهرداری و ارگان‌های دولتی در اجرای طرح‌های اجرایی
  - آشنایی با جایگاه قانونی سرمایه‌گذاران و بیمانکاران اعم از حقیقی و حقوقی
- ۴- آشنایی با نحوه پیش‌بینی اعتبارات و بودجه بندی
  - آشنایی با نحوه برآورد دقیق و تفصیلی هزینه‌های اجرای طرح برحسب زمانبندی اجرای عملیات طرح
  - آشنایی با نحوه شناسایی منابع مالی و راه‌های جلب سرمایه

- آشنایی با نحوه تدوین برنامه تخصیص منابع مالی برحسب هزینه ها در طول عملیات اجرای طرح
- ۵- آشنایی با نحوه پیش بینی تنظیم تراز مالی - فیزیکی و پولی پروژه برحسب هریک از ارگان های ذیمدخل
- ۶- آشنایی با نحوه پیش بینی چشم انداز آتی اجرای عملیات طرح
- ۷- آشنایی با نحوه روش های ارزیابی طرح اجرایی
- ۸- تنظیم سند پروژه های برنامه اجرایی :
  - استراتژی پروژه
  - مفهوم سازی یک پروژه اجرایی و مقیاس آن
  - برنامه اجرایی ، برنامه آموزش ، برنامه ساختمان ، برنامه تجهیزات ، توصیفات شغلی
  - تعیین چارچوب نهادی سازمانی
  - استفاده کنندگان از هدف
  - تعیین محصول نهایی
  - وضعیت حقوقی
  - تعهدات
  - ریسک ها
  - خط مشی و قواعد
  - مدیریت و عناصر سیستم
  - ساخت تشکیلاتی
  - نیروی انسانی و پرسنل
  - نرم افزارها
  - سخت افزارها و تجهیزات و ساختمان
  - منابع مالی
  - روابط خارجی
  - موضوع ملاحظات ویژه و کمکها
  - پایش (شاخص های موفقیت ، فعالیت ها و گزارشات دوره ای و منظم) و برنامه بازنگری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۴۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری ۶۰٪ عملکردی: ندارد	ندارد

منابع:

- گرونیش، رودلف و ریچارد کوهن، ۱۳۹۵، فرایند برنامه ریزی استراتژیک، ترجمه محمد حسین بیرامی، انتشارات دنیای اقتصاد.
- وزارت کشور، معاونت امور شهرداری ها، دستورالعمل تهیه تصویب، اجراء و پایش برنامه عملیات نوسازی، عمران و اصلاحات شهر، برنامه راهبردی - عملیاتی شهر و شهرداری آبان ۱۳۹۴.
- شکوهی بیدهندی، محمد صالح، ۱۳۹۲، از فکر تا عمل فرایند برنامه ریزی و اجرای پروژه های شهری تهران و منطقه شماره ۲۳.

- مهدی زاده ، جواد، ۱۳۹۲، برنامه ریزی راهبردی توسعه شهری؛ وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، دفتر معماری و طراحی شهری، ناشر آرمانشهر.

- Speculand , Robin, ۲۰۱۷, Excellence in execution: How to implementat your strategy, james Morgan
- Kromer John ,۲۰۰۹, Fixing Broken cities : The implementation of urban Development strategies,Routledge.
- Antonia Maria, ۲۰۱۵, from ideas to implementation : ۳ steps for improving urban resilience.
- Tyler , Nigel ۲۰۱۲, Chapter ۷ – Rational planning and implementation in urban theort since ۱۹۴۵ ;sage publication.

۳-۵۶- نام فارسی درس: حمل و نقل غیر موتوری

نام انگلیسی درس: Non-motorized Transportation

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: کاربرد آمار در شهرسازی

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

هدف این درس ارائه مباحث مرتبط با اهمیت توسعه حمل و نقل غیرموتوری در شهرها و توجه به الزامات برنامه‌ریزی و طراحی آن است. مفهوم شهر پیاده‌مدار در این درس از سه منظر منافع اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی آن طرح و بررسی می‌شود. در این درس در مورد پیاده روی، دوچرخه سواری و وسایل غیر موتوری نوین و البته صندلی چرخدار به عنوان یکی از وسایل جایجایی افراد توانیاب بحث می‌شود. ضوابط طراحی مربوط به حمل و نقل غیرموتوری در خیابان‌های شهری در کنار ویژگی‌های این شیوه به تفصیل بررسی می‌شود.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

- حمل و نقل غیرموتوری در ایران و جهان
- مفهوم شهر پیاده‌مدار
- منافع اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی شهر پیاده‌مدار
- اندازه‌گیری شاخص پیاده‌مداری در خیابان‌های شهری و محلات
- مطالعه زندگی همگانی در خیابان‌های شهری
- طراحی برای عابران پیاده با توانایی‌های مختلف
- طراحی برای دوچرخه سواری
- وسایل نوآورانه در حمل و نقل غیر موتوری
- موانع روبروی سیاست‌های توسعه حمل و نقل غیرموتوری
- پیاده راه‌ها و ارزیابی توسعه آن‌ها در شهر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی	پروژه
۲۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری ۸۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- کتاف لآخر، هرمان، ۱۳۹۶، اصول برنامه ریزی- طراحی تردد پیاده و دوچرخه، ترجمه فریدون قریب، انتشارات دانشگاه تهران.
- معینی، سید مهدی، ۱۳۹۱، شهرهای پیاده مدار، انتشارات آذرخش.

- Campoli, Julie. ۲۰۱۲, Made for Walking: Density and Neighborhood Form, Lincoln Institute of Land Policy.
- Dittmar, Hank. Ohland, Gloria, ۲۰۰۳, The New Transit Town: Best Practices In Transit-Oriented Development, Island Press; None edition.
- Gehl, Jan. ۲۰۱۰, Cities for People, Island Press; First Edition edition.
- Pedestrian and Transit Oriented Design, ۲۰۱۳, Reid Ewing, Island Press.
- Walkable city, ۲۰۱۳, Jeff Speck, Island Press.

۳-۵۷- نام فارسی درس: تجارب شهرسازی

نام انگلیسی درس: Experiences Urban Planning and Design in Practice

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد   سفر علمی   کارگاه   آزمایشگاه   سمینار

هدف درس

درس تجارب شهرسازی با هدف آشنا کردن دانشجویان با آنچه که در عمل در عرصه شهرسازی اتفاق می‌افتد ارائه می‌شود و در واقع پلی بین مباحث نظری مطرح شده در درس‌های سه‌گانه میانی برنامه‌ریزی شهری، میانی طراحی شهری و میانی مدیریت شهری و پروژه‌های اجرا شده شهری ایجاد می‌کند. به ویژه رویکرد این درس بر بین بخشی بودن رشته شهرسازی و لزوم به کارگیری این نگرش برای مواجهه با مسائل، مشکلات و استفاده از ظرفیت‌های شهرهای پیچیده امروزی می‌باشد. به این ترتیب دانشجویان در طول ترم با تجربه‌های مختلف داخلی و خارجی مواجه شده و با فرآیندها، ساز و کارها، چالش‌ها و نقش برنامه‌ریز و طراح شهری در این فرآیندها آشنا می‌شوند.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. برنامه‌ریزی شهری

بررسی تجارب برنامه‌ریزی شهری در ایران و جهان با توجه به:

- رویکردهای مختلف برنامه‌ریزی
- رویه‌ها و خروجی‌های برنامه‌ریزی شهری در مقیاس‌های مختلف
- نقش سایر بازیگران در عرصه برنامه‌ریزی
- بررسی وجوه مختلف نقش برنامه‌ریز شهری
- چگونگی اجرا، چالش‌ها و اثرات

۲. طراحی شهری

بررسی تجارب طراحی شهری در ایران و جهان با توجه به:

- رویکردها، رویه‌ها و خروجی‌های طراحی شهری در مقیاس‌های مختلف
- نقش سایر بازیگران در عرصه طراحی

۳. مدیریت شهری

بررسی تجارب مدیریت شهری در ایران و جهان با توجه به:

- رویکردهای مختلف مدیریت شهری
- نقش سایر بازیگران در عرصه مدیریت شهری

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری ۶۰٪	ندارد	۴۰٪
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- بحرینی، سید حسین و منشادی، الهام فلاح، ۱۳۹۳، چگونه شهرسازی شویم، چاپ دوم، دانشگاه تهران.
 - قریب، فریدون، ۱۳۸۷، بررسی تطبیقی نظام های شهرسازی، چاپ دوم، دانشگاه تهران.

- Arefi, M. ۲۰۱۴, Deconstructing Placemaking. London: Routledge.
- Shrestha, K. K. (Ed.), Ojha, H. R. (Ed.), McManus, P. (Ed.), Rubbo, A. (Ed.), Dhote, K. (Ed.). ۲۰۱۵, Inclusive Urbanization. New York: Routledge.
- Bull, C. (Ed.), Boontharm, D. (Ed.), Parin, C. (Ed.), Radovic, D. (Ed.). ۲۰۰۷, Cross-Cultural Urban Design. London: Routledge.

۳-۵۸- نام فارسی درس: تاب آوری و پایداری شهری

نام انگلیسی درس: Urban Sustainability and Resilience

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

در سه دهه گذشته دو مفهوم پایداری و تاب آوری شهری به طور فزاینده‌ای در سیاست‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های شهری، ملی و معاهده‌های بین‌المللی به کار رفته‌اند. در این راستا درس شهر پایدار و تاب‌آور سعی دارد به درک بهتر دانشجویان شهرسازی از تاثیر این دو دیدگاه بر درک و تحلیل فرآیندهای شهرنشینی و توسعه شهری و این که چگونه می‌توان با سازوکارهای برنامه‌ریزی، طراحی و مدیریت شهری در جهت ارتقا پایداری و تاب آوری شهری گام برداشت کمک کند. به این ترتیب اهداف زیر در طول ترم حاصل می‌شود:

- ⑩ کسب دانش و استفاده از چهارچوب‌های مفهومی پایداری و تاب‌آوری برای درک و تحلیل فرآیندهای شهرنشینی و توسعه شهری
- ⑩ شناخت و واکاوی ساز و کارهای برنامه‌ریزی و طراحی شهری به منظور ارتقاء پایداری و تاب آوری شهری
- ⑩ بررسی قوانین، برنامه‌ها و طرح‌های محلی، شهری، منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در جهت توسعه پایدار یا ارتقاء تاب‌آوری شهری

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

۱. پایداری، توسعه پایدار و شهرنشینی
  - پایداری و توسعه پایدار: تعاریف
  - شاخصه‌های توسعه پایدار
  - وجوه مختلف توسعه پایدار
۲. پایداری اجتماعی و اقتصادی
  - شهرنشینی به مثابه فرآیندهای اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی
  - مولفه‌های پایداری اجتماعی
  - پایداری اجتماعی: نقش شهر و شهرسازی
۳. پایداری زیست محیطی: آیا شهر پایدار تحقق پذیر است؟
  - درک شهرها به مثابه سیستم‌های اجتماعی-اکولوژیک
  - پایداری اکولوژیک شهرها: متابولیسم شهری
  - تاثیر شهرنشینی بر انرژی، آب، زمین و هوا
  - درک تاثیرات توسعه شهری در مقیاس‌های مختلف: محلی، شهر و منطقه، فرامنطقه‌ای و جهانی

۴. توسعه شهری پایدار و شهرسازی
 - شکل شهر و توسعه پایدار: شهر گسترده یا فشرده؟
 - برنامه ریزی شهری و اصول توسعه پایدار
 - طراحی شهری و محله پایدار
 ۵. تغییرات اقلیمی
 - تغییرات اقلیمی
 - تاثیرات تغییرات اقلیمی بر ایران
 - عدم قطعیت و سیستم های پیچیده
 - برهم کنش شهر، شهرنشینی و شهرسازی بر تغییرات اقلیمی
 ۶. شهر تاب آور
 - مفهوم تاب آوری، نظریه ها و تعاریف
 - تاب آوری و تفاوت آن با پایداری
 - وجوه مختلف تاب آوری
 - چرا تاب آوری شهری؟
 - مولفه های تاب آوری
 ۷. شهرسازی و ارتقاء تاب آوری
 - مفاهیم مرتبط؛ سازگاری و پیشگیری
 - برنامه ریزی شهری و ارتقاء تاب آوری
 - طراحی شهری و سازگاری در برابر تغییرات اقلیمی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهائی	پروژه
۳۰٪	ندارد	آزمون های نوشتاری: ۷۰٪	ندارد
		عملکردی: ندارد	

منابع:

- امین زاده، بهناز، ۱۳۹۰، مجموعه مقالات توسعه شهری پایدار، انتشارات دانشگاه تهران.
- کالتورپ و دیگران، ۱۳۹۴، شهرنشینی در عصر تغییرات آب و هوا، انتشارات دانشگاه تهران.
- بون، کریستوفر جی، ۱۳۹۳، شهر و محیط زیست، ترجمه منوچهر طبیبیان، انتشارات دانشگاه تهران.
- هال. ا. سی، ۱۳۸۹، دگرگونی شهر با رویکرد پیشگیرانه به طراحی شهری، ترجمه منوچهر طبیبیان، مترجم، انتشارات دانشگاه تهران.
- Hodson, M. (Ed.), Marvin, S. (Ed.). ۲۰۱۴, After Sustainable Cities?. London: Routledge.
- Pelling, M. ۲۰۱۱, Adaptation to Climate Change. London: Routledge.

۳-۵۹- نام فارسی درس: طراحی همگانی

نام انگلیسی درس: Universal Design

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: کارگاه برنامه ریزی شهری

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی: دارد کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

مطابق تعریف متداول پایداری یکی از معیارهای اصلی توسعه پایدار شهری مساوات درون نسلی (intragenerational equity) در دسترسی به منابع و امکانات محیطی است. در جوامع شهری متکثر و پیچیده امروز دستیابی به این مهم تبدیل به امری چالشی شده که نیازمند توجه ویژه و عمیقی به گروه‌های اقلیت استفاده‌کنندگان عرصه عمومی است. لذا هدف این درس آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی طراحی همگانی به عنوان یکی از ملزومات اساسی توسعه پایدار شهری و جوامع محلی است.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

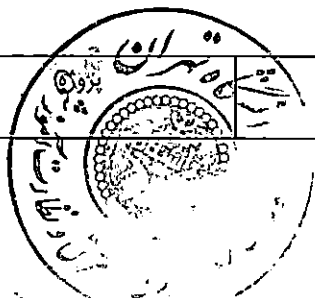
مباحث مورد بحث و مطالعه در این کلاس حول محورهای ذیل خواهد بود:

۱. تعاریف مفاهیم طراحی برای همه، طراحی همه شمول، و طراحی همگانی
۲. سطوح و حوزه‌های طراحی همگانی؛ از طراحی صنعتی تا معماری و طراحی شهری
۳. پایداری، عرصه عمومی، منفعت عمومی، حق به شهر، اکثریت و اقلیت، و ضرورت طراحی همگانی
۴. تکثر و گوناگونی گروه‌های استفاده‌کننده از عرصه عمومی
۵. زنان و فضای شهری، جنسیت و فضا، فضای جنسیتی شده
۶. کودکان و فضای شهری، شهر کودک مدار
۷. سالمندان و فضای شهری
۸. افراد معلول و فضای شهری
۹. محیط‌های شهری بدون مانع
۱۰. معیارها و ملاحظات برای طراحی شهری همه شمول

روش ارزیابی

ارزیابی دانشجویان به دو شیوه مستمر و نهایی انجام خواهد شد. مشارکت فعال در مباحث کلاسی در طول ترم به صورت مستمر ارزیابی شده، ۲۰ درصد از نمره نهایی را به خود اختصاص خواهد داد. آزمون نهایی که به صورت نوشتاری و بر مبنای مباحث طرح شده در کارگاه خواهد بود نیز ۸۰ درصد از نمره نهایی را خواهد داشت.

ارزیابی مستمر	میان ترم	آزمون های نهایی
---------------	----------	-----------------

ندارد	آزمون های نوشتاری ۸۰٪	ندارد	۲۰٪
	عملکردی: ندارد		

منابع

- برتون، الیزابت و میچل، لین، ۱۳۹۵، طراحی همه شمول: خیابان‌هایی برای زندگی، ترجمه الهه ساکی و ساناز فنایی، انتشارات آرمانشهر.

- Bishop, K. and Corkery, L. ۲۰۱۷, Designing Cities with Children and Young People. Routledge.
- Boys, J. ۲۰۱۷, Disability, Space, and Architecture: A Reader. Routledge.
- Kytta, M. ۲۰۰۸, Children in Outdoor Context. VDM Verlag.
- Lacofano, D. and Malhotra, M. ۲۰۱۸, Streets Reconsidered: Inclusive Design for the Public Realm. Routledge.
- Langdon, P. et al. ۲۰۱۸, Breaking Down Barriers: Usability, Accessibility, and Inclusive Design. Springer.
- Steinfeld, E. and Maisel, J. ۲۰۱۲, Universal Design: Creating Inclusive Environments. John Wiley & Sons.

۳-۶۰- نام درس: مبانی مهندسی معماری و ساختمان

نام انگلیسی درس : Fundamentals of Architecture and Construction

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: ندارد سفر علمی: دارد کارگاه آزمایشگاه سمینار

هدف:

الف- آشنایی دانشجویان با ارکان معماری:

ترکیب، عملکرد، تناسب، جریان حرکت، رنگ، الگو، بافت، مصالح، مسائل مالی، مسائل قانونی

ب- تشخیص قلمروها و فضاهای درجه ۱ و ۲ و ۳ و...

ج- تشخیص و تطبیق عملکرد و فرم و حجم و اندازه ساختمان

د- تشخیص سلسله مراتب و گونه شناسی بنا در رابطه با شرایط اقلیمی و اجتماعی و اقتصادی و کالبدی

ه- تشخیص سازه و نحوه عملکرد آن- انواع سازه‌ها مانند: اسکلت فلزی بتن آرمه، اسکلت فلزی و تیرچه بلوک و بناهایی

که روی پایه آجری و سقف فلزی ساخته شده اند.

سرفصل دروس:

الف- ارکان معماری:

ترکیب، هماهنگی، توالی و ریتم و تعادل

عملکرد و تطابق آن با فرم

تناسب

حرکت در معماری

رنگ

انواع الگوها در معماری و سبک‌های معماری

بافت (بافت مصالح، بافت بناها)

مصالح (انواع مصالح و فرم بنا در شرایط مختلف اقلیمی)

مسائل: شناخت دقیق قوانین، نظام مهندسی، شهرداری، وزارت کشور، وزارت مسکن و شهرسازی، شورای عالی

شهرسازی، آنجائیکه قانون حکم می کنند... که چگونه طراحی شود.

ب- اجزاء فضاها در معماری:

شناخت انواع فضاها و سلسله مراتب فضایی: این بخش توسط یک یا دو جلسه توضیحات استاد آغاز توسط

دانشجویان با یک برنامه تحلیل بنا و تمرین های مستمر پایان می یابد.

۲- انواع طرح های معماری: اسکیس، فاز یک، فاز دو، بخش اجرایی

ج- فرآیند طراحی معماری:

توجیه اهداف و شناخت زمین و شرایط محیطی آن

شناخت وضع موجود

تجزیه و تحلیل

توجیه راه حل های بهینه

اجراء، نحوه اجراء

نحوه نظارت

روش ارزیابی:

پروژه	آزمون های نهائی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
ندارد	آزمون های نوشتاری: ۱۰۰٪	ندارد	ندارد
	عملکردی: ندارد		

منابع:

- اچ. راجر، کلارک. م، ۱۳۷۵، تجزیه و تحلیل و نقد شاهکارهای معماری، ترجمه سید آقایی، محمود مدنی، نشر مهیا.
- ویلیام ام پینا، پارشال، استیون، ۱۳۸۱، مبانی برنامه ریزی معماری، ترجمه محمد احمدی نژاد، انتشارات خاک اصفهان.

- D. K. Ching, Francis, ۲۰۱۴, Architecture: Form, Space, & Order, Wiley; ۴ edition.
- Farrelly, Lorraine, ۲۰۰۷, The Fundamentals of Architecture, Fairchild Books.
- Harris, Cyril, ۲۰۰۵, Dictionary of Architecture & Construction, McGraw-Hill Education; ۴ edition.

